

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ

ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΕΡΕΥΝΑΣ ΚΑΙ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ

«ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ & ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ»

ΚΑΙ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ ΣΕ ΜΕΤΑΒΑΣΗ

ΕΘΝΙΚΟ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΑΝΑΦΟΡΑΣ
ΕΣΠΑ 2007-2013

ΔΡΑΣΗ

«ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΚΩΝ ΣΥΣΤΑΔΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ -
ΕΝΑ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΠΡΟΙΟΝ, ΜΙΑ ΑΓΟΡΑ: Ο ΠΛΑΝΗΤΗΣ »
ΠΙΛΟΤΙΚΗ ΦΑΣΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ

ΟΔΗΓΟΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ
14 ΜΑΪΟΥ 2012

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΟΡΙΣΜΟΙ.....	4
1. ΓΕΝΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΗΣ ΔΡΑΣΗΣ	10
2. ΣΚΟΠΟΙ ΚΑΙ ΣΤΟΧΟΙ ΤΗΣ ΔΡΑΣΗΣ	16
3. ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟ - ΚΑΝΟΝΙΣΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ, ΚΑΘΕΣΤΩΣ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ	17
4. ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ	19
5. ΘΕΜΑΤΙΚΕΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΕΣ	21
6. ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ	22
6.1 Χαρακτηριστικά των καινοτόμων συστάδων επιχειρήσεων	23
6.2 Χαρακτηριστικά του φορέα Αρωγού.....	24
7. ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΑΝΑ ΠΡΑΞΗ.....	25
8. ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΤΩΝ ΠΡΑΞΕΩΝ.....	26
9. ΕΠΙΛΕΞΙΜΕΣ ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ ΚΑΙ ΔΑΠΑΝΕΣ	27
9.1 Επιλέξιμες δραστηριότητες και δαπάνες για τις επιχειρήσεις που συμμετέχουν στη δράση.....	29
9.2 Επιλέξιμες δραστηριότητες και δαπάνες για τον Φορέα Αρωγό	41
9.2.1 Α. Κατάρτιση του Επιχειρηματικού Σχεδίου της Συστάδας.....	42
9.2.2 Β. Κοινές Υποδομές.....	42
9.2.3 Γ. Υπηρεσίες.....	43
10. ΜΕΤΡΗΣΙΜΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ ΤΗΣ ΔΡΑΣΗΣ	44
11. ΣΤΑΔΙΑ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΗΣ ΔΡΑΣΗΣ.....	46
12. ΥΠΟΒΟΛΗ ΠΡΟΤΑΣΕΩΝ	47
12.1 «Υπεύθυνος Έργου» - «Υπεύθυνος Πράξης» - «Επιστημονικός Υπεύθυνος Συνεργατικού Έργου».....	48
12.2 Φόρμες Υποβολής.....	49
13. ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΠΡΟΤΑΣΕΩΝ.....	54
13.1 Διαδικασία Αξιολόγησης.....	54
13.2 Επιτροπές Αξιολόγησης / Εμπειρογνώμονες.....	54
13.3 Κριτήρια Αξιολόγησης	57
13.4 Συνολική βαθμολογία των προτάσεων	59
14. ΕΓΚΡΙΣΗ – ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΩΝ – ΑΠΟΦΑΣΗ ΥΠΑΓΩΓΗΣ / ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ ΠΡΑΞΕΩΝ ΚΑΙ ΕΝΤΑΞΗ ΤΟΥΣ ΣΕ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ (ΕΠΑΝ ΙΙ /Π.Ε.Π.).....	60
14.1 Έγκριση προτάσεων- κατάρτιση τεχνικών παραρτημάτων.....	60
14.2 Απαραίτητα δικαιολογητικά για την υπογραφή της απόφασης χρηματοδότησης / ένταξης.....	63

15. ΤΡΟΠΟΣ ΚΑΤΑΒΟΛΗΣ ΤΗΣ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ	66
16. ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΩΝ ΠΡΑΞΕΩΝ.....	68
17. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΤΩΝ ΠΡΑΞΕΩΝ.....	75
17.1 Παραστατικά Δαπανών.....	76
17.2 Τρόπος Εξόφλησης Παραστατικών.....	78
18. ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΕΙΣ.....	80
18.1 Τροποποίηση Οδηγού Εφαρμογής Δράσης.....	80
18.2 Τροποποιήσεις Ενταγμένων Πράξεων.....	80
19. ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΤΩΝ ΔΙΚΑΙΟΥΧΩΝ.....	82
20. ΔΙΑΚΟΠΗ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ, ΑΝΑΚΤΗΣΗ ΑΧΡΕΩΣΤΗΤΩΣ ΚΑΤΑΒΛΗΘΕΝΤΩΝ	83
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 1.....	84
ΥΠΟΔΕΙΓΜΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ	84

ΟΡΙΣΜΟΙ

Για τους σκοπούς της παρούσας πρόσκλησης, οι χρησιμοποιούμενοι όροι έχουν την έννοια που τους αποδίδεται κατωτέρω:

ΠΙΝΑΚΑΣ ΕΠΕΞΗΓΗΣΗΣ ΟΡΩΝ ΚΑΙ ΣΥΝΤΜΗΣΕΩΝ	
ΕΕ	Ευρωπαϊκή Ένωση
ΕΣΠΑ	Εθνικό Στρατηγικό Πλαίσιο Αναφοράς: Το πλαίσιο που καταρτίζεται από το Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών σε διάλογο με την Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων (εφεξής Επιτροπή) και το οποίο αποτελεί μέσο αναφοράς για την εκπόνηση του προγραμματισμού του Ευρωπαϊκού Ταμείου Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ), του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου (ΕΚΤ) και του Ταμείου Συνοχής.
ΕΠ	Επιχειρησιακό Πρόγραμμα: Έγγραφο το οποίο υποβάλλεται από το Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών και εγκρίνεται από την Επιτροπή και το οποίο καθορίζει μια αναπτυξιακή στρατηγική με τη χρήση ενός συνεκτικού συνόλου προτεραιοτήτων, που θα επιτευχθεί με τη συνδρομή ενός Ταμείου ή, στην περίπτωση του στόχου «Σύγκλιση» και ειδικότερα για τα Επιχειρησιακά Προγράμματα «Προσπελασιμότητα» και «Περιβάλλον και αειφόρος ανάπτυξη 2007-2013», με τη συνδρομή του Ταμείου Συνοχής και του ΕΤΠΑ.
8 ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΕΣ ΑΜΙΓΟΥΣ ΣΤΟΧΟΥ 1 «ΣΥΓΚΛΙΣΗ»	Καλύπτονται από το ΕΠΑΕ (ΕΠΑΝ ΙΙ). (Αν. Μακεδονία – Θράκη, Θεσσαλία, Ήπειρος, Β. Αιγαίο, Κρήτη, Ιόνια Νησιά, Πελοπόννησος, Δυτική Ελλάδα)
5 ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΕΣ ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΗΣ ΣΤΗΡΙΞΗΣ, ΣΤΟΧΟΥ 2 «ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ»	Αττική, Κεντρική Μακεδονία, Δυτική Μακεδονία, Στερεά Ελλάδα, Νήσοι Νοτίου Αιγαίου
ΕΠΑΕ 2007-2013 (ΕΠΑΝ ΙΙ)	Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Ανταγωνιστικότητα-Επιχειρηματικότητα». Το Πρόγραμμα που εντάσσει τη στρατηγική για την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και της επιχειρηματικότητας της ελληνικής οικονομίας στο πλαίσιο της γενικότερης εθνικής αναπτυξιακής στρατηγικής για την περίοδο 2007- 2013. Κεντρικός αναπτυξιακός στόχος του ΕΠΑΝ-ΙΙ είναι η βελτίωση της ανταγωνιστικότητας και της εξωστρέφειας των επιχειρήσεων και του παραγωγικού συστήματος της χώρας, με έμφαση στη διάσταση της καινοτομίας. Η στρατηγική, που υιοθετείται, και οι τρόποι παρέμβασης που προσδιορίζονται στο ΕΠΑΝ – ΙΙ εκτιμάται ότι θα έχουν θετική επίδραση στην ανταγωνιστικότητα, εξωστρέφεια και επιχειρηματικότητα στην Ελλάδα και θα εξασφαλίσουν θετικά αναπτυξιακά αποτελέσματα για το σύνολο της ελληνικής οικονομίας. Το Πρόγραμμα καλύπτει τα αντικείμενα αρμοδιότητας του Υπουργείου Ανάπτυξης, του Υπουργείου Τουριστικής Ανάπτυξης και του Υπουργείου Πολιτισμού.
Α.Π	Άξονας Προτεραιότητας: Μια από τις προτεραιότητες της στρατηγικής στο πλαίσιο Επιχειρησιακού Προγράμματος που έχει συγκεκριμένους μετρήσιμους στόχους και περιλαμβάνει ομάδα πράξεων οι οποίες σχετίζονται μεταξύ τους.
Άξονας Προτεραιότητας 1 του ΕΠΑΝ-ΙΙ «Δημιουργία και Αξιοποίηση της Καινοτομίας υποστηριζόμενης από Έρευνα και Τεχνολογική Ανάπτυξη»	Ο Άξονας επιδιώκει την επιτάχυνση της μετάβασης στην οικονομία της γνώσης, τη σύνδεση της έρευνας, της τεχνολογίας και της καινοτομίας με τον παραγωγικό ιστό της χώρας ως κύριο παράγοντα ανάπτυξης και ανταγωνιστικότητας και τη γενικότερη διάχυση των αποτελεσμάτων της έρευνας και της καινοτομίας στην ελληνική οικονομία και κοινωνία. Στο πλαίσιο αυτό ο Άξονας στοχεύει στην ενίσχυση της έρευνας, της τεχνολογίας και της καινοτομίας σε όλους τους κλάδους ως βασικών παραγόντων για την αναδιάρθρωση της ελληνικής οικονομίας και τη μετάβαση στην οικονομία της γνώσης.
Υποάξονας 1.2 του ΕΠΑΝ-ΙΙ «Αξία»	Ο Υποάξονας επιδιώκει την προώθηση της καινοτομίας (άμεσα), των νέων τεχνολογιών και της επιχειρηματικότητας, μέσω δράσεων που

	υποστηρίζουν τη μετατροπή της γνώσης σε καινοτομικά προϊόντα, διαδικασίες και υπηρεσίες, τη μεταφορά τεχνολογίας -τεχνογνωσίας προς τις επιχειρήσεις και ειδικότερα τις ΜμΕ και τη γεφύρωση του χάσματος μεταξύ τεχνολογικής γνώσης και αγοράς,
ΔΡΑΣΗ ή ΕΡΓΟ ή ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ	Σύνολο ενεργειών που πραγματοποιούνται για την υλοποίηση των στόχων που τίθενται από τους άξονες προτεραιότητας του ΕΣΠΑ. Κάθε δράση, μπορεί να υλοποιείται μέσω μίας ή περισσότερων πράξεων. Για τους σκοπούς της παρούσας πρόσκλησης, «Δράση» είναι το «Έργο» ή το «Πρόγραμμα»: «Δημιουργία καινοτομικών συστάδων επιχειρήσεων –Ένα ελληνικό προϊόν, Μια Αγορά: Ο Πλανήτης _Πιλοτική Φάση Λειτουργίας», στο οποίο καλούνται οι δικαιούχοι να υποβάλλουν πρόταση.
ΠΡΟΤΑΣΗ	Η πρόταση που υποβάλλει κάθε δικαιούχος, στο πλαίσιο της προκήρυξης της παρούσας δράσης
ΠΡΑΞΗ	Έργο ή ομάδα έργων που επιλέγονται από τη διαχειριστική αρχή του οικείου επιχειρησιακού προγράμματος ή με ευθύνη της, σύμφωνα με κριτήρια που καθορίζονται από την επιτροπή παρακολούθησης και υλοποιούνται από έναν ή περισσότερους δικαιούχους, προκειμένου να επιτευχθούν οι στόχοι του άξονα προτεραιότητας με τον οποίο σχετίζονται. Για τους σκοπούς της παρούσας πρόσκλησης, «πράξη» είναι το έργο που καλείται να υλοποιήσει ο δικαιούχος χρηματοδότησης, εφόσον έχει εγκριθεί προς χρηματοδότηση η πρόταση που υπέβαλε και εφόσον έχει ενταχθεί σε Επιχειρησιακό Πρόγραμμα.
ΕΤΠΑ	Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης. Το ΕΤΠΑ συμβάλλει στην άμβλυση των ανισοτήτων που υπάρχουν στην ανάπτυξη και το βιοτικό επίπεδο μεταξύ των διαφόρων περιφερειών καθώς και στη μείωση της καθυστέρησης των λιγότερο ευνοημένων περιφερειών της Ευρωπαϊκής Ένωσης
ΕΚΤ	Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο
ΠΔΕ	Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων
ΣΔΕ	Συλλογική Απόφαση Έργου
ΑΕ	Αρχή Ελέγχου: Εθνική, περιφερειακή ή τοπική δημόσια αρχή ή οντότητα, λειτουργικά ανεξάρτητη από τη διαχειριστική αρχή και την αρχή πιστοποίησης, η οποία ορίζεται από το κράτος μέλος για κάθε επιχειρησιακό πρόγραμμα και είναι υπεύθυνη για τον έλεγχο της ουσιαστικής λειτουργίας του συστήματος διαχείρισης και ελέγχου.
ΑΠΙΣ	Αρχή Πιστοποίησης: Εθνική, περιφερειακή ή τοπική δημόσια αρχή ή φορέας, που ορίζεται από το κράτος μέλος για την πιστοποίηση καταστάσεων δαπανών και αιτήσεων πληρωμής, πριν διαβιβαστούν στην Επιτροπή των ΕΚ
ΣΔΕ	Σύστημα Διαχείρισης Ελέγχου
ΔΑ ή ΕΥΔ	Διαχειριστική Αρχή: Εθνική, περιφερειακή ή τοπική δημόσια αρχή ή δημόσιος ή ιδιωτικός φορέας, που ορίζεται από το κράτος μέλος για τη διαχείριση του επιχειρησιακού προγράμματος.
ΕΥΔ ΕΠΑΕ	Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης του ΕΠ «Ανταγωνιστικότητα- Επιχειρηματικότητα»
ΥΠΑΣΥΔ	Απόφαση του Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών, εκδιδόμενη σε εφαρμογή του άρθρου 2 του Ν.3614/07, με την οποία προσδιορίζονται οι βασικοί κανόνες του Συστήματος διαχείρισης των επιχειρησιακών προγραμμάτων του ΕΣΠΑ. Η ισχύουσα είναι η 14053/ΕΥΣ 1749/27.03.08 (ΦΕΚ 540 Β), όπως τροποποιήθηκε με την 43804/ΕΥΘΥ 2041/9.09.09 (ΦΕΚ 1957Β) όμοια και την 28020/ΕΥΘΥ 1212/19.7.2010 (ΦΕΚ 1088 Β) και όπως εκάστοτε ισχύει
Δημόσια Δαπάνη ή Δημόσια Συγχρηματοδότηση	Κάθε δημόσια συνεισφορά στη χρηματοδότηση πράξεων από τον κρατικό προϋπολογισμό, τον προϋπολογισμό περιφερειακών ή τοπικών αρχών ή τον προϋπολογισμό των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων στα πλαίσια των διαρθρωτικών ταμείων και του Ταμείου Συνοχής, καθώς και κάθε παρόμοια δαπάνη.

Ενίσχυση	Νοείται κάθε μέτρο το οποίο πληροί το σύνολο των κριτηρίων που καθορίζονται στο άρθρο 87 παράγραφος 1 της Συνθήκης.
Ένταση Ενίσχυσης	Νοείται το ποσό της ενίσχυσης εκφραζόμενο ως ποσοστό επί των επιλέξιμων δαπανών/ επενδύσεων.
Παρατυπία	Κάθε παράβαση διάταξης του κοινοτικού δικαίου η οποία προκύπτει από πράξη ή παράλειψη οικονομικού φορέα και η οποία ζημιώνει ή ενδέχεται να ζημιώσει το γενικό προϋπολογισμό της Ευρωπαϊκής Ένωσης, με τον καταλογισμό στον κοινοτικό προϋπολογισμό αδικαιολόγητης δαπάνης.
Δημοσιονομική Διόρθωση	Η ακύρωση του συνόλου ή μέρους της Κοινοτικής και Εθνικής συμμετοχής σε ένα έργο ή πράξη, στο πλαίσιο της συγχρηματοδότησης του από τα επιχειρησιακά προγράμματα της περιόδου 2007-2013 η οποία είναι ανάλογη της παράβασης που διαπιστώνεται.
Αχρεωστήτως Καταβληθέν Ποσό	Κάθε δαπάνη στην οποία δεν αντιστοιχεί ίσης αξίας παραδοθέν προϊόν, έργο ή υπηρεσία, σύμφωνα με τους όρους της σχετικής σύμβασης ή απόφασης με την οποία αναλήφθηκε η υποχρέωση της δαπάνης.
Ανάκτηση	Η επιστροφή των αχρεωστήτως καταβληθέντων ποσών.
Δικαιούχος	Δημόσιος ή ιδιωτικός οργανισμός, φορέας ή επιχείρηση, αρμόδιος για την έναρξη ή την έναρξη και υλοποίηση πράξεων. Στα πλαίσια των καθεστώτων ενίσχυσης δυνάμει του άρθρου 87 της συνθήκης, οι δικαιούχοι είναι δημόσιες ή ιδιωτικές επιχειρήσεις που εκτελούν μεμονωμένο έργο και λαμβάνουν δημόσια ενίσχυση.
ΕΦΔ	Ενδιάμεσος Φορέας Διαχείρισης, ως ορίζεται στο Ν.3614/07 (άρθρο 4 παρ. 4γ): Κάθε δημόσιος ή ιδιωτικός φορέας ή υπηρεσία, η οποία ενεργεί υπό την ευθύνη διαχειριστικής αρχής ή αρχής πιστοποίησης, και εκτελεί καθήκοντα για λογαριασμό μιας τέτοιας αρχής σε σχέση με δικαιούχους που υλοποιούν πράξεις. Ως ενδιάμεσος φορέας διαχείρισης δύναται να επιλεγεί νομικό πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα, ή αναπτυξιακή ανώνυμη εταιρεία ΟΤΑ, μετά από διαγωνιστική διαδικασία και ο οποίος, μεταξύ άλλων, πρέπει να πληροί και τις παρακάτω προϋποθέσεις: α) να έχει φερεγγυότητα και να παρέχει εγγυήσεις όσον αφορά την ικανότητά του για τη διοικητική και οικονομική διαχείριση που θα του ανατεθεί, β) να διαθέτει εμπειρία στον τομέα που αφορά το αντικείμενο του προγράμματος ή τμήματός του. Στην περίπτωση που ο ενδιάμεσος φορέας επιλέγεται μετά από διαγωνιστική διαδικασία, απαιτείται σύναψη σύμβασης ανάθεσης. Η σύμβαση ανάθεσης υπογράφεται μεταξύ της οικείας διαχειριστικής αρχής και του ενδιάμεσου φορέα διαχείρισης. Στο παρόν ο ΕΦΔ πρέπει να έχει το δικαίωμα να χορηγεί και να διαχειρίζεται ενισχύσεις σε επιχειρήσεις.
Ίδια συμμετοχή	Η διαφορά της δημόσιας δαπάνης από τον συνολικό προϋπολογισμό έργου/ πράξης και η οποία καταβάλλεται από τους δικαιούχους.
ΣΥΣΤΑΔΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ – CLUSTERS	Σύμφωνα με τον ορισμό του <i>Michael E. Porter</i> : «μια γεωγραφικά γειτνιάζουσα ομάδα αλληλοσυνδεδεμένων επιχειρήσεων και συνδεδεμένων φορέων σε ένα συγκεκριμένο τομέα, που εμφανίζουν κοινά χαρακτηριστικά και συμπληρωματικότητα, όπου συγκεντρώνονται ικανοί πόροι και δεξιότητες φθάνοντας σε ένα κρίσιμο κατώφλι, ώστε να αποκτούν θέση – κλειδί σε ένα συγκεκριμένο οικονομικό κλάδο ή δραστηριότητα, με αποφασιστικό ανταγωνιστικό πλεονέκτημα σε σχέση με άλλες περιοχές, ή ακόμη και μια διεθνή κυριαρχία στο συγκεκριμένο τομέα».
Καινοτομικές συστάδες επιχειρήσεων - [ή συμπλέγματα φορέων καινοτομίας] - Innovation Clusters	Σύμφωνα με τον ορισμό του Πλαισίου Κρατικών Ενισχύσεων της Ε. Επιτροπής (2006/C 323/01/30.12.2006): «ομάδες ανεξάρτητων επιχειρήσεων — καινοτόμες νεοσύστατες επιχειρήσεις, μικρές, μεσαίες και μεγάλες επιχειρήσεις, καθώς και ερευνητικοί οργανισμοί — που λειτουργούν σε συγκεκριμένο τομέα και περιοχή με σκοπό να τονώσουν την καινοτόμο δραστηριότητα προωθώντας εντατικές αλληλεπιδράσεις, με από κοινού χρήση εγκαταστάσεων και ανταλλαγή τεχνολογίας και εμπειρογνώμοσύνης και συμβάλλοντας αποτελεσματικά στη μεταφορά τεχνολογίας, τη δημιουργία δικτύων και τη διάδοση πληροφοριών μεταξύ των επιχειρήσεων στο σύμπλεγμα φορέων.».
Φορέας Αρωγός	Φορέας με πρωταρχικό κεντρικό ρόλο στην εκκίνηση, ανάπτυξη,

	<p>διοίκηση του cluster.</p> <p>Ο φορέας αρωγός υποστηρίζει την ανάπτυξη των αναγκών συνεργιών, παρέχει τεχνογνωσία στις επιχειρήσεις - μέλη του cluster σε θέματα κρίσιμα για την ανάπτυξη του, και θα υποστηρίξει την διεθνή του προβολή, δικτύωση και διείσδυση των προϊόντων του στη διεθνή αγορά.</p>
Ε.Σ.	Επιχειρηματικό Σχέδιο της καινοτομικής συστάδας επιχειρήσεων
Σχέδιο Ενίσχυσης Επιχειρήσεων	Σχέδιο ενεργειών προς ενίσχυση των επιχειρήσεων που συμμετέχουν στην συστάδα επιχειρήσεων
Υπεύθυνος Έργου	Φυσικό πρόσωπο το οποίο έχει την ευθύνη για την επίβλεψη, την υλοποίηση και τον συντονισμό του συνόλου των χρηματοδοτούμενων πράξεων στο πλαίσιο του εγκεκριμένου έργου, από επιστημονικής, τεχνικής και οικονομικής πλευράς, αλλά και σε επίπεδο διοικητικό και σε επίπεδο επικοινωνίας μεταξύ των φορέων της συστάδας και με την ΓΓΕΤ. Ο Υπεύθυνος του Έργου, προέρχεται από τον Φορέα Αρωγό.
Υπεύθυνος Πράξης	Φυσικό πρόσωπο το οποίο έχει την ευθύνη για την επίβλεψη, την υλοποίηση και τον συντονισμό μιας επιμέρους πράξης που καλείται να εκτελέσει ο φορέας από τον οποίο προέρχεται, ως δικαιούχος χρηματοδότησης. (Δηλαδή ο Υπεύθυνος Πράξης του Σχεδίου Ενίσχυσης εκάστης επιχείρησης και του Φορέα Αρωγού)
«Επιστημονικός Υπεύθυνος» Συνεργατικού έργου	Φυσικό πρόσωπο το οποίο έχει την ευθύνη για την επίβλεψη, την υλοποίηση και τον συντονισμό ενός συνεργατικού έργου (εάν προτείνεται τέτοιο έργο)
ΜμΕ	Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις. Ο ορισμός των ΜμΕ για τους σκοπούς του παρόντος οδηγού βασίζεται στον ορισμό της σύστασης της Επιτροπής 2003/361/ΕΚ, της 6ης Μαΐου 2003, σχετικά με τον ορισμό των πολύ μικρών, των μικρών και των μεσαίων επιχειρήσεων. (ΕΕ L 124 της 20.5.2003, σ. 36.)
Μεγάλη Επιχείρηση	Ως μεγάλες επιχειρήσεις νοούνται οι επιχειρήσεις που δεν πληρούν τα κριτήρια που αναφέρονται στον παραπάνω ορισμό της Επιτροπής για τις ΜμΕ
ΜμΕ που είναι προβληματικές επιχειρήσεις, κατά την έννοια του ΓΚΑΚΚ 800/2008 <i>Ενισχύσεις στις επιχειρήσεις αυτές εξαίρονται από το πεδίο εφαρμογής του κανονισμού ΓΚΑΚΚ 800/2008 και κατά συνέπεια από το πεδίο εφαρμογής της παρούσας Δράσης.</i>	Μια ΜμΕ θεωρείται προβληματική επιχείρηση όταν πληροί τους ακόλουθους όρους: α) αν πρόκειται για εταιρεία περιορισμένης ευθύνης, εφόσον έχει απολεσθεί πάνω από το μισό του εγγεγραμμένου της κεφαλαίου και άνω του ενός τετάρτου του κεφαλαίου αυτού έχει απολεσθεί κατά τη διάρκεια των δώδεκα τελευταίων μηνών, ή β) αν πρόκειται για εταιρεία στην οποία τουλάχιστον ορισμένα μέλη έχουν απεριόριστη ευθύνη για τα χρέη της εταιρείας, εφόσον έχει απολεσθεί πάνω από το μισό του κεφαλαίου της, όπως εμφανίζεται στους λογαριασμούς της εταιρείας, και πάνω από το ένα τέταρτο αυτού του κεφαλαίου έχει απολεσθεί κατά τη διάρκεια των δώδεκα τελευταίων μηνών, ή γ) ανεξάρτητα από τη μορφή της εταιρείας, εφόσον η σχετική επιχείρηση πληροί τις προϋποθέσεις της εγχώριας νομοθεσίας ώστε να υπαχθεί σε συλλογική πτωχευτική διαδικασία. Οι ΜμΕ που έχουν συσταθεί από χρόνο μικρότερο της τριετίας δεν θεωρούνται, για τους σκοπούς του παρόντος, ότι είναι προβληματικές αναφορικά με το εν λόγω διάστημα, εκτός εάν πληρούν τις προϋποθέσεις που αναφέρονται στο στοιχείο (γ)
Ερευνητικός Οργανισμός	Ως «ερευνητικός οργανισμός» νοείται ένας φορέας, όπως πανεπιστήμιο ή ερευνητικό ινστιτούτο, ανεξάρτητα από το νομικό καθεστώς του (δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου) ή τον τρόπο χρηματοδότησής του, πρωταρχικός σκοπός του οποίου είναι η διεξαγωγή βασικής έρευνας, βιομηχανικής έρευνας ή πειραματικής ανάπτυξης και η διάδοση των αποτελεσμάτων με τη διδασκαλία, τη δημοσίευση ή τη μεταφορά τεχνολογίας· όλα τα κέρδη πρέπει να επανεπενδύονται στις δραστηριότητες αυτές, στη διάδοση των αποτελεσμάτων τους ή στη διδασκαλία· οι επιχειρήσεις που μπορούν να επηρεάσουν έναν τέτοιο οργανισμό, π.χ. με την ιδιότητά τους ως μετόχου ή ως μέλους, δεν έχουν προνομιακή

	πρόσβαση στο ερευνητικό δυναμικό του ή στα ερευνητικά του αποτελέσματα
Βασική Έρευνα	Νοείται μια πειραματική ή θεωρητική εργασία που αναλαμβάνεται κυρίως για την παραγωγή νέων γνώσεων σχετικά με τα βασικά αίτια φαινομένων και παρατηρήσιμων γεγονότων, χωρίς να προβλέπεται άμεση πρακτική εφαρμογή ή χρήση.
Βιομηχανική Έρευνα	Νοείται η σχεδιασμένη έρευνα ή κριτική διερεύνηση που αποσκοπεί στην απόκτηση νέων γνώσεων και δεξιοτήτων για την ανάπτυξη νέων προϊόντων, διαδικασιών ή υπηρεσιών ή για τη σημαντική βελτίωση υφιστάμενων προϊόντων, μεθόδων ή υπηρεσιών. Περιλαμβάνει τη δημιουργία συστατικών στοιχείων πολύπλοκων συστημάτων, που είναι απαραίτητα για την βιομηχανική έρευνα, ιδιαίτερα για την επικύρωση τεχνολογίας πολλαπλών εφαρμογών εξαιρουμένων των πρωτοτύπων
Πειραματική Ανάπτυξη	Νοείται η απόκτηση, ο συνδυασμός, η διαμόρφωση και η χρήση υφιστάμενων επιστημονικών, τεχνολογικών, επιχειρηματικών και άλλων γνώσεων και δεξιοτήτων για την παραγωγή σχεδίων και διατάξεων για νέα, τροποποιημένα ή βελτιωμένα προϊόντα, μεθόδους ή υπηρεσίες. Μπορεί να περιλαμβάνονται και άλλες δραστηριότητες με στόχο τον εννοιολογικό προσδιορισμό, το σχεδιασμό και την τεκμηρίωση νέων προϊόντων, μεθόδων και υπηρεσιών. Οι δραστηριότητες μπορούν να περιλαμβάνουν την παραγωγή σχεδίων, τεχνικών σχεδίων και άλλης τεκμηρίωσης, εφόσον δεν προορίζονται για εμπορική χρήση. Περιλαμβάνεται επίσης η ανάπτυξη πρωτοτύπων που μπορούν να χρησιμοποιηθούν εμπορικά και πιλοτικών σχεδίων στις περιπτώσεις που τα πρωτότυπα συνιστούν κατ' ανάγκη το τελικό εμπορικό προϊόν και είναι υπερβολικά δαπανηρό να παραχθούν και να χρησιμοποιηθούν μόνο για σκοπούς επίδειξης και έγκρισης. Στην περίπτωση μεταγενέστερης εμπορικής χρήσης σχεδίων επίδειξης ή πιλοτικών σχεδίων, τυχόν έσοδα από τέτοια χρήση πρέπει να αφαιρεθούν από το επιλέξιμο κόστος. Η πειραματική παραγωγή και δοκιμή προϊόντων, διαδικασιών και υπηρεσιών είναι επίσης επιλέξιμη, εφόσον δεν μπορούν να χρησιμοποιηθούν ή να μεταποιηθούν για βιομηχανικές εφαρμογές ή εμπορία. Η πειραματική ανάπτυξη δεν περιλαμβάνει τις συνήθεις τροποποιήσεις ή τις τροποποιήσεις που επέρχονται κατά καιρούς σε προϊόντα, γραμμές παραγωγής, μεταποιητικές μεθόδους, υφιστάμενες υπηρεσίες και άλλες λειτουργίες σε εξέλιξη, ακόμη και αν αυτές οι τροποποιήσεις αποτελούν, ενδεχομένως, βελτιώσεις.
Ειδική επαγγελματική εκπαίδευση	Νοείται η εκπαίδευση που περιλαμβάνει διδασκαλία που αφορά άμεσα και κατά κύριο λόγο την τρέχουσα ή μελλοντική θέση του εργαζομένου στην επιχείρηση και παρέχει προσόντα τα οποία είτε δεν είναι μεταβιβάσιμα σε άλλες επιχειρήσεις και άλλους τομείς απασχόλησης είτε είναι μεταβιβάσιμα σε περιορισμένο μόνον βαθμό
Γενική επαγγελματική εκπαίδευση	Νοείται η εκπαίδευση που περιλαμβάνει διδασκαλία η οποία δεν αφορά αποκλειστικά ή κατά κύριο λόγο την τρέχουσα ή μελλοντική θέση του εργαζομένου στην ενισχυόμενη επιχείρηση, αλλά του παρέχει προσόντα τα οποία είναι μεταβιβάσιμα σε άλλες επιχειρήσεις ή άλλους τομείς απασχόλησης. Η εκπαίδευση λογίζεται ως «γενική» π.χ. όταν: α) οργανώνεται από κοινού από διάφορες ανεξάρτητες επιχειρήσεις, ή όταν απευθύνεται σε εργαζομένους διαφορετικών επιχειρήσεων β) αναγνωρίζεται, πιστοποιείται ή επικυρώνεται από δημόσιους ή άλλους φορείς και οργανισμούς στους οποίους έχουν ανατεθεί οι σχετικές αρμοδιότητες από το κράτος μέλος ή την Κοινότητα.
Προσωπικό με υψηλή ειδίκευση	Ερευνητές, μηχανικοί, σχεδιαστές και υπεύθυνοι μάρκετινγκ που διαθέτουν πανεπιστημιακό πτυχίο και τουλάχιστον πενταετή σχετική επαγγελματική πείρα. Η κατοχή διδακτορικού μπορεί να θεωρηθεί σχετική επαγγελματική πείρα.
Ιδιώτες Επενδυτές	Στο πλαίσιο του παρόντος Προγράμματος ορίζονται τα φυσικά ή νομικά πρόσωπα με σημαντική εμπειρία διαχείρισης επιχειρήσεων και επενδύσεις σε υψηλή τεχνολογία τα οποία περιλαμβάνουν: α) Κεφάλαια Επιχειρηματικών Συμμετοχών (Venture Capital), μέλη ενός αναγνωρισμένου Venture Capital Association ή β) Επιχειρηματικοί Άγγελοι (Business Angels), μέλη ενός αναγνωρισμένου Business Angel Association ή διακεκριμένες περιπτώσεις επενδυτών διεθνούς εμβέλειας,

	ή γ) Στρατηγικοί Επενδυτές (Strategic Investors), δηλαδή σημαντικές επιχειρήσεις των τομέων στους οποίους υποβάλλονται οι προτάσεις, ή δ) Επενδυτικές Τράπεζες (Investment Banks). Η δραστηριοποίηση των Ιδιωτών Επενδυτών και η σύμπραξη τους στο cluster σε σταθερή βάση, αποτελεί έναν από τους στόχους του Προγράμματος.
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ/ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ	Υπουργείο/Υπουργός Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων
ΓΓΕΤ	Γενική Γραμματεία Έρευνας και Τεχνολογίας.
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΡΕ	Διεύθυνση Υποστήριξης Ερευνητικών Προγραμμάτων ΓΓΕΤ

Δράση: «ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΚΩΝ ΣΥΣΤΑΔΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ -ΕΝΑ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΠΡΟΪΟΝ, ΜΙΑ ΑΓΟΡΑ: Ο ΠΛΑΝΗΤΗΣ »

Το Υπουργείο Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων, Γενική Γραμματεία Έρευνας και Τεχνολογίας, καλεί τους προκριθέντες της αξιολόγησης¹ των προτάσεων που υποβλήθηκαν στο πλαίσιο της Πρόσκλησης Εκδήλωσης Ενδιαφέροντος, όπως αυτή δημοσιεύθηκε στις 7 Σεπτεμβρίου 2011, να υποβάλουν προτάσεις για ένταξη πράξεων στη Δράση «ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΚΩΝ ΣΥΣΤΑΔΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ: ΕΝΑ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΠΡΟΪΟΝ, ΜΙΑ ΑΓΟΡΑ: Ο ΠΛΑΝΗΤΗΣ», σύμφωνα με την σχετική απόφαση του Υπουργού Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων και του παρόντος «Οδηγού Εφαρμογής», ο οποίος αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της.

Η Δράση εμπίπτει στον δεύτερο στρατηγικό πυλώνα της Νέας Πολιτικής για την Έρευνα & Τεχνολογία, όπως έχει εξαγγελθεί από το Υπουργείο Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων: «Διασύνδεση με τον παραγωγικό ιστό της οικονομίας για την προαγωγή της καινοτομίας».

1. ΓΕΝΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΗΣ ΔΡΑΣΗΣ

Οι καινοτομικές και τεχνολογικές επιδόσεις μιας χώρας/ περιφέρειας προκύπτουν ως το αποτέλεσμα ενός συνόλου σύνθετων διασυνδέσεων ανάμεσα στους φορείς που παράγουν, διανέμουν και αξιοποιούν διάφορες μορφές γνώσης και εξαρτώνται σε μεγάλο βαθμό από τον τρόπο με τον οποίο οι φορείς αυτοί αλληλεπιδρούν ως στοιχεία ενός συνολικού συστήματος παραγωγής και εφαρμογής της γνώσης. Στο πλαίσιο αυτό η ανάπτυξη που βασίζεται στη γνώση και στην καινοτομία διακρίνεται από δύο σημαντικά χαρακτηριστικά: τη συγκεντρωση σε περιοχές (γεωγραφικές ή/και θεματικές) όπου εντοπίζονται φορείς παραγωγής γνώσης και τεχνολογίας, ανθρώπινο δυναμικό υψηλής στάθμης, επιχειρήσεις που βασίζονται στη γνώση, καινοτομικοί κλάδοι και τη δημιουργία νέων συνεργιών, συνεργασιών και δικτύωσης μεταξύ των παραπάνω.

Με αυτό το σκεπτικό, σχεδιάστηκε η παρούσα δράση, η οποία στοχεύει στη δημιουργία καινοτομικών συστάδων επιχειρήσεων (innovation clusters) με τη συμμετοχή ακαδημαϊκών και ερευνητικών φορέων σε συγκεκριμένα θεματικά πεδία, που εμφανίζουν ανταγωνιστικό πλεονέκτημα για την χώρα, με σκοπό την τόνωση της καινοτομικής δραστηριότητας μέσα από την ανάπτυξη καινοτομικών προϊόντων και υπηρεσιών και την επίτευξη οικονομιών κλίμακας και σκοπού μέσα από την εξειδίκευση της παραγωγής και την ανάπτυξη στενής συνεργασίας μεταξύ των μελών των συστάδων.

---

¹ Σύμφωνα με την διαδικασία και τα κριτήρια που περιγράφονται στην Πρόσκληση Εκδήλωσης Ενδιαφέροντος και όπως οι προκριθέντες έχουν συμπεριληφθεί στην Απόφαση της Υπουργού Παιδείας Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων, με αρ. πρωτ. 1685/15.2.2012 και θέμα "Έγκριση των πρακτικών αξιολόγησης, όπως αυτά συνετάχθησαν από την Επιτροπή Αξιολόγησης των Προτάσεων που υποβλήθηκαν στο πλαίσιο της Πρόσκλησης Εκδήλωσης Ενδιαφέροντος για συμμετοχή στη Δράση : **«Δημιουργία Καινοτομικών Συστάδων Επιχειρήσεων – Ένα Ελληνικό Προϊόν, Μια Αγορά : Ο ΠΛΑΝΗΤΗΣ»** και καθορισμός των προκριθέντων προτάσεων"

Στην διεθνή βιβλιογραφία και πρακτική, ο όρος “clusters” έχει χρησιμοποιηθεί για να περιγράψει μια μεγάλη ποικιλία από επιχειρηματικές συμπράξεις που ξεκινούν από ομάδες επιχειρήσεων που έχουν συγκεντρωθεί σε μια συγκεκριμένη γεωγραφικά περιοχή με στόχο την μείωση του κόστους (cohesive clusters), έως και διασυνδεδεμένες σε αλυσίδα προστιθέμενης αξίας, αλληλοεξαρτώμενες επιχειρήσεις, που εξειδικεύονται σε τομείς υψηλής τεχνολογίας, αξιοποιούν την γνώση (new industrial districts) και αναπτύσσουν την καινοτομία εκμεταλλευόμενες το κοινωνικό κεφάλαιο και την συλλογική μάθηση (innovative milieux)². Στις περισσότερες ωστόσο περιπτώσεις, η έννοια cluster εμπεριέχει τα στοιχεία της γεωγραφικής γειτνίασης, της δικτύωσης και της εξειδίκευσης.

Στο πλαίσιο της παρούσας δράσης, υιοθετείται κατ' αρχήν ο ορισμός των καινοτομικών συστάδων (συμπλεγμάτων καινοτομίας - innovation clusters), όπως προσδιορίζεται στο Πλαίσιο Κρατικών Ενισχύσεων της Ε. Επιτροπής σχετικά με τις Κρατικές ενισχύσεις για την Έρευνα και Ανάπτυξη και την Καινοτομία (2006/C 323/01/30.12.2006) «ομάδες ανεξάρτητων επιχειρήσεων — καινοτόμες νεοσύστατες επιχειρήσεις, μικρές, μεσαίες και μεγάλες επιχειρήσεις, καθώς και ερευνητικοί οργανισμοί — που λειτουργούν σε συγκεκριμένο τομέα και περιοχή με σκοπό να τονώσουν την καινοτόμο δραστηριότητα προωθώντας εντατικές αλληλεπιδράσεις, με από κοινού χρήση εγκαταστάσεων και ανταλλαγή τεχνογνωσίας και εμπειρογνωμοσύνης και συμβάλλοντας αποτελεσματικά στη μεταφορά τεχνολογίας, τη δημιουργία δικτύων και τη διάδοση πληροφοριών μεταξύ των επιχειρήσεων στο σύμπλεγμα φορέων.» **Επιπλέον, οι συστάδες που θα υποστηριχθούν θα πρέπει να βασίζονται στη γνώση και να διαθέτουν εξειδίκευση σε καινοτομικές δραστηριότητες υψηλής προστιθέμενης αξίας με ισχυρό εξαγωγικό προσανατολισμό των τεχνολογιών / προϊόντων που αναπτύσσουν στην παγκόσμια αγορά .**

Χαρακτηριστικά των καινοτομικών συστάδων είναι η ανάπτυξη και αξιοποίηση καινοτόμων προϊόντων και υπηρεσιών υψηλής προστιθέμενης αξίας με διεθνή αναγνώριση και ανταγωνιστικότητα, η ένταση γνώσης, η γεωγραφική τους συγκέντρωση, η διασύνδεση σε αλυσίδα προστιθέμενης αξίας για την παραγωγή προϊόντων ή υπηρεσιών και ο ισχυρός προσανατολισμός σε εξαγωγές.

Βασικός καταλύτης αυτών των καινοτομικών συστάδων είναι ένας **φορέας αρωγός** (facilitator) που θα υποβοηθήσει την ανάπτυξη των αναγκαίων συνεργιών, θα διευκολύνει την παροχή τεχνογνωσίας στις επιχειρήσεις - μέλη της συστάδας σε θέματα κρίσιμα για την ανάπτυξή της και θα υποστηρίξει την διεθνή της προβολή και δικτύωση, καθώς και την διείσδυση των προϊόντων της στη διεθνή αγορά (Βλέπε Κεφάλαιο 6.2).

Η διαδικασία ανάπτυξης των συστάδων³ ακολουθεί τρία διαδοχικά στάδια:

1. Την Φάση διερεύνησης / χαρτογράφησης της θεματικής περιοχής δραστηριότητας της συστάδας (Φάση 0), κατά την οποία εντοπίζονται τα συστατικά στοιχεία της συστάδας, προσδιορίζονται οι υπάρχουσες ή και εν δυνάμει ανάγκες που απαιτούν την δημιουργία συστάδας, καθώς και το ανταγωνιστικό πλεονέκτημα που θα προκύψει από την ανάπτυξή της.

² Innovation clusters: key concepts, <http://www.reading.ac.uk/LM/LM/fulltxt/0600.pdf>

³ Cluster Initiative Greenbook, Örjan Sövell, Göran Lindqvist, Christian Ketels, Foreword by Michael E. Porter, Ivory Tower, www.cluster-research.org

2. Η επόμενη Φάση (Φάση 1) αναφέρεται στην εφαρμογή ενός πιλοτικού προγράμματος κοινής δράσης των μελών των συστάδων ώστε να εδραιωθούν οι μεταξύ τους αλληλεπιδράσεις και δικτυώσεις και να αποδειχθούν τα προσδοκώμενα από αυτές οφέλη.
3. Τέλος, στην Φάση Ανάπτυξης (Φάση 2), η συστάδα αναπτύσσει την απαιτούμενη κρίσιμη μάζα και εμπέλεια ώστε να παράγει το ανταγωνιστικό πλεονέκτημα στον συγκεκριμένο τομέα εξειδίκευσής της που θα της επιτρέψει να εξελιχθεί σε διεθνώς αναγνωρίσιμου κύρους σχηματισμό.

Η εξέλιξη από την μια φάση στην επόμενη βασίζεται σε καθοριστικές αποφάσεις και διαβαθμισμένες επενδύσεις.

Η παρούσα δράση υποστηρίζει την **εφαρμογή του πιλοτικού προγράμματος κοινής** δράσης των μελών των συστάδων (Φάση 1 -πιλοτική λειτουργία) που προκρίθηκαν μετά την αξιολόγηση των προτάσεων που υποβλήθηκαν στην σχετική πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος για συμμετοχή στη Δράση [φάση διερεύνησης/ χαρτογράφησης], (ΓΓΕΤ, 7 Σεπτεμβρίου 2011).

Ειδικότερα, θα χρηματοδοτηθεί η υλοποίηση των δυο πρώτων χρόνων της εφαρμογής **ολοκληρωμένων επιχειρηματικών σχεδίων** ώστε να υποστηριχθεί η καινοτομική δραστηριότητα με απώτερο στόχο την κατάκτηση διεθνών πρωτοποριακών αγορών από ελληνικές επιχειρήσεις και την ταυτόχρονη αύξηση της παραγωγικότητας και της απασχόλησης σε τοπικό επίπεδο.

Οι επιλέξιμες ενέργειες των συστάδων επιχειρήσεων που θα ενισχυθούν περιλαμβάνουν:

- **Ενίσχυση των δραστηριοτήτων του Φορέα Αρωγού**, που αποδεδειγμένα πραγματοποιούνται προς όφελος της συστάδας π.χ. ανάπτυξη κοινών υποδομών και διαμόρφωση κτιρίων συστέγασης, εφόσον απαιτείται, προβολή και δικτύωση της συστάδας, τεχνική και νομική υποστήριξη για διπλώματα ευρεσιτεχνίας, πνευματικά δικαιώματα και αξιοποίηση ερευνητικών αποτελεσμάτων γενικότερα, παροχή υπηρεσιών κλπ (κτιριακά, λειτουργικές δαπάνες, αμοιβές προσωπικού κα). Είναι επίσης επιλέξιμη για χρηματοδότηση η εκπόνηση του επιχειρηματικού σχεδίου ανάπτυξης της συστάδας.
- **Ενίσχυση επιχειρήσεων** π.χ. μετεγκατάσταση σε κοινές υποδομές για συστέγαση εφόσον απαιτείται, ενοίκιο, κόστος κατάθεσης διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας, επαγγελματική εκπαίδευση /κατάρτιση, συμμετοχή σε εκθέσεις. Επίσης, δημιουργία και υποστήριξη νέων καινοτόμων επιχειρήσεων, ανάπτυξη πρωτοτύπων και μικρά επιδεικτικά έργα ή και άλλες ενέργειες συναφείς με την ανάπτυξη και προώθηση της καινοτομίας.

Τονίζεται ότι δεν θα χρηματοδοτηθεί βασική ή βιομηχανική έρευνα στο πλαίσιο της παρούσας δράσης. Ωστόσο, η συμμετοχή και συνεργασία με ερευνητικά κέντρα και ΑΕΙ είναι απαραίτητη, ώστε να διασφαλίζεται η σύνδεση με το χώρο της παραγωγής γνώσης.⁴

---

⁴ Οι ακαδημαϊκοί / ερευνητικοί φορείς δεν θα χρηματοδοτηθούν απευθείας ως αποδέκτες ενίσχυσης για την υλοποίηση των επιλέξιμων ενεργειών κρατικών ενισχύσεων που προβλέπονται από τη δράση. Οι φορείς αυτοί μπορούν να συμμετέχουν ως υπεργολάβοι για την υλοποίηση έργων πειραματικής ανάπτυξης / ανάπτυξης πρωτοτύπων. Επίσης, μπορούν

Δικαιούχοι συμμετοχής στη Δράση είναι:

Καινοτόμες συστάδες επιχειρήσεων όπως προσδιορίστηκαν ανωτέρω⁵. Στη συστάδα μπορούν να συμμετέχουν καινοτόμες νεοσύστατες επιχειρήσεις, μικρομεσαίες και μεγάλες επιχειρήσεις, ερευνητικοί / ακαδημαϊκοί φορείς, καθώς και άλλοι υποστηρικτικοί οργανισμοί του δημόσιου και του ιδιωτικού τομέα (τεχνολογικοί φορείς, φορείς μεταφοράς τεχνολογίας και τεχνογνωσίας, χρηματοπιστωτικά ιδρύματα και κεφάλαια επιχειρηματικών συμμετοχών, κ.λ.π.), που εμφανίζουν γεωγραφική συγκέντρωση και θεματική εξειδίκευση, είναι συνδεδεμένοι σε αλυσίδα προστιθέμενης αξίας, - κάθετης ή οριζόντιας - , βασίζονται στη γνώση και στην καινοτομία και εμφανίζουν προοπτικές ενίσχυσης της παρουσίας των ελληνικών επιχειρήσεων στις διεθνείς αγορές. Τα μέλη της συστάδας θα πρέπει να αναπτύσσουν ισχυρές αλληλεπιδράσεις μεταξύ τους, ώστε με την ανταλλαγή τεχνογνωσίας και εμπειρογνωμοσύνης, μεταφορά τεχνολογίας, δημιουργία δικτύων και διάδοση πληροφοριών, καθώς και ενδεχομένως με την από κοινού χρήση εγκαταστάσεων, να ενθαρρύνουν την καινοτομία και να δημιουργούν σημαντικές προϋποθέσεις για την ανάπτυξη ανταγωνιστικού πλεονεκτήματος σε διεθνές επίπεδο.

Η καινοτομική συστάδα [επιχειρήσεων, δημόσιων ερευνητικών οργανισμών και άλλων υποστηρικτικών φορέων], δεν απαιτείται να είναι νομικό πρόσωπο κατά την υποβολή της πρότασης στο πλαίσιο της παρούσας προκήρυξης. Ωστόσο, η σύσταση του νομικού προσώπου (οποιασδήποτε μορφής ή ένωσης ή κοινοπραξίας των συμμετεχόντων φορέων) της καινοτομικής συστάδας αποτελεί απαραίτητο παραδοτέο των έργων που θα χρηματοδοτηθούν στο πλαίσιο της παρούσας προκήρυξης και θα συμπεριλαμβάνει ως μέλη -κατά κύριο λόγο- τους φορείς οι οποίοι συμμετείχαν στην υποβολή της σχετικής πρότασης, στην προηγούμενη Πρόσκληση Εκδήλωσης Ενδιαφέροντος. Ο φορέας αρωγός παραμένει ο ίδιος, όπως προσδιορίστηκε στην προκρινθείσα πρόταση.

Σε περίπτωση που η καινοτομική συστάδα δεν συσταθεί σε νομικό πρόσωπο, ο Υπουργός Παιδείας Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων—δύναται να αποφασίσει τη μη καταβολή ποσοστού 5% της συνολικής ενίσχυσης σε όλα τα μέλη της συστάδας που συμμετέχουν στο έργο. (Βλέπε Κεφάλαιο 16.Β).

Επισημαίνεται ότι ο ελάχιστος αριθμός επιχειρήσεων - μελών της συστάδας για τις απαιτήσεις της παρούσας δράσης, είναι 10 ανεξάρτητες μεταξύ τους επιχειρήσεις,

---

να χρηματοδοτηθούν απευθείας εφ' όσον αναλάβουν το ρόλο του φορέα αρωγού, για τις προβλεπόμενες σε αυτή την περίπτωση ενέργειες.

⁵ Διευκρινίζεται ότι στο πλαίσιο της παρούσας δράσης, δεν αποκλείεται η συμμετοχή στις καινοτόμες συστάδες των συνδεδεμένων ή συνεργαζομένων επιχειρήσεων, με την προϋπόθεση όμως ότι τουλάχιστον 10 από τις συμμετέχουσες συνολικά επιχειρήσεις στη συστάδα, **είναι ανεξάρτητες μεταξύ τους**. Στην περίπτωση συμμετοχής συνδεδεμένων ή συνεργαζομένων μεταξύ τους επιχειρήσεων, μόνο μία εξ αυτών είναι επιλέξιμη για χρηματοδότηση. Τονίζεται ότι οι επιχειρήσεις που καταθέτουν σχέδιο ενίσχυσης στην παρούσα δράση, πρέπει να είναι ανεξάρτητες μεταξύ τους, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην Σύσταση της Ε. Επιτροπής 2003/361/ΕΚ. Ο έλεγχος της ανεξαρτησίας τους θα διασφαλίζεται με τον έλεγχο του καταστατικού και τους ενοποιημένους ή μη ισολογισμούς πριν από την έκδοση της απόφασης ένταξης (κατά την διαδικασία κατάρτισης των τεχνικών παραρτημάτων).

(*όλων των τύπων⁶ και μεγεθών⁷ με έδρα στην ημεδαπή*), από τις οποίες τουλάχιστον 8 θα πρέπει να είναι ΜμΕ⁸. Οι ελεύθεροι επαγγελματίες και τα φυσικά πρόσωπα δεν προσμετρώνται στον ελάχιστο απαιτούμενο αριθμό επιχειρήσεων. Δεν προσμετρώνται επίσης στο ελάχιστο απαιτούμενο αριθμό επιχειρήσεων οι επιχειρήσεις που θα ιδρυθούν στο πλαίσιο της ενέργειας 9^ο, (βλέπε Κεφάλαιο 9.1).

Οι καινοτομικές συστάδες θα πρέπει να περιλαμβάνουν, πέραν των επιχειρήσεων, τουλάχιστον 1 ερευνητικό/ ακαδημαϊκό φορέα της ημεδαπής (πανεπιστήμιο, ερευνητικό κέντρο ή ινστιτούτο), όπως αυτός προσδιορίστηκε στην προκρινθείσα πρόταση [από την αξιολόγηση των προτάσεων της πρόσκλησης εκδήλωσης ενδιαφέροντος].⁹

Η συστάδα υποστηρίζεται και προωθείται από **τον φορέα αρωγό, τα χαρακτηριστικά** του οποίου προσδιορίζονται στο Κεφάλαιο 6.2 που ακολουθεί.

Στο πλαίσιο της παρούσας προκήρυξης, οι καινοτομικές συστάδες επιχειρήσεων και ερευνητικών / ακαδημαϊκών φορέων, υπό την εκπροσώπηση και τον συντονισμό του Φορέα Αρωγού, καλούνται να υποβάλλουν προτάσεις που θα περιλαμβάνουν:

- Πλήρες επιχειρηματικό σχέδιο πενταετούς ορίζοντα (δομημένο σύμφωνα με το υπόδειγμα στο Παράρτημα 1) για την υλοποίηση της πιλοτικής φάσης λειτουργίας της συστάδας, καθώς και την μετέπειτα ανάπτυξη και εξέλιξή της. Το σχέδιο αυτό έχει ως βάση το επιχειρηματικό προσχέδιο για την αναπτυξιακή στρατηγική της συστάδας, το οποίο υποβλήθηκε στο πλαίσιο της πρόσκλησης εκδήλωσης ενδιαφέροντος της δράσης.
- Σχέδια ενίσχυσης των επιχειρήσεων που συμμετέχουν κατά την υποβολή της πρότασης στην συστάδα και για όσες θα δημιουργηθούν στο πλαίσιο της ενέργειας 9^ο [και εάν απαιτείται προτάσεις για συνεργατικά έργα επιχειρήσεων ή/και υπεργολαβίες με νομικά πρόσωπα]
- Σχέδιο ενίσχυσης / υποδομής του Φορέα Αρωγού

Το επιχειρηματικό σχέδιο αποτελεί το αντικείμενο της συνολικής πρότασης που θα υποβληθεί. Παράλληλα, κάθε επιχείρηση που αιτείται ενίσχυσης και ο φορέας αρωγός θα συμμετέχουν με το δικό τους διακριτό σχέδιο ενίσχυσης / υποδομής, διετούς διάρκειας, που θα αποτελεί ένα άλλο τμήμα της συνολικής πρότασης. Είναι αυτονόητο ότι τα σχέδια ενίσχυσης / υποδομής απαιτείται να συνδέονται άμεσα με τους στόχους και το περιεχόμενο του επιχειρηματικού σχεδίου και να περιγράφουν / περιλαμβάνουν τις κοινές ενέργειες που περιέχονται σε αυτό. Συγκεκριμένα, εξειδικεύουν τις δραστηριότητες που χρήζουν δημόσιας συγχρηματοδότησης κατά τα δυο πρώτα χρόνια λειτουργίας της συστάδας.

⁶ Ενδεικτικά Ανώνυμες Εταιρείες (Α.Ε.), Εταιρείες Περιορισμένης Ευθύνης (Ε.Π.Ε), τεχνολογικοί φορείς εποπτευόμενοι από το Δημόσιο (Εταιρείες ΒΕΤΑ), Τεχνολογικά Πάρκα κλπ. Διευκρινίζεται ωστόσο ότι επιλέξιμες για χρηματοδότηση επιχειρήσεις, στο πλαίσιο του παρόντος Οδηγού, είναι ανεξάρτητες μεταξύ τους επιχειρήσεις που αποτελούν νομικά πρόσωπα κάθε φύσης και μεγέθους, ενώ δεν προβλέπεται χρηματοδότηση σε ελεύθερους επαγγελματίες ή ατομικές επιχειρήσεις (φυσικά πρόσωπα). Στην περίπτωση συμμετοχής συνδεδεμένων ή συνεργαζομένων μεταξύ τους επιχειρήσεων, μόνο μία εξ αυτών είναι επιλέξιμη για χρηματοδότηση. Η έννοια των ανεξαρτητών μεταξύ τους επιχειρήσεων περιγράφεται στη σύσταση της Επιτροπής για τις ΜμΕ (2003/361/ΕΚ)

⁷ Νεοσύστατες, πολύ μικρές, μικρές, μεσαίες και μεγάλες επιχειρήσεις

⁸ Ο ορισμός των ΜμΕ δίνεται στην Σύσταση της Ε. Επιτροπής 2003/361/ΕΚ.

⁹ Η καινοτομική συστάδα συνεργάζεται υποχρεωτικά με ακαδημαϊκούς/ ερευνητικούς φορείς, ώστε να εξασφαλίζεται ότι βασίζεται στη γνώση και διαθέτει εξειδίκευση σε καινοτομικές δραστηριότητες υψηλής προστιθέμενης αξίας.

Ειδικότερα, για την υλοποίηση της δράσης η ΓΓΕΤ θα δώσει ιδιαίτερη έμφαση στα παρακάτω στοιχεία των συστάδων:

1. Καινοτομία βασισμένη στη γνώση/ εξωστρέφεια. Κύριο χαρακτηριστικό των συστάδων που θα υποστηριχθούν μέσω της δράσης θα είναι η σύνδεσή τους με το χώρο της παραγωγής γνώσης, σε τομείς που εμφανίζουν σοβαρές προοπτικές ανάπτυξης εξαγωγών και ανταγωνιστικού πλεονεκτήματος για τη χώρα.

2. Ισχυρή δικτύωση. Βασικό στοιχείο της δράσης είναι η προϋπόθεση ύπαρξης λειτουργικών διασυνδέσεων μεταξύ των μελών των συστάδων πριν από την έναρξη υλοποίησής της. Το στοιχείο αυτό αποτελέσει και κριτήριο αξιολόγησης των δικτύων επιχειρήσεων, ακαδημαϊκών/ ερευνητικών, τεχνολογικών και άλλων φορέων που ανταποκρίθηκαν στην πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος και δικαιούνται να συμμετάσχουν στην Πιλοτική Φάση Λειτουργίας που χρηματοδοτείται από την παρούσα δράση.

3. Φορέας Αρωγός. Είναι κρίσιμης σημασίας η επιλογή του κατάλληλου φορέα αρωγού, ο οποίος θα πρέπει να έχει βαθιά γνώση του τεχνολογικού χώρου και του εθνικού/ διεθνούς περιβάλλοντος στον τομέα δραστηριότητας της συστάδας, ευρύ δίκτυο επαφών, γνώση του ελληνικού παραγωγικού τομέα, προηγούμενη συνεργασία με επιχειρήσεις και πείρα διαχείρισης έργων. Παράλληλα, ο φορέας αρωγός θα εξασφαλίσει την ανάπτυξη κοινών υποδομών, εφόσον απαιτούνται, ενώ θα λειτουργήσει ως εστιακό σημείο «μιας στάσης» (one stop shop) για την στήριξη της επιχειρηματικότητας στον συγκεκριμένο τομέα/ κλάδο στον οποίο δραστηριοποιείται η συστάδα. Ο φορέας αρωγός θα παρέχει πληροφόρηση και υποστήριξη χωρίς διακρίσεις, σε όλες τις ενδιαφερόμενες επιχειρήσεις του τομέα/ κλάδου, ανεξάρτητα αν αυτές αποτελούν μέλη της συστάδας ή όχι. Υπό την έννοια αυτή, ο φορέας αρωγός αποτελεί δομή ανοιχτής πρόσβασης (open access), εθνικής εμβέλειας.

4. Βιωσιμότητα των συστάδων. Η επίτευξη μετρήσιμων στόχων κάθε συστάδας, καθώς και η βιώσιμη προοπτική της, θα αποτελέσουν κύρια στοιχεία αξιολόγησης για την χρηματοδότησή της. Η υλοποίηση των επιχειρηματικών σχεδίων και τα προβλεπόμενα σε αυτά παραδοτέα θα πρέπει να οδηγήσουν σε αύξηση των επιδόσεων των συστάδων, σύμφωνα με τους μετρήσιμους δείκτες της δράσης [βλέπε Κεφάλαιο 10]. Ειδικότερα προσδιορίζεται ότι η δημιουργία κρίσιμης μάζας αποτελεί βασικό στοιχείο για την βιωσιμότητα των συστάδων. Συνεπώς, ο δείκτης αυτός θα πρέπει υποχρεωτικά να συμπεριληφθεί στους μετρήσιμους δείκτες της δράσης.

Η μέγιστη δημόσια δαπάνη δεν θα ξεπεράσει τα 5.000.000 € ανά ενισχυόμενη συστάδα. Η ελάχιστη δημόσια δαπάνη ανά εταιρεία - μέλος της συστάδας που αιτείται χρηματοδότησης από την παρούσα δράση είναι 50.000€, και δεν θα υπερβεί τις 800.000€. Η δημόσια χρηματοδότηση των επιχειρήσεων παρέχεται για τις επιλέξιμες δαπάνες που καθορίζονται στο Κεφάλαιο 9.1, και σύμφωνα με το αντίστοιχα προβλεπόμενο ποσοστό (ανώτατη ένταση ενίσχυσης).

Η δημόσια χρηματοδότηση για τον Φορέα Αρωγό δεν ξεπερνά το 50% της συνολικά αιτούμενης δημόσιας χρηματοδότησης στην περίπτωση δημιουργίας κοινής υποδομής για την εξυπηρέτηση της συστάδας. Εάν δεν προβλέπεται δημιουργία κοινής υποδομής, τότε η χρηματοδότηση του Φορέα – Αρωγού δεν μπορεί να ξεπεράσει το 25% της συνολικής αιτούμενης δημόσιας χρηματοδότησης για την εν λόγω συστάδα. Η δημόσια χρηματοδότηση του Φορέα Αρωγού μπορεί να κυμανθεί από 200.000 € έως και 2.500.000 €, ανάλογα με τη φύση του (δημόσιος ερευνητικός οργανισμός ή

άλλος φορέας του δημόσιου ή ιδιωτικού τομέα) και το είδος των δραστηριοτήτων που θα αναπτύξει (λεπτομέρειες στο Κεφάλαιο 9.2).

Ο αριθμός των συστάδων που θα χρηματοδοτηθούν εξαρτάται από τα διαθέσιμα κονδύλια του Ε.Π.Α.Ν ΙΙ κι των Περιφερειακών Επιχειρησιακών Προγραμμάτων (βλ. Κεφ. 4 «Χρηματοδοτικά Στοιχεία της Δράσης»).

Η διάρκεια των πράξεων της δράσης ορίζεται ενδεικτικά σε 24 μήνες.

2. ΣΚΟΠΟΙ ΚΑΙ ΣΤΟΧΟΙ ΤΗΣ ΔΡΑΣΗΣ

Η Δράση, όσον αφορά το ΕΠΑΝ-ΙΙ, εντάσσεται στον Υποάξονα ΙΙ «Αξία» του Άξονα Προτεραιότητας 1. Ο Άξονας αυτός, επιδιώκει την επιτάχυνση της μετάβασης στην οικονομία της γνώσης, την ενσωμάτωση της έρευνας, τεχνολογίας και καινοτομίας στον παραγωγικό ιστό της χώρας ως κύριων παραγόντων ανάπτυξης, αναβάθμισης και ανταγωνιστικότητας. Ο Υποάξονας «Αξία» στοχεύει στην προώθηση της καινοτομίας, της διάδοσης νέων τεχνολογιών και της επιχειρηματικότητας μέσω δράσεων που υποστηρίζουν τη μετατροπή της γνώσης σε καινοτομικά προϊόντα, διαδικασίες και υπηρεσίες, τη μεταφορά τεχνολογίας-τεχνογνωσίας προς τις επιχειρήσεις, και ειδικότερα τις ΜμΕ, και την κάλυψη του χάσματος μεταξύ τεχνολογικής γνώσης και αγοράς.

Στο πλαίσιο αυτό, ως Γενικοί Στόχοι αναφέρονται:

- Η αύξηση και βελτίωση των επενδύσεων στην γνώση και στην αριστεία
- Η προώθηση της καινοτομίας, της διάδοσης νέων τεχνολογιών και της επιχειρηματικότητας

Ενώ στους Επιμέρους Στόχους της περιλαμβάνονται:

- Η μείωση του ελλείμματος σε έρευνα, καινοτομία και τεχνολογία ως προς τον μέσο όρο της ΕΕ-15.
- Η ενίσχυση της συμμετοχής των επιχειρήσεων στην ΕΤΑ και της αποτελεσματικότερης διασύνδεσης του ερευνητικού συστήματος της χώρας με τους παραγωγικούς τομείς της οικονομίας
- Η ενίσχυση της αριστείας και της δημιουργίας αριστείας που παράγουν καινοτομία, υψηλή οικονομική, περιβαλλοντική, κοινωνική προστιθέμενη αξία
- Η προώθηση ολοκληρωμένων συστημάτων ανάπτυξης καινοτομίας σε περιοχές (γεωγραφικές και θεματικές) με ισχυρή επιχειρηματική βάση και παρουσία δραστήριων και εξωστρεφών ερευνητικών φορέων
- Η μεγέθυνση και ο εμπλουτισμός του ανθρώπινου ερευνητικού δυναμικού και η ενίσχυση του επιχειρηματικού πνεύματος και της γεωγραφικής και διατομεακής κινητικότητάς του.

Ειδικότερος στόχος της δράσης είναι η αύξηση του αριθμού και των επιδόσεων των ελληνικών καινοτομικών συστάδων επιχειρήσεων σε συγκεκριμένα θεματικά πεδία που εμφανίζουν ανταγωνιστικό πλεονέκτημα για την χώρα, με σκοπό την τόνωση της καινοτομικής δραστηριότητας μέσα από την ανάπτυξη καινοτομικών προϊόντων και υπηρεσιών, την ενίσχυση της απασχόλησης, ιδιαίτερα υψηλής στάθμης επιστημονικού προσωπικού, την τόνωση των εξαγωγών και την προσέλκυση άμεσων ξένων επενδύσεων στην χώρα. Οι στόχοι αυτοί εξειδικεύονται μέσα από συγκεκριμένους αναπτυξιακούς δείκτες, τόσο σε επίπεδο συστάδας αλλά και

μεμονωμένων μελών της τόσο με άμεσα μετρήσιμα ποσοτικά και οικονομικά στοιχεία, όσο και με έμμεσα ποιοτικά στοιχεία για την κάθε καινοτομική συστάδα [βλέπε Κεφάλαιο 10].

Μακροπρόθεσμα, και μέσα από την εξασφάλιση της βιωσιμότητας των ενισχυόμενων συστάδων, η δράση αποσκοπεί στην δημιουργία ελληνικών, παγκοσμίου κύρους συστάδων και συνάδει με την γενικότερη Ευρωπαϊκή στρατηγική για την προώθηση της καινοτομίας, της βιώσιμης ανάπτυξης και της απασχόλησης στην Ευρωπαϊκή Ένωση¹⁰.

3. ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟ - ΚΑΝΟΝΙΣΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ, ΚΑΘΕΣΤΩΣ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ

Το νομοθετικό και κανονιστικό πλαίσιο από το οποίο προσδιορίζονται οι αναγκαίες λεπτομέρειες εφαρμογής του Προγράμματος, (π.χ. οι όροι και προϋποθέσεις διαχείρισης, οι ενισχυόμενες δραστηριότητες, οι επιλέξιμες δαπάνες, τα κριτήρια αξιολόγησης και η διαδικασία ένταξης τους στο Πρόγραμμα, ο τρόπος καταβολής των συγχρηματοδοτήσεων, η διαδικασία ελέγχου και παρακολούθησης της εφαρμογής, τα ανώτερα επιτρεπτά όρια και ποσοστά ενισχύσεων για κάθε επιλέξιμη δαπάνη κλπ.), περιλαμβάνει:

- το Ν.1514/1985 (ΦΕΚ 13/Α/8-2-85 «Ανάπτυξη της Επιστημονικής και Τεχνολογικής Έρευνας») όπως τροποποιήθηκε με τον Ν. 2919/2001 (ΦΕΚ 128 Α) «Σύνδεση της Έρευνας και Τεχνολογίας με την Παραγωγή και άλλες διατάξεις»
- Το Ν. 3614/2007 (ΦΕΚ 267Α) «Διαχείριση, έλεγχος και εφαρμογή αναπτυξιακών παρεμβάσεων για την Προγραμματική Περίοδο 2007-2013», όπως αυτός τροποποιήθηκε με τον Ν. 3840/31.3.2010 (ΦΕΚ 53 Α) «Αποκέντρωση, απλοποίηση και ενίσχυση της αποτελεσματικότητας των διαδικασιών του Εθνικού Στρατηγικού Πλαισίου Αναφοράς (ΕΣΠΑ) 2007–2013 και άλλες διατάξεις», και όπως αυτός κάθε φορά ισχύει
- Το ΠΔ 274/2000, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει με το άρθρο 18 του Ν. 3777/2009 (ΦΕΚ 127 Α, 28-7-2009), «Όροι, προϋποθέσεις και διαδικασία χρηματοδότησης έργων, προγραμμάτων και δράσεων που υποβάλλονται από επιχειρήσεις, ερευνητικούς και λοιπούς φορείς για έρευνα, τεχνολογική ανάπτυξη και καινοτομία»
- Την υπ' αριθμ. 14053/ΕΥΣ 1749/27-3-08 (ΦΕΚ 540Β) Απόφαση του Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών, εκδιδόμενη σε εφαρμογή του άρθρου 2 του Ν.3614/07, με την οποία προσδιορίζονται οι βασικοί κανόνες του Συστήματος διαχείρισης των επιχειρησιακών προγραμμάτων του ΕΣΠΑ (ΥΠΑΣΥΔ), όπως τροποποιήθηκε με την 43804/ΕΥΘΥ 2041/9.09.09 (ΦΕΚ 1957Β) όμοια και την 28020/ΕΥΘΥ 1212/19.7.2010 (ΦΕΚ 1088 Β) και όπως εκάστοτε ισχύει.

---

¹⁰ Στην από 17.10.2008 ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (COM(2008) 652) με τίτλο «**Towards world-class clusters in the European Union**», η ΕΕ έχει ορίσει την ενίσχυση των συστάδων επιχειρήσεων (clusters) στην Ευρώπη ως **μία από τις εννέα στρατηγικές προτεραιότητες** για την επιτυχή προώθηση της καινοτομίας, της βιώσιμης ανάπτυξης και της δημιουργίας θέσεων εργασίας στην ΕΕ.

- Την υπ' αριθμ. 7725/28.3.2007 απόφαση της Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων περί έγκρισης του Εθνικού Στρατηγικού Πλαισίου Αναφοράς.
- Την υπ' αριθμ. 5338/26.10.2007 απόφαση της Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων ΕΕ περί έγκρισης του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Ανταγωνιστικότητα και Επιχειρηματικότητα» (ΕΠΑΝ ΙΙ).
- Την υπ' αριθμ. 5337/26.10.2007 απόφαση της Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων περί έγκρισης του Περιφερειακού Επιχειρησιακού Προγράμματος «Μακεδονίας-Θράκης».
- Την υπ' αριθμ. 5332/26.10.2007 απόφαση της Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων περί έγκρισης του Περιφερειακού Επιχειρησιακού Προγράμματος «Θεσσαλίας - Στερεάς Ελλάδος - Ηπείρου».
- Την υπ' αριθμ. 5443/5.11.2007 απόφαση της Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων περί έγκρισης του Περιφερειακού Επιχειρησιακού Προγράμματος «Αττικής».
- Την υπ' αριθμ. 5439/5.11.2007 απόφαση της Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων περί έγκρισης του Περιφερειακού Επιχειρησιακού Προγράμματος «Κρήτης και Νήσων Αιγαίου».
- Τον Κανονισμό (ΕΚ) αριθμ. 1080/05.07.2006 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης και για την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1783/1999, όπως κάθε φορά ισχύει
- Τον Κανονισμό (ΕΚ) αριθμ. 1083/11.07.2006 του Συμβουλίου περί καθορισμού γενικών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο και το Ταμείο Συνοχής και την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1260/1999, όπως τροποποιήθηκε με τον Κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 539/26.6.2010 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, όπως κάθε φορά ισχύει
- Τον Κανονισμό (Ε.Κ.) αριθμ. 1828/08.12.2006 της Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων για τη θέσπιση κανόνων σχετικά με την εφαρμογή του Κανονισμού (Ε.Κ.) αριθμ. 1083/2006 του Συμβουλίου περί καθορισμού γενικών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο και το Ταμείο Συνοχής και του Κανονισμού (Ε.Κ.) αριθμ. 1080/2006 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, όπως αυτός ισχύει (ΕΕ L 45 της 15.2.2007).
- Τον Κανονισμό (ΕΚ) αριθμ. 800/06.08.2008 της Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων για την κήρυξη ορισμένων κατηγοριών ενισχύσεων ως συμβατών με την κοινή αγορά κατ' εφαρμογή των άρθρων 87 και 88 της Συνθήκης («Γενικός Κανονισμός Απαλλαγής κατά Κατηγορία» ή για συντομία «ΓΚΑΚΚ»).
- τον Κανονισμό (ΕΚ) αριθμ. 1998¹¹/15.12.2006 της Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων για την εφαρμογή των άρθρων 87 και 88 της συνθήκης στις ενισχύσεις ήσσονος σημασίας (de minimis).

---

¹¹ Συνολικά έως 200.000€ ενίσχυση σε μια δεδομένη επιχείρηση, για την περίοδο που καλύπτει το οικονομικό έτος χορήγησης της ενίσχυσης και τα προηγούμενα δύο οικονομικά έτη

- Την ανακοίνωση της Επιτροπής της Ε.Ε. με αριθμό 2006/C 323/01/30.12.2006, σχετική με το Κοινοτικό Πλαίσιο για τις κρατικές ενισχύσεις για την έρευνα και ανάπτυξη και την καινοτομία (μόνο ως προς την υιοθέτηση του ορισμού του συμπλέγματος φορέων καινοτομίας.)
- Τη Σύσταση 361/06.05.2003 της Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων σχετικά με τον ορισμό των πολύ μικρών, των μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων.
- COCOF 09/0003/00-EL Ενημερωτικό σημείωμα σχετικά με τους δείκτες απόδοσης για το ΕΤΠΑ, το ΕΚΤ και το ΤΣ

cocof.doc

Οι ενισχύσεις της παρούσας δράσης υλοποιούνται βάσει των προβλεπόμενων σχετικών διατάξεων του Γενικού Κανονισμού Απαλλαγής κατά Κατηγορία (ΓΚΑΚΚ)¹² και του Κανονισμού για Ενισχύσεις Ήσσονος Σημασίας (de minimis)¹³.

4. ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

Ο συνολικός προϋπολογισμός της δράσης εξαρτάται από το ύψος της ίδιας συμμετοχής και της αιτούμενης δημόσιας χρηματοδότησης [κυρίως για τον Φορέα Αρωγό] και εκτιμάται ότι θα κυμανθεί από 34 εκ. € έως 40 εκ. €.

Η δράση χρηματοδοτείται με το συνολικό ποσό των **30 εκ. €** δημόσιας δαπάνης από το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα **«Ανταγωνιστικότητα και Επιχειρηματικότητα»**, καθώς και από τα τρία Περιφερειακά Προγράμματα στα οποία ανήκουν ισάριθμες Περιφέρειες μεταβατικής στήριξης του Εθνικού Στρατηγικού Πλαισίου Αναφοράς (ΕΣΠΑ) 2007 – 2013 (Αττική, Κεντρική Μακεδονία, Στερεά Ελλάδα). Η εκτιμώμενη κατανομή της δημόσιας χρηματοδότησης από το ΕΠΑΝ ΙΙ και ανά περιφέρεια έχει ως ακολούθως:

1. Ποσό **7.057.165,0 €** από το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα **«Ανταγωνιστικότητα και Επιχειρηματικότητα»** που εγκρίθηκε με την υπ' αριθ. Ε(2007) 5338/26-10-2007 απόφαση έγκρισης για κοινοτική ενίσχυση από το ΕΤΠΑ, στο πλαίσιο της σύγκλισης για τις **οκτώ** Περιφέρειες της Ελλάδος (CC1 GR161 PO001) και, συγκεκριμένα, της Δράσης «Δημιουργία Καινοτομικών Συστάδων Επιχειρήσεων». Η Δράση αυτή υπάγεται στον Υπόάξονα «Αξία», που εντάσσεται στον άξονα προτεραιότητας 1 «Δημιουργία και Αξιοποίηση της Καινοτομίας υποστηριζόμενης από Έρευνα και Τεχνολογική Ανάπτυξη» στον κωδικό θεματικής προτεραιότητας 03 «Μεταφορά τεχνογνωσίας και βελτιώσεις στα δίκτυα συνεργασίας μεταξύ ΜμΕ, μεταξύ αυτών και άλλων επιχειρήσεων και πανεπιστημίων κλπ».

2. Ποσό **16.866.225,0 €** από το **Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Αττικής** που εγκρίθηκε με την υπ' αριθ. Ε(2007) 5443/5-11-2007 απόφαση έγκρισης για κοινοτική ενίσχυση από το ΕΤΠΑ, (CC1 GR161PO006). Το πρόγραμμα εντάσσεται στον άξονα προτεραιότητας **3 «Ενίσχυση της Ανταγωνιστικότητας, της Καινοτομίας και**

¹² Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 800/06.08.2008 της Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων.

¹³ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1998/15.12.2006 της Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων.

της **Ψηφιακής Σύγκλισης**» στον κωδικό θεματικής προτεραιότητας **03** «Μεταφορά τεχνολογίας και βελτιώσεις στα δίκτυα συνεργασίας μεταξύ ΜμΕ, μεταξύ αυτών και άλλων επιχειρήσεων και πανεπιστημίων κλπ».

3. Ποσό **5.915.917,0 €** από το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Μακεδονίας-Θράκης (Κεντρική Μακεδονία) που εγκρίθηκε με την υπ' αριθ. Ε(2007) 5337 /26-11-2007 απόφαση έγκρισης για κοινοτική ενίσχυση από το ΕΤΠΑ, (CC1 GR161UPO008). Το πρόγραμμα εντάσσεται στον άξονα προτεραιότητας **4 «Ψηφιακή Σύγκλιση και Επιχειρηματικότητα στην ΠΚΜ»** στον κωδικό θεματικής προτεραιότητας **03** «Μεταφορά τεχνολογίας και βελτιώσεις στα δίκτυα συνεργασίας μεταξύ ΜμΕ, μεταξύ αυτών και άλλων επιχειρήσεων και πανεπιστημίων κλπ».

4. Ποσό **160.693,0 €** από το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Θεσσαλίας-Στερεάς Ελλάδας-Ηπείρου (Στερεά Ελλάδα) που εγκρίθηκε με την υπ' αριθ. Ε(2007) 5332/26-10-2007 απόφαση έγκρισης για κοινοτική ενίσχυση από το ΕΤΠΑ, (CC1 GR161UPO001). Το πρόγραμμα εντάσσεται στον άξονα προτεραιότητας **8 «Ψηφιακή σύγκλιση και Επιχειρηματικότητα Στερεάς Ελλάδας»** στον κωδικό θεματικής προτεραιότητας **03** «Μεταφορά τεχνολογίας και βελτιώσεις στα δίκτυα συνεργασίας μεταξύ ΜμΕ, μεταξύ αυτών και άλλων επιχειρήσεων και πανεπιστημίων κλπ».

Η Δημόσια χρηματοδότηση του Προγράμματος προέρχεται από εθνική συμμετοχή (Ελληνικό Δημόσιο) και από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ). Το ΕΤΠΑ συμβάλλει στην άμβλυση των ανισοτήτων που υπάρχουν στην ανάπτυξη και το βιοτικό επίπεδο μεταξύ των διαφόρων περιφερειών καθώς και στη μείωση της καθυστέρησης των λιγότερο ευνοημένων περιφερειών της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Η ενδεικτική κατανομή της Δημόσιας Δαπάνης ανάμεσα στις 3 Περιφέρειες Μετάβασης και στις 8 Περιφέρειες του Στόχου 1 (οι οποίες χρηματοδοτούνται από το ΕΠΑΝ ΙΙ), απεικονίζεται στον πίνακα που ακολουθεί.

ΠΙΝΑΚΑΣ 1: ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΑΠΑΝΗΣ ΣΤΙΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΕΣ ΣΤΟΧΟΥ 1 & ΣΤΙΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΕΣ ΜΕΤΑΒΑΣΗΣ		
		Δημόσια Δαπάνη
Περιφέρειες στόχου 1	ΕΠ "Ανταγωνιστικότητα και Επιχειρηματικότητα (ΕΠΑΝ ΙΙ) (Αν. Μακεδονία-Θράκη, Θεσσαλία, Ήπειρος, Β. Αιγαίο, Κρήτη, Ιόν. Νησιά, Πελοπόννησος, Δυτ. Ελλάδα)	7.057.165 €
	Περιφέρειες μετάβασης	
	Αττική	16.866.225 €
	Κεντρική Μακεδονία	5.915.917 €
	Δυτική Μακεδονία	0 €
	Στερεά Ελλάδα	160.693 €
	Νήσων Νοτίου Αιγαίου	0 €
	ΣΥΝΟΛΟ	30.000.000 €

Όσον αφορά την κατανομή της ενίσχυσης (δημόσιας δαπάνης) ανά δικαιούχο και περιφέρεια τονίζεται ότι:

α. στην περίπτωση επιχειρήσεων, η δημόσια δαπάνη χρεώνεται στην περιφέρεια στην οποία είναι εγκατεστημένη και λειτουργεί η επωφελούμενη παραγωγική

- μονάδα ή το Παράρτημα της επιχείρησης που επωφελείται από το έργο, ανεξάρτητα από του που βρίσκεται η έδρα της,
- β. στην περίπτωση ΑΕΙ, Ερευνητικών κέντρων¹⁴, χρεώνεται στην περιφέρεια που είναι εγκατεστημένη η αντίστοιχη σχολή/ τμήμα/ ινστιτούτο.

Η χρηματοδότηση των δικαιούχων που είναι εγκατεστημένοι στις 8 περιφέρειες του στόχου 1, θα προέρχεται από το ΕΠΑΝ ΙΙ. Δικαιούχοι, εγκατεστημένοι στις Περιφέρειες μεταβατικής στήριξης, θα χρηματοδοτούνται μέσω των αντίστοιχων Περιφερειακών Επιχειρησιακών Προγραμμάτων. Στην περίπτωση που από την χρηματοδότηση επωφελούνται δικαιούχοι περισσότεροι του ενός και σε διαφορετικές Περιφέρειες, τότε η δαπάνη θα επιμερίζεται στα αντίστοιχα Επιχειρησιακά Προγράμματα, όπως προσδιορίζεται ανωτέρω.

5. ΘΕΜΑΤΙΚΕΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΕΣ

Οι θεματικές προτεραιότητες της δράσης προσδιορίστηκαν με βάση τα αποτελέσματα της φάσης διερεύνησης / χαρτογράφησης, όπως προέκυψαν από την αξιολόγηση των προτάσεων που υποβλήθηκαν στην σχετική πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος για συμμετοχή στη Δράση (ΓΓΕΤ, Σεπτέμβριος 2011).

Υπενθυμίζεται ότι η εν λόγω πρόσκληση ήταν ανοικτή σε όλους τους τομείς/ θεματικές περιοχές, καθώς και σε πολυ-επιστημονικές προσεγγίσεις. Παρόλα αυτά προτεραιότητα δόθηκε σε **τομείς αιχμής που εμφανίζουν ή δυνητικά θα εμφανίσουν ανταγωνιστικό πλεονέκτημα για τη χώρα, με σκοπό την ανάπτυξη καινοτόμων προϊόντων ή υπηρεσιών υψηλής προστιθέμενης αξίας**, με έμφαση στις αναπτυξιακές προτεραιότητες της χώρας.

Οι θεματικές προτεραιότητες της παρούσας προκήρυξης, σύμφωνα με τα ανωτέρω, είναι οι κάτωθι :

- Υγεία και Βιοϊατρική
- Πληροφορική, Επικοινωνίες και Υπηρεσίες έντασης Γνώσης
- Ενέργεια και Περιβάλλον
- Υλικά και Χημικά

Επισημαίνεται ότι μέσω της Δράσης θα χρηματοδοτηθούν μόνο οι δραστηριότητες που περιγράφονται στο Κεφάλαιο 9. Δεν περιλαμβάνεται επενδυτική δραστηριότητα, καθώς και ενέργειες που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής ενισχύσεων του γεωργικού τομέα ή τομέα αλιείας κλπ. για τους οποίους ισχύουν ειδικά καθεστώτα ενίσχυσης.

Το σύνολο της καινοτομικής δραστηριότητας στους υπό ενίσχυση τομείς οφείλει να εναρμονίζεται με τις αρχές της **πράσινης ανάπτυξης**. Η διαχείριση των φυσικών πόρων με βιώσιμο τρόπο π.χ. ηπιότερες παραγωγικές διαδικασίες, η εξοικονόμηση ενέργειας, η μείωση ή η μη επιβάρυνση του περιβαλλοντικού αποτυπώματος κλπ. αναμένεται να προσδώσουν περιβαλλοντικά οφέλη και μέσω αυτών να τονωθεί η ανάπτυξη και η ανταγωνιστικότητα. Έτσι, η δράση αναμένεται μακροπρόθεσμα να συνεισφέρει -μέσω της αναζήτησης καινοτομιών και επιστημονικής γνώσης- σε περιβαλλοντική, οικονομική και κοινωνική αναβάθμιση.

¹⁴ Ισχύει στην περίπτωση που ο φορέας αρωγός είναι δημόσιος ερευνητικός οργανισμός

6. ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ

Επιλέξιμοι για χρηματοδότηση φορείς των καινοτομικών συστάδων επιχειρήσεων, είναι **ο φορέας αρωγός και παραγωγικές επιχειρήσεις**¹⁵ – μέλη της συστάδας. Το είδος των επιλέξιμων δραστηριοτήτων και δαπανών για τις οποίες προβλέπεται χρηματοδότηση μέσω του παρόντος Προγράμματος, καθώς και το ανώτατο όριο δημόσιας δαπάνης ανά είδος φορέα και κατηγορία επιλέξιμης δαπάνης αναλύονται στο Κεφάλαιο 9 που ακολουθεί. Οι χρηματοδοτούμενες από το Πρόγραμμα επιχειρήσεις είναι δυνατόν να συνεργασθούν μεταξύ τους ή και υπεργολαβικά με ερευνητικό/ακαδημαϊκό φορέα ή άλλη επιχείρηση (με την προϋπόθεση ότι δεν θα είναι ο φορέας αρωγός) για την ανάπτυξη πρωτοτύπων ή την εκτέλεση μικρών επιδεικτικών έργων¹⁶.

Επισημαίνεται ότι η ίδια επιχείρηση δεν μπορεί να συμμετέχει σε περισσότερες από μια προτάσεις που υποβάλλονται στο πλαίσιο της παρούσας προκήρυξης. Εξαιρέση αποτελούν μόνον επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται σε δυο ή περισσότερες από τις θεματικές προτεραιότητες της παρούσας προκήρυξης, (όπως προσδιορίζονται στο Κεφάλαιο 5), με συμμετοχή διακριτών τμημάτων τους σε αντίστοιχες καινοτομικές συστάδες.

Ο ίδιος οργανισμός μπορεί να δραστηριοποιηθεί ως φορέας αρωγός σε περισσότερες της μιας συστάδες, εφόσον διαθέσει διαφορετικές και ποιοτικά και ποσοτικά επαρκείς ομάδες προσωπικού, για την υποστήριξη κάθε συστάδας.

Ερευνητικοί ή επιχειρηματικοί φορείς της αλλοδαπής μπορούν να συμμετέχουν στις συστάδες, εφόσον:

- Εξυπηρετούν τους στόχους και συμβάλουν στην εξωστρέφεια της συστάδας,
- Δεν υπολογίζονται στους ελάχιστους απαιτούμενους αριθμούς φορέων για την συμμετοχή στη δράση,
- Εξασφαλίζεται όφελος για την ελληνική οικονομία
- Δεν δικαιούνται χρηματοδότησης από την δράση.

Ιδιαίτερη έμφαση θα δοθεί κατά την αξιολόγηση σε συστάδες που έχουν ήδη διαμορφώσει - επιδιώξει και πετύχει συγκεκριμένες στοχεύσεις, έχουν σημαντική πείρα στην υλοποίηση και διαχείριση Ε&Τ δραστηριοτήτων και διαθέτουν υψηλού επιπέδου ανθρώπινο δυναμικό.

---

¹⁵ νεοσύστατες, πολύ μικρές, μικρές, μεσαίες και μεγάλες επιχειρήσεις που βασίζονται στη γνώση και στη καινοτομία. Διευκρινίζεται ωστόσο ότι επιλέξιμες για χρηματοδότηση επιχειρήσεις, στο πλαίσιο του παρόντος Οδηγού, είναι ανεξάρτητες μεταξύ τους επιχειρήσεις που αποτελούν νομικά πρόσωπα κάθε φύσης και μεγέθους, ενώ δεν προβλέπεται χρηματοδότηση σε ελεύθερους επαγγελματίες ή ατομικές επιχειρήσεις (φυσικά πρόσωπα). Στην περίπτωση συμμετοχής συνδεδεμένων ή συνεργαζομένων μεταξύ τους επιχειρήσεων, μόνο μία εξ αυτών είναι επιλέξιμη για χρηματοδότηση.

Η έννοια των ανεξαρτήτων μεταξύ τους επιχειρήσεων περιγράφεται στη σύσταση της Επιτροπής για τις ΜμΕ (2003/361/ΕΚ)

¹⁶ Οι επιχειρήσεις, δεν χρηματοδοτούνται από πόρους του Προγράμματος για εκτέλεση βασικής ή βιομηχανικής έρευνας

Στην συνέχεια περιγράφονται τα χαρακτηριστικά των καινοτομικών συστάδων και του φορέα αρωγού.

6.1 Χαρακτηριστικά των καινοτόμων συστάδων επιχειρήσεων

Οι συστάδες επιχειρήσεων θα πρέπει να αναπτύσσουν καινοτομική δραστηριότητα στο θεματικό τομέα στον οποίο δραστηριοποιούνται.¹⁷ Οι καινοτομικές συστάδες θα πρέπει να περιλαμβάνουν, πέραν των επιχειρήσεων, ερευνητικούς φορείς όπως πανεπιστήμια, ερευνητικά κέντρα και ινστιτούτα, τεχνολογικούς φορείς, φορείς κατάρτισης, χρηματοπιστωτικά ιδρύματα, δίκτυα προμηθευτών και χρηστών. Θα πρέπει επιπλέον να εμφανίζουν αρκετά από τα παρακάτω ειδικά χαρακτηριστικά :

- Βασίζονται στη γνώση και αξιοποιούν προϊόντα έρευνας,
- Αναπτύσσουν καινοτόμα προϊόντα/ υπηρεσίες υψηλής προστιθέμενης αξίας (που αυξάνουν τον κύκλο εργασιών ή/ και ποσοστά κερδών επί των δικαιωμάτων χρήσης τους),
- Χρησιμοποιούν καινοτόμες τεχνολογίες, καινοτόμες παραγωγικές διεργασίες (process level), λειτουργική, οργανωτική καινοτομία (system level),
- Κατοχυρώνουν την πνευματική ιδιοκτησία τους με διπλώματα ευρεσιτεχνίας ή άλλους σχετικούς τίτλους βιομηχανικής ιδιοκτησίας και γενικότερα αξιοποιούν την παραγόμενη γνώση,
- Εμφανίζουν ανταγωνιστικό πλεονέκτημα σε διεθνές επίπεδο, σημαντικές εξαγωγές και διείσδυση στις περιφερειακές, ευρωπαϊκές, και παγκόσμιες αγορές,
- Έχουν δυνατότητες επίτευξης οικονομικών κλίμακας και σκοπού και εμφανίζουν χαρακτηριστικά αλυσίδας προστιθέμενης αξίας με κοινούς προμηθευτές ή πελάτες,
- Περιλαμβάνουν μικρομεσαίες επιχειρήσεις, συμπεριλαμβανομένων start-ups, spin-offs και spin-outs, οι οποίες θα είναι πρωτοπόρες στους αντίστοιχους τομείς τους, αλλά και κάθε μεγέθους επιτυχημένες περιπτώσεις επιχειρήσεων, αναγνωρισμένων διεθνώς (συγχρόνως θα έχουν ανάγκη για τα πλεονεκτήματα που παρέχουν οι δράσεις clustering),
- Περιλαμβάνουν επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται και αναπτύσσουν καινοτόμα εργαστηριακά και βιομηχανικά πρωτότυπα, στον θεματικό τομέα που προσδιορίζεται στην προκήρυξη,
- Παρουσιάζουν ένα γεωγραφικά εστιασμένο πυρήνα, χωρίς να αποκλείεται η συμμετοχή και συνεργασία με φορείς με τους οποίους δεν γειτνιάζουν γεωγραφικά,
- Έχουν συνάψει στρατηγικές συμμαχίες με πανεπιστήμια, ερευνητικά κέντρα, φορείς μεταφοράς τεχνολογίας και τεχνογνωσίας, κ.λ.π.,
- Στοχεύουν στην προσέλκυση κεφαλαίων επιχειρηματικών συμμετοχών ή άλλες ιδιωτικές επενδύσεις (π.χ. επιχειρηματικοί άγγελοι, κλπ),
- Έχουν ήδη προσανατολιστεί προς κινήσεις δικτύωσης σε μια προσπάθεια αναβάθμισης των διαδικασιών και των αλυσίδων παραγωγής τους¹⁸.
- Στοχεύουν στη συνεργασία με διεθνείς ομίλους leaders στο τομέα της συστάδας

¹⁷ Ο καινοτομικός χαρακτήρας της αναδυόμενης συστάδας επιχειρήσεων στον προτεινόμενο τομέα εξειδίκευσής της θα πρέπει να τεκμηριώνεται, γιατί αποτελεί σημαντικό στοιχείο στην αξιολόγηση της πρότασης

¹⁸ Αυτό κρίνεται απαραίτητο δεδομένου ότι μια συστάδα οφείλει την ύπαρξή της πρωτίστως στις ανάγκες και τη δυναμική της αγοράς που ωθεί τους συμμετέχοντες οργανισμούς προς συνεργασίες, και όχι σε εξωγενείς παράγοντες που μπορεί να «επιβάλλουν» κάτι τέτοιο «εκ των άνω».

- Αναγνωρίζουν με σαφήνεια τις ευκαιρίες συμμετοχής στις διεθνείς αγορές

6.2 Χαρακτηριστικά του φορέα Αρωγού

Αρωγός είναι ο φορέας που υποστηρίζει και προωθεί την καινοτομική συστάδα και έχει καταλυτικό ρόλο στην εκκίνηση, ανάπτυξη, διοίκηση, δικτύωση και προβολή της συστάδας.

Ο φορέας αρωγός, στο πλαίσιο της παρούσας προκήρυξης, ταυτίζεται με αυτόν που προσδιορίστηκε στη φάση διερεύνησης /χαρτογράφησης και όπως αυτός εγκρίθηκε από την αξιολόγηση.

Ειδικότερα, ο Φορέας Αρωγός:

- Έχει πολύ καλή γνώση του αντικείμενου της συστάδας και του εθνικού/ διεθνούς περιβάλλοντος, διαθέτει ευρύ δίκτυο επαφών, προηγούμενη συνεργασία με επιχειρήσεις, γνώση του βιομηχανικού χώρου, πείρα διαχείρισης έργων,
- Είναι ουδέτερος, (δεν έχει συμφέρον σε καμία συμμετέχουσα επιχείρηση ή κοινοπραξία) και δρα με αξιοπιστία και ακεραιότητα,
- Έχει την ευθύνη για την προώθηση των δραστηριοτήτων ανάπτυξης της συστάδας, διασφαλίζοντας συγχρόνως ότι οι πρωτοβουλίες συνεχώς αναβαθμίζονται,
- Δεν παρέχει επιστημονική τεχνογνωσία, αλλά λειτουργεί ως «εμπυχωτής» για την ανάπτυξη της επιχειρηματικότητας στον συγκεκριμένο κλάδο, προτείνοντας ευκαιρίες και διαδικασίες και παρέχοντας όλες τις αναγκαίες πληροφορίες και καθοδήγηση στους δυνητικούς χρήστες,
- Διευκολύνει την παροχή τεχνικής, νομικής υποστήριξης και εκπαίδευσης στις επιχειρήσεις του κλάδου σε σχετικά με την καινοτομική δραστηριότητα θέματα, όπως η κατοχύρωση διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας, η αξιοποίηση ερευνητικών αποτελεσμάτων, η ανάπτυξη πρωτοτύπων κλπ.,
- Συντονίζει τις απαραίτητες ενέργειες για την ανάπτυξη συνεργασιών και την ανταλλαγή γνώσεων, προωθεί την δικτύωση μεταξύ ερευνητικών οργανισμών και επιχειρήσεων και υποστηρίζει, εφόσον διαπιστωθεί ανάγκη, την συστέρηση επιχειρήσεων και γενικότερα την ανάπτυξη κοινών υποδομών,
- Προωθεί την διεθνή προβολή και δικτύωση της συστάδας (συμμετοχή σε κοινές εκθέσεις, διασύνδεση με συναφή σχήματα του εξωτερικού, ιστότοπος, ηλεκτρονικές και έντυπες εκδόσεις κλπ).
- Υποστηρίζει τις επιχειρήσεις του κλάδου σε πρόσβαση χρηματοδότησης από εθνικά ή και κοινοτικά προγράμματα, καθώς και σε αναζήτηση κεφαλαίων.
- Παρακινεί τους εταίρους να αναπτύξουν πολιτική συνεργασίας μεταξύ τους προκειμένου να αναδειχθεί ότι το όφελος της συνεργασίας συμβάλλει θετικά στην ανταγωνιστικότητα των συμμετεχόντων (π.χ. κοινοί προμηθευτές με χαμηλότερο κόστος αγοράς, μεγαλύτερο μερίδιο αγοράς ως εταιρεία – μέλος της συστάδας κλπ.).
- Στελεχώνεται από ανθρώπινο δυναμικό με γνώση και εμπειρία στην διοίκηση.

Όπως αναφέρεται στα Γενικά Στοιχεία της Δράσης, ο Φορέας Αρωγός λειτουργεί ως εστιακό σημείο «μιας στάσης» (one stop shop) για την στήριξη της επιχειρηματικότητας στον συγκεκριμένο τομέα/ κλάδο στον οποίο δραστηριοποιείται η συστάδα. Μεριμνά για την ανάπτυξη των απαιτούμενων κοινών υποδομών και

παρέχει πληροφόρηση και υποστήριξη χωρίς διακρίσεις, σε όλες τις ενδιαφερόμενες επιχειρήσεις του τομέα/ κλάδου, ανεξάρτητα αν αυτές αποτελούν μέλη της συστάδας ή όχι. Υπό την έννοια αυτή, ο Φορέας Αρωγός αποτελεί **δομή ανοιχτής πρόσβασης (open access) και εθνικής εμβέλειας**, σύμφωνα με το άρθρο 3 παρ. γ του Κανονισμού 1080/2006.¹⁹

Σε περίπτωση που ο «Φορέας Αρωγός» είναι ιδιωτικός φορέας, διευκρινίζεται ότι απαιτείται να είναι νομικό πρόσωπο και όχι φυσικό (ελεύθερος επαγγελματίας ή ατομική επιχείρηση).

7. ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΑΝΑ ΠΡΑΞΗ

Η μέγιστη δημόσια δαπάνη δεν θα ξεπεράσει τα 5.000.000 € ανά ενισχυόμενη συστάδα²⁰. Σημειώνεται ότι η ελάχιστη ίδια χρηματοδότηση κυμαίνεται ανάλογα με τον αριθμό και το μέγεθος των προς ενίσχυση επιχειρήσεων, καθώς και από το είδος της αιτούμενης προς ενίσχυση ενέργειας. Η δημόσια χρηματοδότηση των επιχειρήσεων παρέχεται για τις επιλέξιμες ενέργειες που καθορίζονται στο Κεφάλαιο 9.1 και ανέρχεται στο ποσοστό που καθορίζει ο Πίνακας ενισχύσεων του ιδίου Κεφαλαίου.

Όπως προαναφέρθηκε, η δημόσια χρηματοδότηση, για τον Φορέα Αρωγό δεν ξεπερνά το 50% της συνολικά αιτούμενης δημόσιας χρηματοδότησης στην περίπτωση δημιουργίας κοινής υποδομής για την εξυπηρέτηση της συστάδας. Εάν δεν προβλέπεται δημιουργία κοινής υποδομής, τότε η χρηματοδότηση του φορέα – αρωγού δεν μπορεί να ξεπεράσει το 25% της συνολικής αιτούμενης δημόσιας χρηματοδότησης για την εν λόγω συστάδα.

Ιδιαίτερα διευκρινίζεται ότι το ποσοστό ενίσχυσης του φορέα αρωγού μπορεί να ανέλθει σε 100% τόσο για την ανάπτυξη των απαιτούμενων υποδομών ανοιχτής πρόσβασης, όσο και για τα σχετικά με αυτήν λειτουργικά του έξοδα μόνον εφόσον:

1. Ο φορέας αρωγός είναι δημόσιος ερευνητικός οργανισμός όπως ορίζεται στο Άρθρο 30 (Τμήμα 7 «Ενισχύσεις για Έρευνα & Ανάπτυξη και Καινοτομία») του Γενικού Κανονισμού Απαλλαγής κατά Κατηγορία αρ. 800/06.08.2008 της Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων για την κήρυξη ορισμένων κατηγοριών ενισχύσεων ως συμβατών με την κοινή αγορά (βλ. Κεφάλαιο «Ορισμοί» του παρόντος Οδηγού Εφαρμογής)
2. Θα λειτουργήσει ως δομή εθνικής εμβέλειας και ανοιχτής πρόσβασης στον τομέα δραστηριοποίησης της συστάδας.²¹
3. Το σύνολο της κρατικής ενίσχυσης που θα λάβει για την παροχή υπηρεσιών προς τις επιχειρήσεις του τομέα θα μεταβιβασθεί στους τελικούς δικαιούχους χωρίς να παραχθεί πλεονέκτημα για τον ίδιο.²²

¹⁹ Κανονισμός (ΕΚ) αριθμ. 1080/05.07.2006 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης και για την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1783/1999, όπως κάθε φορά ισχύει

²⁰ Θα υποστηριχθεί η ανάπτυξη τόσων καινοτομικών συστάδων επιχειρήσεων, όσες επιτρέπεται από τις διαθέσιμες πιστώσεις

²¹ Θα αποτελέσει στοιχείο της παρακολούθησης και πιστοποίησης της ενταγμένης και χρηματοδοτούμενης πράξης

²² Θα αποτελέσει στοιχείο της παρακολούθησης και πιστοποίησης της ενταγμένης και χρηματοδοτούμενης πράξης

Σε κάθε άλλη περίπτωση η δημόσια χρηματοδότηση του φορέα αρωγού διέπεται από το καθεστώς των Ενισχύσεων Ήσσονος Σημασίας (de minimis) και δεν ξεπερνά τις 200.000 €²³. Η ένταση της ενίσχυσης μπορεί να φτάσει έως και το 100% του αντίστοιχου προϋπολογισμού.

Η χρηματοδότηση θα διανέμεται απευθείας από την ΓΓΕΤ προς τους δικαιούχους (δηλαδή, ο φορέας αρωγός δεν θα λειτουργήσει ως ενδιάμεσος για τη διανομή της χρηματοδότησης στα μέλη της συστάδας).

8. ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΤΩΝ ΠΡΑΞΕΩΝ

Η διάρκεια των πράξεων της δράσης ορίζεται ενδεικτικά σε 24 μήνες.²⁴

Έναρξη των πράξεων της δράσης, ορίζεται η ημερομηνία υπογραφής της απόφασης χρηματοδότησης / ένταξης εκάστης πράξης, η οποία αποτελεί και την ημερομηνία έναρξης της επιλεξιμότητας των δαπανών. Σημειώνεται ότι, αν ο δικαιούχος έχει εκτελέσει δαπάνες σχετικές με την χρηματοδοτούμενη πράξη βάσει προσκόμισης νόμιμων παραστατικών, από την επομένη της ημερομηνίας υποβολής της πρότασης²⁵ στο πλαίσιο της παρούσας προκήρυξης της Δράσης, αυτές θεωρούνται επιλέξιμες προς χρηματοδότηση, εφόσον αποδεδειγμένα έχουν εκτελεσθεί για την συγκεκριμένη πράξη, εμπίπτουν στις επιλέξιμες κατηγορίες δαπάνης²⁶ και εφόσον η Απόφαση Χρηματοδότησης του Υπουργού Παιδείας αναφέρεται και σε αυτές τις δαπάνες. Σημειώνεται ωστόσο ότι η επιλεξιμότητα των δαπανών σύμφωνα με τον ΓΚΑΚΚ για τις μεγάλες επιχειρήσεις, ξεκινά από την ημερομηνία υπογραφής της απόφασης χρηματοδότησης/ένταξης.

Στόχος είναι η ενισχυόμενη συστάδα να συνεχίσει την λειτουργία της και μετά την περίοδο συγχρηματοδότησης, σύμφωνα με τις προβλέψεις του επιχειρηματικού σχεδίου που θα υποβληθεί. Η προβλεπόμενη βιωσιμότητα της συστάδας μετά το πέρας της δημόσιας χρηματοδότησής της θα ληφθεί ιδιαίτερα υπόψη κατά την αξιολόγηση.

---

²³ Σύμφωνα με τον εν λόγω Κανονισμό (ΕΚ 1998/15.12.2006), η ενίσχυση υπολογίζεται σωρευτικά για μια τριετία.

²⁴ Εάν κριθεί αναγκαίο, θα εξετασθεί από την Υπηρεσία σε συνεργασία με την ΕΥΔ ΕΠΑΕ η περίπτωση παράτασης, λαμβανομένων υπόψη και των σχετικών προϋποθέσεων του Ν.3777/2009, άρθρο 18 «τροποποίηση διατάξεων του ΠΔ 274/2000», και ειδικότερα την σχετική με την παράταση χρόνου εκτέλεσης έργου παράγραφο.

²⁵ ελέγχεται κατά την κατάρτιση των Τεχνικών Παραρτημάτων των έργων

²⁶ η σχέση τους με το φυσικό αντικείμενο του έργου και η υπαγωγή τους στις επιλέξιμες κατηγορίες δαπάνης ελέγχονται εκ νέου κατά την ενδιάμεση πιστοποίηση της πράξης

9. ΕΠΙΛΕΞΙΜΕΣ ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ ΚΑΙ ΔΑΠΑΝΕΣ

Το πλαίσιο ενισχύσεων στην παρούσα δράση υλοποιείται εξ ολοκλήρου βάσει των προβλεπόμενων σχετικών διατάξεων του Γενικού Κανονισμού Απαλλαγής κατά Κατηγορία (ΓΚΑΚΚ)²⁷ και του Κανονισμού για Ενισχύσεις Ήσσονος Σημασίας (de minimis)²⁸.

Τονίζεται ότι:

Σε όλες τις περιπτώσεις θα εξετάζεται λεπτομερώς αν συντρέχει σώρευση ενισχύσεων, ήτοι κατά πόσο τηρούνται τα όρια κοινοποίησης μεμονωμένων ενισχύσεων και οι μέγιστες εντάσεις ενίσχυσης, λαμβάνοντας υπόψη το συνολικό ποσό των δημόσιων μέτρων στήριξης για την ενισχυόμενη δραστηριότητα ή το σχέδιο, ανεξαρτήτως από το αν η στήριξη χρηματοδοτείται από τοπικές, περιφερειακές, εθνικές ή κοινοτικές πηγές.

Ενδεικτικά αναφέρεται ότι :

- (i) υφίσταται σώρευση σε επίπεδο τριετίας για τις ενισχύσεις de minimis²⁹.
- (ii) όσον αφορά τη σώρευση των ενισχύσεων που εξαιρούνται βάσει του Γενικού Κανονισμού Απαλλαγής κατά Κατηγορία με προσδιορισμένες επιλέξιμες δαπάνες και ενισχύσεις απαλλασσόμενες βάσει του Γενικού Κανονισμού Απαλλαγής κατά Κατηγορία χωρίς προσδιορισμένες επιλέξιμες δαπάνες, οι ενισχύσεις για νέες καινοτόμες επιχειρήσεις, κατά τα πρώτα τρία χρόνια από τη χορήγησή τους, δεν μπορούν να σωρευθούν με άλλες ενισχύσεις στο πλαίσιο του κανονισμού, με μόνη εξαίρεση τις ενισχύσεις που απαλλάσσονται βάσει των άρθρων 31-37 του ΓΚΑΚΚ και τις ενισχύσεις με τη μορφή κεφαλαίου επιχειρηματικού κινδύνου.

Ειδικότερα, για τον κανονισμό 800/2008 ΓΚΑΚΚ, διευκρινίζεται ότι:

- ✓ Για τον υπολογισμό της έντασης των ενισχύσεων, όλα τα στοιχεία υπολογίζονται πριν την αφαίρεση φόρων ή άλλων επιβαρύνσεων.
- ✓ Όπου η ενίσχυση καταβάλλεται με μορφή άλλη εκτός από επιχορήγηση, το ποσό της ενίσχυσης είναι το ισοδύναμο επιχορήγησης της ενίσχυσης. Οι ενισχύσεις που καταβάλλονται σε περισσότερες δόσεις ανάγονται στην αξία τους κατά το χρόνο χορήγησης της ενίσχυσης. Το επιτόκιο που χρησιμοποιείται για την αναγωγή είναι το επιτόκιο αναφοράς που ισχύει κατά το χρόνο χορήγησης της ενίσχυσης.
- ✓ Χρήση των «Ενισχύσεων σε νέες καινοτόμες επιχειρήσεις» που εμπίπτει στην κατηγορία ενισχύσεων για Έρευνα και Ανάπτυξη του άρθρου 35 ΓΚΑΚΚ, μπορεί να γίνει μόνο εφόσον:
  - Η επιχείρηση είναι μικρή και συστάθηκε λιγότερο από έξι έτη πριν τη χορήγηση της ενίσχυσης.
  - Οι δαπάνες έρευνας και ανάπτυξης της επιχείρησης αντιπροσωπεύουν το 15% τουλάχιστον του συνόλου των λειτουργικών της δαπανών, σε τουλάχιστον ένα από τα τρία τελευταία έτη πριν τη χορήγηση της ενίσχυσης ή, σε περίπτωση επιχείρησης που βρίσκεται σε φάση εκκίνησης

²⁷ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 800/06.08.2008 της Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων.

²⁸ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1998/15.12.2006 της Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων.

²⁹ Συνολικά έως 200.000€ ενίσχυση σε μια δεδομένη επιχείρηση, για την περίοδο που καλύπτει το οικονομικό έτος χορήγησης της ενίσχυσης και τα προηγούμενα δύο οικονομικά έτη

και δεν έχει οικονομικό ιστορικό, στον έλεγχο της τρέχουσας φορολογικής χρήσης, όπως πιστοποιείται από εξωτερικό ελεγκτή.

- Το ποσό της ενίσχυσης δεν υπερβαίνει αθροιστικά τις 800.000 € ανά επιχείρηση σε όλες τις δραστηριότητες στις οποίες χρησιμοποιείται.

Μια επιχείρηση μπορεί να λάβει την ενίσχυση με τη χρήση αυτής της διάταξης μόνον άπαξ κατά την περίοδο κατά την οποία πληροί τα κριτήρια της νέας καινοτόμου επιχείρησης.

- ✓ Δεν είναι επιλέξιμες εξαγωγικές δραστηριότητες ή δραστηριότητες που ευνοούν τα εγχώρια έναντι των εισαγόμενων προϊόντων. Ειδικότερα, δεν είναι επιλέξιμες δραστηριότητες που χρηματοδοτούν τη συγκρότηση και τη λειτουργία δικτύου διανομής σε άλλες χώρες. Κατά κανόνα δεν θεωρούνται εξαγωγικές δραστηριότητες η κάλυψη του κόστους συμμετοχής σε εμπορικές εκθέσεις ή του κόστους μελετών ή συμβουλευτικών υπηρεσιών απαραίτητων για τη διάθεση ενός νέου ή ήδη υπάρχοντος προϊόντος σε μια νέα αγορά.

Εφαρμόζονται οι σχετικές με την σώρευση ενισχύσεων διατάξεις που περιλαμβάνονται στο άρθρο 7 του Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 800/2008 και στο άρθρο 2 παραγρ.2 και 5 του Κανονισμού (ΕΚ) 1998/2006 .

Πληροφορίες σε σχέση με την επιλεξιμότητα των δαπανών παρέχονται στην Υπουργική Απόφαση συστήματος διαχείρισης (ΑΠ 14053/ΕΥΣ 1749), όπως τροποποιήθηκε με την 43804/ΕΥΘΥ 2041/9.09.09 (ΦΕΚ 1957Β) όμοια και την 28020/ΕΥΘΥ 1212/19.7.2010 (ΦΕΚ 1088 Β) και όπως εκάστοτε ισχύει.³⁰

Κάθε μια από τις συμμετέχουσες στη συστάδα επιχειρήσεις³¹, θα υποβάλει μια ξεχωριστή διακριτή πρόταση με διακριτό προϋπολογισμό (σχέδιο ενίσχυσης επιχείρησης) που θα βασίζεται σε επιλέξιμες δαπάνες οι οποίες ταυτόχρονα θα είναι μέρος του υποβληθέντος γενικού επιχειρηματικού σχεδίου της συστάδας. Οι ενισχύσεις προς τους δικαιούχους θα είναι υπό τη μορφή άμεσων επιχορηγήσεων και θα ποσοτικοποιηθούν με βάση τα σχετικά τιμολόγια και άλλα αποδεικτικά στοιχεία που αναγνωρίζονται από τις φορολογικές αρχές ως πραγματικές δαπάνες, σε συμμόρφωση με τα ανώτατα ποσά ενίσχυσης και εντάσεις ενίσχυσης, σύμφωνα με τον ΓΚΑΚΚ ή το de-minimis , ανάλογα με την περίπτωση.

Ο Φορέας Αρωγός θα υποβάλει επίσης μια ξεχωριστή πρόταση που αποτελείται από επενδυτικά έργα υποδομής και κόστους λειτουργίας και θα χρηματοδοτηθεί με βάση τα σχετικά τιμολόγια και άλλα αποδεικτικά στοιχεία που αναγνωρίζονται από τις φορολογικές αρχές.

Οι επιλέξιμες δραστηριότητες και το κόστος θα επαληθευτούν μετά από ενδελεχή αξιολόγηση των προτάσεων, όπως και περιοδικά για τα υλοποιούμενα έργα με ενδιάμεσους και τελικούς ελέγχους. Οι δικαιούχοι θα πρέπει να παράσχουν λεπτομερή ανάλυση των απαιτούμενων δαπανών. Τα σχετικά έντυπα θα προβλέπουν την τεκμηρίωση που απαιτείται για την επαλήθευση δραστηριοτήτων και κόστους. Η συμμόρφωση προς τις διατάξεις του ΓΚΑΚΚ και κανονισμού de minimis, θα ελεγχθεί

³⁰ Σε συνδυασμό με τον κανονισμό 800/2008 ΓΚΑΚΚ, τον Κανονισμό (ΕΚ) αριθμ. 1998/15.12.2006 για ενισχύσεις ήσσονος σημασίας (de minimis) και το σχετικό νομοθετικό και κανονιστικό πλαίσιο που προβλέπεται στο Κεφάλαιο 3 της παρούσας προκήρυξης

³¹ Μόλις οι προτάσεις εγκριθούν και ενταχθούν ως πράξεις στο ΕΣΠΑ, καμία πρόσθετη δημόσια χρηματοδότηση δεν μπορεί να χορηγηθεί στα υπάρχοντα μέλη της συστάδας, ούτε για να καλύψει τη συμμετοχή νέων εταιρών. Παρ' όλα αυτά, το σχήμα παραμένει ανοικτό σε νέα μέλη

από τη ΓΓΕΤ πριν την υπογραφή της απόφασης ένταξης, για όσες προτάσεις έχουν εγκριθεί για χρηματοδότηση. Ομοίως, η συμμόρφωση με τις αγοραίες τιμές θα αξιολογείται κατά τα ίδια στάδια.

9.1 Επιλέξιμες δραστηριότητες και δαπάνες για τις επιχειρήσεις που συμμετέχουν στη δράση

1. Συμβουλευτικές υπηρεσίες για την αναδιοργάνωση και εκσυγχρονισμό της επιχείρησης
2. Συμβουλευτικές υπηρεσίες καινοτομίας και υπηρεσίες στήριξης της καινοτομίας: περιλαμβάνονται συμβουλευτικές υπηρεσίες σε θέματα διοίκησης, μεταφοράς τεχνολογίας, διείσδυσης σε νέες αγορές και χρήσης νέων τεχνικών marketing, καθώς και συμβουλές για αγορά, προστασία και εμπόριο δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας, χρήσης προτύπων και συμφωνίες για άδειες εκμετάλλευσης.)
3. Κατοχύρωση δικαιωμάτων βιομηχανικής ιδιοκτησίας (*η ένταση της ενίσχυσης καθορίζεται στο κατώτατο όριο του 25%, συνεπώς δεν υπερβαίνει την αντιστοιχούσα στην ερευνητική δραστηριότητα που οδήγησε στο προστατευόμενο μέσω της βιομηχανικής ιδιοκτησίας προϊόν, όπως αυτή ορίζεται στο άρθρο 31, παράγραφος 3 & 4 του Κανονισμού 800*)
4. Συμμετοχή σε εκθέσεις
5. Επαγγελματική εκπαίδευση (γενική και ειδική)
6. Διαμόρφωση χώρων, προμήθεια εξοπλισμού, λογισμικό
7. Μετεγκατάσταση/ συστέγαση σε κοινή υποδομή (εφόσον απαιτείται) (να μη ξεπερνά το 40% της δημόσιας δαπάνης του σχεδίου ενίσχυσης για κάθε επιχείρηση)
8. Πειραματική ανάπτυξη (ανάπτυξη πρωτοτύπου) / επίδειξη
9. Ενίσχυση νέων και υφισταμένων πολύ μικρών καινοτόμων επιχειρήσεων για την ανάπτυξη πρωτοτύπων.

Διευκρινίζεται ότι:

Οι επιχειρήσεις μπορούν να επιλέξουν στην υποβολή της πρότασης την συμμετοχή τους σε οποιαδήποτε ενισχυόμενη ενέργεια, και σε παραπάνω της μιας, εφόσον δεν υπάρχει επικάλυψη του φυσικού αντικείμενου, και τεκμηριώνεται η σκοπιμότητα συμμετοχής για κάλυψη ουσιαστικών αναγκών. Τονίζεται ωστόσο ότι οι ακόλουθες ενέργειες είναι **υποχρεωτικές** σωρευτικά για κάθε μια από τις επιχειρήσεις που συμμετέχουν στο Πρόγραμμα:

- Ενέργειες προώθησης της καινοτομίας (τουλάχιστον μία εκ των: σχετικές συμβουλευτικές υπηρεσίες καινοτομίας - κατοχύρωση δικαιωμάτων βιομηχανικής ιδιοκτησίας - υποστήριξη πολύ μικρών καινοτόμων επιχειρήσεων - πειραματική ανάπτυξη)
- Επαγγελματική εκπαίδευση (γενική ή ειδική)
- Συμμετοχή σε εκθέσεις

Επίσης, διευκρινίζεται ότι: οι μικρές νέες καινοτόμες επιχειρήσεις, που κάνουν χρήση της ενέργειας 9^α (επιχειρήσεις που θα ιδρυθούν, για την ανάπτυξη πρωτοτύπων), δεν δικαιούνται να χρηματοδοτηθούν μέσω άλλης ενισχυόμενης ενέργειας. Στις επιλέξιμες όμως δραστηριότητες της ενέργειας 9^α, θα πρέπει να εντάξουν και τις ενέργειες όπως προσδιορίζονται για όλες τις επιχειρήσεις, ως «υποχρεωτικές σωρευτικά».

Οι μικρές νέες καινοτόμες επιχειρήσεις που κάνουν χρήση της ενέργειας 9β (υφιστάμενες έως 6 έτη, πολύ μικρές νέες καινοτόμες), δεν δικαιούνται να

χρηματοδοτηθούν μέσω άλλης ενισχυόμενης ενέργειας. Η ένταξη των υποχρεωτικών σωρευτικά ενεργειών στο σχέδιο ενίσχυσης τους είναι επιβεβλημένη, μέσα στις επιλέξιμες δραστηριότητες της ενέργειας 9β.

Οι μικρές νέες καινοτόμες επιχειρήσεις που δεν κάνουν χρήση της ενέργειας 9β (υφιστάμενες έως 6 έτη, πολύ μικρές νέες καινοτόμες), έχουν την δυνατότητα να συμμετάσχουν σε οποιαδήποτε ενισχυόμενη ενέργεια. Για τις ενέργειες 6 και 7 υποχρεωτικά θα επιλέξουν την χρήση του άρθρου 35 ΓΚΑΚΚ. Η ένταξη των υποχρεωτικών σωρευτικά ενεργειών στο σχέδιο ενίσχυσης τους είναι επιβεβλημένη.

Στην περίπτωση Υπεργολαβίας για την ανάπτυξη πρωτοτύπων ή την εκτέλεση μικρών επιδεικτικών έργων με νομικό πρόσωπο (επιχείρηση, Ακαδημαϊκό ή Ερευνητικό Οργανισμό), ισχύουν και τα εξής:

Πρόκειται για δαπάνες για ανάθεση εκτέλεσης έργου σε νομικά πρόσωπα. Δεν επιτρέπεται η εκχώρηση της διαχείρισης του ενισχυόμενου σχεδίου ή τμήματός του σε τρίτους από οποιονδήποτε δικαιούχο. Σημειώνεται ότι το σύνολο του προϋπολογισμού αυτής της κατηγορίας δαπάνης, δεν μπορεί να υπερβαίνει το 20% του συνολικού προϋπολογισμού της ενισχυόμενης ενέργειας, για την οποία απαιτείται η υπεργολαβία.

Είναι απαραίτητο να υπάρχει:

- αναλυτική τεκμηρίωση της ανάγκης για την πραγματοποίηση των συγκεκριμένων τμημάτων της έρευνας από τρίτους
- ονομαστική αναφορά των υπεργολάβων που είναι νομικά πρόσωπα (επιχειρήσεις, ερευνητικοί φορείς, ακαδημαϊκά ιδρύματα), ήδη από την υποβολή της πρότασης του προς ενίσχυση σχεδίου.

Επισημαίνεται ότι δεν επιτρέπεται να δηλωθεί ως υπεργολάβος ο φορέας αρωγός και οποιαδήποτε επιχείρηση συμμετέχει στη δράση με την κατάθεση σχεδίου ενίσχυσής της.

Στον Πίνακα που ακολουθεί περιγράφονται ανά είδος ενισχυόμενης δραστηριότητας οι επιλέξιμοι φορείς, η ένταση ενίσχυσης, ο κανονισμός Ε.Κ. βάσει του οποίου χορηγείται η ενίσχυση, καθώς και η περιγραφή των επιλέξιμων δαπανών. Δεν θα χρηματοδοτηθούν δραστηριότητες βασικής και βιομηχανικής έρευνας στο πλαίσιο της παρούσας δράσης.

Η ένταση ενίσχυσης των επιλεξιμών δαπανών κάθε ενισχυόμενης δραστηριότητας εξαρτάται από το μέγεθος της επιχείρησης, όπως προσδιορίζεται στην Σύσταση 361/06.05.2003 της Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων [πολύ μικρές, μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις].³²

Η ελάχιστη δημόσια δαπάνη για κάθε εταιρεία – μέλος της συστάδας που αιτείται ενίσχυσης από την δράση είναι 50.000€ και η μέγιστη 800.000€

Το υπόλοιπο του κόστους (Συνολικός Προϋπολογισμός μείον δημόσια δαπάνη = ελάχιστη υποχρεωτική ίδια συμμετοχή), θα το επωμίζονται οι δικαιούχοι. Ως προς την τεκμηρίωση της δυνατότητας κάλυψης της ίδιας συμμετοχής, τονίζεται ότι η ίδια συμμετοχή μιας επιχείρησης δεν μπορεί να είναι ανά έτος μεγαλύτερη από το 1/2 του μέσου όρου των κύκλων εργασιών της για τα τελευταία 3 έτη. Στην περίπτωση επιχείρησης με λιγότερους από τρεις δημοσιευμένους ισολογισμούς λαμβάνεται

³² Συνεπώς εάν μια επιχείρηση είναι συνδεδεμένη ή συνεργαζόμενη θα πρέπει να επιλέξει προσεκτικά το εφαρμοζόμενο ποσοστό ενίσχυσης ανάλογα με το πραγματικό της μέγεθος

υπόψη ο μέσος όρος του κύκλου εργασιών όσων ισολογισμών έχουν δημοσιευθεί μέχρι τη στιγμή υποβολής της πρότασης. Εάν δεν υπάρχει δημοσιευμένος ισολογισμός, θα ληφθούν υπόψη ισοδύναμα οικονομικά στοιχεία.

Επίσης, η τεκμηρίωση της δυνατότητας κάλυψης της ίδιας συμμετοχής δύναται να υπολογισθεί με βάση τυχόν αύξηση του Μετοχικού / Εταιρικού κεφαλαίου, όπως προκύπτει από νέες σε μετρητά (και όχι σε είδος) εισφορές των μετόχων/εταίρων ή έκτακτα αποθεματικά δημιουργηθέντα ειδικά για την παρούσα δράση. Η αύξηση θεωρείται νέα, εφόσον γίνεται μετά την υποβολή της αίτησης για ένταξη στη δράση.

Ειδικότερα για τις υπό σύσταση καινοτόμες επιχειρήσεις, που υποβάλλουν πρόταση ένταξης στη δράση, [α/α 9^ο του πίνακα που ακολουθεί], ως καταβολή ίδιας συμμετοχής νοείται η καταβολή ποσοστού τουλάχιστον 20% του Συνολικού Προϋπολογισμού της πράξης, στο Μετοχικό/ Εταιρικό Κεφάλαιο [σε μετρητά και όχι σε είδος], **μετά** την υποβολή της αίτησης ένταξης στη δράση.³³

Υπενθυμίζεται ότι για την καταβολή ή την αύξηση του Μετοχικού/Εταιρικού Κεφαλαίου εφαρμόζονται οι διατάξεις του Ν. 2190/1920 και 3190/1955 αντίστοιχα και οι τροποποιήσεις τους.

---

³³ Το ίδιο ισχύει και για τις περιπτώσεις Ο.Ε και Ε.Ε. Υπενθυμίζεται ότι δεν προβλέπεται χρηματοδότηση σε ελεύθερους επαγγελματίες ή ατομικές επιχειρήσεις (φυσικά πρόσωπα).

Α/Α	Είδος ενίσχυσης	Επιλέξιμοι φορείς	Ένταση Ενίσχυσης επί των επιλέξιμων δαπανών	Κανονισμός Ε.Κ.	Σχόλια - διευκρινίσεις
1.	Παροχή συμβουλών και παρεμφερείς υπηρεσίες ή δραστηριότητες για την αναδιοργάνωση και εκσυγχρονισμό της επιχείρησης	Όλες οι Επιχειρήσεις (ΜμΕ και Μεγάλες)	40% για Μεσαίες Επιχειρήσεις 50% για Μικρές Επιχειρήσεις 30% για Μεγάλες Επιχειρήσεις	ΓΚΑΚΚ συμβουλευτικές υπηρεσίες σε ΜμΕ, άρθρο 26 <i>(για χρήση από Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις)</i> ή De minimis (για χρήση από Μεγάλες)	Αφορά υπηρεσίες εξωτερικών συμβούλων που έχουν σκοπό, ενδεικτικά ενέργειες όπως π.χ. η παροχή νομικών συμβουλών σε θέματα αναδιοργάνωσης, η δημιουργία και προώθηση της εταιρικής ταυτότητας και του σήματος, η εκπόνηση έρευνας αγοράς στην οποία στοχεύει η επιχείρηση για την ανάπτυξη της, η εκπόνηση τεχνολογικών και επιστημονικών μελετών και συμβουλευτικών ενεργειών σχετικών με την αναβάθμιση της ερευνητικής, αναπτυξιακής και παραγωγικής διαδικασίας της επιχείρησης, κ.λπ. Σημειώνεται ότι οι υπηρεσίες αυτές δεν θα πρέπει να αποτελούν συνεχόμενη ή περιοδική δραστηριότητα ούτε να συνδέονται με τα συνήθη λειτουργικά έξοδα της επιχείρησης, όπως τακτικές υπηρεσίες παροχής λογιστικών και νομικών συμβουλών, [π.χ οργάνωση λογιστηρίου, αμοιβές δικηγόρων και συμβολαιογράφων για δημιουργία καταστατικών κλπ.], διαφημιστικές υπηρεσίες, κ.λπ.
2.	Ενισχύσεις για συμβουλευτικές υπηρεσίες και ενισχύσεις για υπηρεσίες στήριξης καινοτομίας	ΜμΕ	75% Το ποσό της ενίσχυσης δεν υπερβαίνει το ανώτατο ποσό των 200 000 EUR ανά δικαιούχο και ανά τριετία ³⁴	ΓΚΑΚΚ δαπάνες για συμβουλευτικές υπηρεσίες καινοτομίας και δαπάνες για υπηρεσίες στήριξης καινοτομίας, άρθρο 36	Ο δικαιούχος πρέπει να χρησιμοποιήσει την ενίσχυση για να αγοράσει τις υπηρεσίες σε τιμές της αγοράς ή, αν ο πάροχος των υπηρεσιών είναι μη κερδοσκοπικός οργανισμός, σε τιμές που να αντικατοπτρίζουν πλήρως το κόστος συν ένα λογικό περιθώριο. Επιλέξιμες είναι οι ακόλουθες δαπάνες: α) για συμβουλευτικές υπηρεσίες σε θέματα καινοτομίας, δαπάνες συναφείς με: συμβουλευτικές υπηρεσίες διοίκησης, τεχνολογική συνδρομή, υπηρεσίες μεταφοράς τεχνολογίας, εκπαίδευση, συμβουλές για αγορά, προστασία και εμπόριο δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας και συμφωνίες σχετικά με άδειες εκμετάλλευσης, συμβουλές σχετικά με τη χρήση προτύπων.

³⁴ το ποσό της ενίσχυσης αυτής δεν προσμετράται στο de minimis

					β) για υπηρεσίες στήριξης καινοτομίας, δαπάνες συναφείς με: χώρους γραφείων,(office space), βάσεις δεδομένων, τράπεζες δεδομένων, έρευνα αγοράς, χρήση εργαστηρίου, σήμανση ποιότητας, δοκιμές και πιστοποίηση.
3.	Ενισχύσεις για το κόστος της κατάθεσης διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας και άλλων δικαιωμάτων βιομηχανικής ιδιοκτησίας ³⁵	Όλες οι Επιχειρήσεις (ΜμΕ και Μεγάλες)	35% για μεσαίες επιχειρήσεις 45% για μικρές επιχειρήσεις 25% για Μεγάλες Επιχειρήσεις	ΓΚΑΚΚ δαπάνες δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας για ΜμΕ, άρθρο 33 <i>(για χρήση από Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις)</i> ή De minimis <i>(για χρήση από Μεγάλες Επιχειρήσεις)</i>	Επιλέξιμες είναι μόνο οι ακόλουθες δαπάνες: α) τα έξοδα που προηγούνται της απονομής του δικαιώματος στο πλαίσιο της πρώτης έννομης τάξης, περιλαμβανομένων των εξόδων για την κατάρτιση, την υποβολή και τη διεκπεραίωση της αίτησης, β) τα έξοδα για την ανανέωση της αίτησης πριν από την απονομή του δικαιώματος. γ) τα έξοδα για μεταφράσεις και λοιπά έξοδα που απαιτούνται για την εξασφάλιση της απονομής ή την κατοχύρωση του δικαιώματος σε άλλες έννομες τάξεις. δ) τα έξοδα για την υπεράσπιση της ισχύος του δικαιώματος κατά την επίσημη διεκπεραίωση της αίτησης και την ενδεχόμενη διαδικασία εναντίωσης, έστω και αν τα έξοδα αυτά ανακλύπουν μετά την απονομή του δικαιώματος.
4.	Ενισχύσεις για συμμετοχή σε εκθέσεις	Όλες οι Επιχειρήσεις (ΜμΕ και Μεγάλες)	40% για μεσαίες επιχειρήσεις 50% για μικρές επιχειρήσεις 30% για Μεγάλες Επιχειρήσεις	ΓΚΑΚΚ συμμετοχή ΜμΕ σε εκθέσεις, άρθρο 27 <i>(για χρήση από Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις)</i> ή De minimis	Είναι επιλέξιμες οι δαπάνες συμμετοχής σε εκθέσεις της ημεδαπής και του εξωτερικού μόνο όμως για την πρώτη φορά συμμετοχής σε κάθε μία από τις επιμέρους εκθέσεις, περιοριστικά και μόνον όσον αφορά την συμμετοχή των επιχειρήσεων. Οι δαπάνες αυτές περιλαμβάνουν το κόστος ενοικίασης και λειτουργίας, το σχεδιασμό και τη διαμόρφωση των περιπτέρων, καθώς και της μεταφοράς και ασφάλισης των εκθεμάτων.

³⁵ Ανεξαρτήτως του είδους της έρευνας, η οποία οδήγησε στην σύσταση των υπόψη δικαιωμάτων βιομηχανικής ιδιοκτησίας. Προϋπόθεση αποτελεί η πατέντα να οδηγεί σε προϊόν ή υπηρεσία που σχετίζεται με το αντικείμενο της συστάδας (process innovation). Η συσχέτιση θα ελέγχεται κατά την διαδικασία πιστοποίησης του υλοποιούμενου φυσικού αντικείμενου.

				<i>(για χρήση από Μεγάλες)</i>	
5α.	Ενισχύσεις για γενική επαγγελματική εκπαίδευση ³⁶	Όλες οι Επιχειρήσεις (ΜμΕ και Μεγάλες)	60% για Μεγάλες επιχειρήσεις 70% για μεσαίες επιχειρήσεις 80% για μικρές επιχειρήσεις	ΓΚΑΚΚ Γενική Επαγγελματική εκπαίδευση, άρθρο 39	Επιλέξιμες δαπάνες είναι οι ακόλουθες: α) κόστος προσωπικού εκπαιδευτών· β) κόστος μετακίνησης εκπαιδευτών και εκπαιδευόμενων, περιλαμβανομένων των εξόδων διαμονής· γ) λοιπές τρέχουσες δαπάνες, όπως υλικά και εφόδια που σχετίζονται άμεσα με το έργο· δ) αποσβέσεις των υλικοτεχνικών μέσων και του εξοπλισμού, στον βαθμό που χρησιμοποιούνται αποκλειστικά για το εκάστοτε σχέδιο εκπαίδευσης· ε) κόστος υπηρεσιών καθοδήγησης και συμβουλευτικών υπηρεσιών σε σχέση με το σχέδιο εκπαίδευσης· στ) κόστος προσωπικού των εκπαιδευόμενων και γενικές έμμεσες δαπάνες (διοικητικές δαπάνες, μισθώματα, πάγιες δαπάνες) μέχρι του ποσού των συνολικών λοιπών επιλέξιμων δαπανών που αναφέρονται στα στοιχεία α) έως ε). Όσον αφορά το κόστος προσωπικού των εκπαιδευόμενων, λαμβάνονται υπόψη μόνον οι ώρες κατά τις οποίες οι εκπαιδευόμενοι πράγματι συμμετείχαν στην επαγγελματική εκπαίδευση αφού αφαιρεθούν οι τυχόν ώρες παραγωγικής εργασίας ³⁷

³⁶ Η συνολική δημόσια συγχρηματοδότηση για τις δραστηριότητες 5^α και 5^β, δεν θα ξεπερνάει το 10% της συνολικής δημόσιας συγχρηματοδότησης ανά ενισχυόμενη συστάδα

³⁷ Στις περιπτώσεις που το σχέδιο ενίσχυσης περιλαμβάνει τόσο ειδική όσο και γενική εκπαίδευση που δεν μπορούν να διαχωριστούν μεταξύ τους για τον υπολογισμό της έντασης ενίσχυσης, καθώς και στις περιπτώσεις που δεν μπορεί να διαπιστωθεί αν η επαγγελματική εκπαίδευση έχει ειδικό ή γενικό χαρακτήρα, ισχύουν οι εντάσεις ενισχύσεων για ειδική επαγγελματική εκπαίδευση

5β.	Ενισχύσεις για ειδική επαγγελματική εκπαίδευση	Όλες οι Επιχειρήσεις (ΜμΕ και Μεγάλες)	25% για μεγάλες επιχειρήσεις 35% για μεσαίες επιχειρήσεις 45% για μικρές επιχειρήσεις	ΓΚΑΚΚ Ειδική Επαγγελματική εκπαίδευση, άρθρο 39	Επιλέξιμες δαπάνες είναι οι ακόλουθες: α) κόστος προσωπικού εκπαιδευτών· β) κόστος μετακίνησης εκπαιδευτών και εκπαιδευόμενων, περιλαμβανομένων των εξόδων διαμονής· γ) λοιπές τρέχουσες δαπάνες, όπως υλικά και εφόδια που σχετίζονται άμεσα με το έργο· δ) αποσβέσεις των υλικοτεχνικών μέσων και του εξοπλισμού, στον βαθμό που χρησιμοποιούνται αποκλειστικά για το εκάστοτε σχέδιο εκπαίδευσης· ε) κόστος υπηρεσιών καθοδήγησης και συμβουλευτικών υπηρεσιών σε σχέση με το σχέδιο εκπαίδευσης· στ) κόστος προσωπικού των εκπαιδευόμενων και γενικές έμμεσες δαπάνες (διοικητικές δαπάνες, μισθώματα, πάγιες δαπάνες) μέχρι του ποσού των συνολικών λοιπών επιλέξιμων δαπανών που αναφέρονται στα στοιχεία α) έως ε). Όσον αφορά το κόστος προσωπικού των εκπαιδευόμενων, λαμβάνονται υπόψη μόνον οι ώρες κατά τις οποίες οι εκπαιδευόμενοι πράγματι συμμετείχαν στην επαγγελματική εκπαίδευση αφού αφαιρεθούν οι τυχόν ώρες παραγωγικής εργασίας.
-----	--	--	--	--	---

6.	Ενισχύσεις για διαμόρφωση χώρων, προμήθεια εξοπλισμού και λογισμικού	Όλες οι Επιχειρήσεις (ΜμΕ και Μεγάλες)	30% για μεγάλες Επιχειρήσεις 40% για μεσαίες επιχειρήσεις 50% για μικρές επιχειρήσεις	De minimis <i>(για χρήση από μη καινοτόμες ΜμΕ και από μεγάλες)</i> ή ΓΚΑΚΚ / ενισχύσεις σε μικρές νέες καινοτόμες επιχειρήσεις, άρθρο 35 <i>(για χρήση μόνο από μικρές νέες καινοτόμες επιχειρήσεις)</i> ³⁸	Αφορά σε υλικά στοιχεία ενεργητικού. Ως «δαπάνη σε υλικά στοιχεία ενεργητικού» νοείται κατά κύριο λόγο κάθε δαπάνη σε πάγια υλικά στοιχεία ενεργητικού η οποία σχετίζεται με τη δημιουργία νέας εγκατάστασης, την επέκταση υφιστάμενης εγκατάστασης ή την ενασχόληση με δραστηριότητα η οποία συνεπάγεται τη ριζική μεταβολή του αντικειμένου ή της μεθόδου παραγωγής υφιστάμενης εγκατάστασης (παραδείγματος χάρη μέσω εξορθολογισμού, διαφοροποίησης ή εκσυγχρονισμού). Σε αυτή την κατηγορία περιλαμβάνονται π.χ. η διαμόρφωση χώρου π.χ. χωρίσματα-γυψοσανίδες, βαψίματα, κ.λπ., [μόνο για τις επιχειρήσεις που θα μετεγκατασταθούν], η αγορά εξοπλισμού (εξοπλισμός γραφείου, γραμμής παραγωγής, κ.λπ.), προμήθεια εξειδικευμένου λογισμικού κ.λπ. Σημειώνεται ότι δεν είναι επιλέξιμη η αγορά λογισμικού που χρησιμοποιείται για τις συνήθεις λειτουργικές ανάγκες της επιχείρησης π.χ. λογιστικού πακέτου. Σημειώνεται επίσης ότι για την αγορά εξοπλισμού είναι επιλέξιμες και οι δαπάνες που σχετίζονται με τη μεταφορά και εγκατάσταση του εξοπλισμού.
----	--	---	--	---	--

³⁸ Οι επιχειρήσεις που πληρούν τα κριτήρια των «νέων καινοτόμων επιχειρήσεων» υποχρεωτικά επιλέγουν τη λήψη της ενίσχυσης μέσω του κανονισμού ΓΚΑΚΚ αντί μέσω του κανονισμού de minimis, και μόνο εφόσον οι δαπάνες για Ε&Α της επιχείρησης αντιπροσωπεύουν το 15% τουλάχιστον των λειτουργικών της δαπανών, σε τουλάχιστον ένα από τα τρία τελευταία έτη πριν τη χορήγηση της ενίσχυσης ή, σε περίπτωση επιχείρησης σε φάση εκκίνησης η οποία δεν έχει οικονομικό ιστορικό, στον έλεγχο της τρέχουσας φορολογικής χρήσης, όπως πιστοποιείται από εξωτερικό ελεγκτή. Ο δικαιούχος μπορεί να λάβει την ενίσχυση μόνον άπαξ κατά την περίοδο κατά την οποία πληροί τα κριτήρια της νέας καινοτόμου επιχείρησης.

7.	<p>Ενισχύσεις για μετεγκατάσταση και συστéγαση σε Κοινό Κτίριο</p> <p>Η ενίσχυση δεν θα ξεπερνά το 40% της δημόσιας δαπάνης του σχεδίου ενίσχυσης εκάστης επιχείρησης.</p>	<p>Όλες οι Επιχειρήσεις (ΜμΕ και Μεγάλες)</p>	<p>40% για μεγάλες επιχειρήσεις 50% για μεσαίες επιχειρήσεις 60% για μικρές επιχειρήσεις</p>	<p>De minimis</p> <p><i>(για χρήση από μη καινοτόμες ΜμΕ και από μεγάλες)</i></p> <p>ή</p> <p>ΓΚΑΚΚ / ενισχύσεις σε μικρές νέες καινοτόμες επιχειρήσεις, άρθρο 35</p> <p><i>(για χρήση μόνο από μικρές νέες καινοτόμες επιχειρήσεις)</i>³⁹</p>	<p>Επιλέξιμες είναι μόνο οι επιχειρήσεις που εγκαθίστανται σε Κοινό Κτίριο. Καλύπτει έξοδα αποχώρησης από υφιστάμενο κτήριο (π.χ. ποινή πρόωρης λήξης συμβολαίου), μετακόμισης (π.χ. μεταφορικά, κ.λπ.) και ενίσχυσης μίσθωσης (ενοικίου ή χρηματοδοτικής μίσθωσης) και κοινοχρήστων, για τις επιχειρήσεις που θα μετεγκατασταθούν σε νέους χώρους (κτήρια) που θα υποδείξει ο Φορέας Αρωγός, και το οποίο θα είναι κοινό για όλα τα μέλη της Συστάδας Επιχειρήσεων και θα αποτελέσει το επίκεντρο και σημείο αναφοράς της δράσης για τον συγκεκριμένο θεματικό τομέα.</p> <p>Απαραίτητη προϋπόθεση για την επιλεξιμότητα της δαπάνης είναι η πλήρης μετεγκατάσταση τουλάχιστον πέντε επιχειρήσεων. Στην περίπτωση μερικής μετεγκατάστασης (π.χ. δημιουργία υποκαταστήματος, γραφείου, κ.λπ.) είναι επιλέξιμες μόνο οι μισθώσεις. Σημειώνεται ότι όλες οι επιχειρήσεις που μετέχουν στο Πρόγραμμα θα έχουν ισότιμη πρόσβαση και χρήση στις κοινές υποδομές του κτηρίου ανεξαρτήτως αν έχουν μετεγκατασταθεί σε αυτό.</p>
----	--	--	---	---	--

³⁹ Ισχύει και εδώ η προηγούμενη υποσημείωση.

8.	<p>Ενισχύσεις για πειραματική ανάπτυξη (ανάπτυξη πρωτοτύπου), επίδειξη</p> <p>(με την έννοια των ορισμών, όπως αποδίδονται στον ΓΚΑΚΚ, άρθρο 30)</p>	<p>Όλες οι Επιχειρήσεις (ΜμΕ και Μεγάλες)</p>	<p>25% για μεγάλες επιχειρήσεις 35% για μεσαίες επιχειρήσεις 45% για μικρές επιχειρήσεις, +15% αύξηση⁴⁰</p>	<p>ΓΚΑΚΚ /σχέδια έρευνας και ανάπτυξης, άρθρο 31</p>	<p>Επιλέξιμη είναι η διεξαγωγή Πειραματικής Ανάπτυξης (ανάπτυξη πρωτοτύπου, επίδειξη). Επιλέξιμες είναι μόνο οι ακόλουθες δαπάνες: α) δαπάνες προσωπικού (ερευνητές, τεχνικοί και άλλο υποστηρικτικό προσωπικό στο βαθμό που απασχολούνται στα ερευνητικά σχέδια)· β) δαπάνες για όργανα και εξοπλισμό στο βαθμό και για όσο χρόνο χρησιμοποιούνται για το έργο. Αν τέτοια όργανα και εξοπλισμός δεν χρησιμοποιούνται καθ' όλη τη διάρκεια του χρήσιμου βίου τους για το έργο, επιλέξιμες θεωρούνται μόνο οι δαπάνες απόσβεσης που αντιστοιχούν στη διάρκεια του έργου και οι οποίες υπολογίζονται με βάση κοινώς παραδεκτή λογιστική πρακτική· γ) δαπάνες για έρευνα επί συμβάσει, τεχνικές γνώσεις και διπλώματα ευρεσιτεχνίας που αγοράστηκαν ή εκχωρήθηκαν από εξωτερικές πηγές στην τιμή της αγοράς, εφόσον η πράξη πραγματοποιήθηκε υπό συνθήκες ανταγωνισμού και δεν υπάρχει στοιχείο αθέμιτης σύμπραξης, καθώς και οι δαπάνες για συμβουλευτικές και ισοδύναμες υπηρεσίες χρησιμοποιούμενες αποκλειστικά για την ερευνητική δραστηριότητα· δ) συμπληρωματικά γενικά έξοδα που οφείλονται άμεσα στο έργο ε) Άλλες δαπάνες, περιλαμβανομένου του κόστους υλικών, εφοδίων και παρόμοιων προϊόντων που είναι άμεσο αποτέλεσμα της ερευνητικής δραστηριότητας.</p>
9α.	<p>Ενισχύσεις νέων πολύ μικρών καινοτόμων επιχειρήσεων που θα ιδρυθούν, για την ανάπτυξη</p>	<p>Επιχειρήσεις πολύ μικρές καινοτόμες, που θα ιδρυθούν</p>	<p>80%</p>	<p>De minimis</p>	<p>Επιλέξιμες είναι μόνο οι πολύ μικρές επιχειρήσεις, που θα ιδρυθούν από την ημερομηνία υποβολής της πρότασης στην παρούσα προκήρυξη του Προγράμματος μέχρι την ημερομηνία έκδοσης της εγκριτικής απόφασης για την ένταξη του Σχεδίου Ενίσχυσης στο Πρόγραμμα, και εφόσον οι επιχειρήσεις συμμορφώνονται προς τον ορισμό</p>

⁴⁰ εφόσον με αυτήν την αύξηση η συνολική ένταση ενίσχυσης δεν ξεπερνά το 80%, για πραγματική συνεργασία μεταξύ δύο τουλάχιστον ανεξάρτητων μεταξύ τους επιχειρήσεων, εκ των οποίων η μία τουλάχιστον είναι ΜμΕ και με την προϋπόθεση ότι καμία μεμονωμένη επιχείρηση δεν υπερβαίνει το 70% της έντασης ενίσχυσης στο σχέδιο συνεργασίας

	πρωτοτύπων				<p>των πολύ μικρών επιχειρήσεων, όπως αυτές ορίζονται στη Σύσταση 2003/361/ΕΚ της Ε.Ε., με τη διατύπωση της 6ης Μαΐου 2003, και κατά το διάστημα στο οποίο θα είναι αποδέκτες της παρούσας ενίσχυσης. Επιχειρήσεις οι οποίες έκλεισαν πρόσφατα, δεν δύναται να ενισχυθούν ως «πολύ μικρές που θα ιδρυθούν», εφόσον αποδειχθεί ότι η παρούσα ενίσχυση υπήρξε κίνητρο της υφιστάμενης επιχείρησης για να κλείσει και να ιδρυθεί εκ νέου. Επιλέξιμες είναι όλες οι δαπάνες της επιχείρησης και ενδεικτικά αναφέρονται οι ακόλουθες: έξοδα σύστασης της επιχείρησης, η δημιουργία πρωτοτύπων, η αγορά εργαλείων λογισμικού και υπηρεσιών για εξειδικευμένες δραστηριότητες, οι υπηρεσίες διοικητικής υποστήριξης και παροχής νομικών και άλλων συμβουλών καινοτομίας και ανάπτυξης της επιχείρησης, κόστος κατάθεσης διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας -IPR-, συμμετοχή σε εκθέσεις, εκπαίδευση, η μισθοδοσία (συμπεριλαμβανόμενων των υποχρεωτικών εισφορών κοινωνικής ασφάλισης, κ.λπ.), διαμόρφωση εγκαταστάσεων, συστέγαση στο κοινό κτίριο της συστάδας, οι μισθώσεις εγκαταστάσεων, εξοπλισμού, τα λειτουργικά έξοδα για ενέργεια, ύδρευση, θέρμανση, διοικητικά έξοδα αναγκαία για την εκτέλεση του έργου όπως διαχειριστική/ λογιστική/ νομική υποστήριξη του έργου, κ.λπ</p>
--	------------	--	--	--	---

9β.	<p>Ενισχύσεις νέων πολύ μικρών καινοτόμων επιχειρήσεων, που έχουν συσταθεί λιγότερο από 6 χρόνια πριν από τη χορήγηση της ενίσχυσης, για την ανάπτυξη πρωτοτύπων</p>	<p>Επιχειρήσεις πολύ μικρές νέες υφιστάμενες καινοτόμες</p>	80%	<p>ΓΚΑΚΚ / Ενισχύσεις σε νέες καινοτόμες επιχειρήσεις, άρθρο 35 με τις προϋποθέσεις που προβλέπει σχετικά</p>	<p>Επιλέξιμες είναι μόνο οι πολύ μικρές επιχειρήσεις, όπως ορίζονται στη Σύσταση 2003/361/ΕΚ της Ε.Ε., με τη διατύπωση της 6ης Μαΐου 2003, ήτοι να απασχολούν λιγότερους από 10 εργαζόμενους και να έχουν ετήσιο κύκλο εργασιών ή σύνολο ετήσιου ισολογισμού μικρότερο των 2εκ.€ και με προϋπάρχουσα περίοδο λειτουργίας έως 6 έτη κατά το διάστημα στο οποίο θα είναι αποδέκτες της παρούσας ενίσχυσης. Επιλέξιμες δαπάνες όπως και στην περίπτωση 9^α, εκτός των εξόδων σύστασης της επιχείρησης. Η λήψη της ενίσχυσης μέσω του κανονισμού ΓΚΑΚΚ προϋποθέτει ότι, θα πρέπει οι δαπάνες για Ε&Α της επιχείρησης να αντιπροσωπεύουν το 15% τουλάχιστον των λειτουργικών της δαπανών, σε τουλάχιστον ένα από τα τρία τελευταία έτη πριν τη χορήγηση της ενίσχυσης ή, σε περίπτωση επιχείρησης σε φάση εκκίνησης η οποία δεν έχει οικονομικό ιστορικό, στον έλεγχο της τρέχουσας φορολογικής χρήσης, όπως πιστοποιείται από εξωτερικό ελεγκτή</p>
-----	---	---	-----	---	---

9.2 Επιλέξιμες δραστηριότητες και δαπάνες για τον Φορέα Αρωγό ⁴¹

Σκοπός της κατηγορίας αυτής δαπανών, είναι η ενίσχυση του φορέα – αρωγού ώστε να αναπτύξει τις κατάλληλες για την αποτελεσματική υποστήριξη της συστάδας (και γενικότερα του κλάδου) λειτουργίες και να καταλύσει την δημιουργία και συνέργια της απαιτούμενης κρίσιμης μάζας επιστημονικού, τεχνολογικού και παραγωγικού δυναμικού, ικανού για αριστεία σε έρευνα και ανάπτυξη, με εξαγωγικό χαρακτήρα, καινοτόμα χαρακτηριστικά και προστιθέμενη αξία. Στο πλαίσιο αυτό, επιλέξιμες είναι οι παρακάτω δαπάνες:

- Ανάπτυξη της υποδομής του φορέα αρωγού/ διαμόρφωση χώρων (πάγιο)
- Προμήθεια εξοπλισμού λειτουργίας, π.χ. γραφεία, καρέκλες, Η/Υ, εκτυπωτές κλπ., καλωδίωση, εξοπλισμός τηλεδιάσκεψης, άλλος ηλεκτρονικός εξοπλισμός κλπ. (πάγιο)
- Τεχνική υποστήριξη ηλεκτρονικής και πληροφοριακής υποδομής και εφαρμογών (λειτουργικά)
- Δαπάνες προβολής και δικτύωσης της συστάδας: διοργάνωση εκδηλώσεων και εκθέσεων, ημερίδων, συνεδρίων, έξοδα προβολής και διαφήμισης, έξοδα επιδείξεων και συναφείς δαπάνες (λειτουργικά)
- Αμοιβές εξειδικευμένου προσωπικού που θα απασχοληθεί στη διαχείριση της συστάδας (λειτουργικά)
- Αμοιβές υποστηρικτικού προσωπικού (λειτουργικά)
- Δημιουργία ιστοσελίδας (πάγιο)
- Διατήρηση και ανανέωση ιστοσελίδας, δημιουργία έντυπων & ηλεκτρονικών εκδόσεων (λειτουργικά)
- Εμπειρογνωμοσύνες και σχετικές μελέτες, υπηρεσίες νομικών συμβούλων. Περιλαμβάνεται η μελέτη κατάρτισης του επιχειρηματικού σχεδίου της συστάδας που υποβλήθηκε στο πλαίσιο της παρούσας προκήρυξης (λειτουργικά)
- Νομική υποστήριξη για ευρεσιτεχνίες και πνευματικά δικαιώματα (πάγιο)
- Αναγκαίες μετακινήσεις για την υποστήριξη των δραστηριοτήτων της Συστάδας Επιχειρήσεων (λειτουργικά)
- Δαπάνες αναλωσίμων (λειτουργικά)
- Καταχωρήσεις στον τύπο και σε εξειδικευμένα περιοδικά καθώς και καταχωρήσεις στο διαδίκτυο (λειτουργικά)
- Διασύνδεση με άλλες συστάδες σε συναφείς τομείς στο εξωτερικό (λειτουργικά)
- Συγκριτική αξιολόγηση με συναφείς συστάδες του εξωτερικού. Εντοπισμός καλών πρακτικών (πάγιο)
- Φιλοξενία ξένων αποστολών (λειτουργικά)
- Δαπάνες για αγορά τεχνολογίας – τεχνογνωσίας (πάγιο)

⁴¹ Εδώ έχουν περιληφθεί τόσο δαπάνες που αφορούν μη αμειβόμενες βασικές υπηρεσίες πληροφόρησης του φορέα αρωγού προς όλες τις επιχειρήσεις των σχετικών κλάδων όσο και δαπάνες που αφορούν εξειδικευμένες υπηρεσίες του προς τις επιχειρήσεις μέλη του cluster. Τόσο οι πρώτες (που χρηματοδοτούνται ως οριζόντιες υπηρεσίες στα πλαίσια γενικής κρατικής υποχρέωσης προς εξυπηρέτηση του γενικού συμφέροντος) όσο και οι δεύτερες δεδομένου ότι πληρώνονται από τις επιχειρήσεις μέλη του cluster σε τιμές αγοράς ενώ τα σχετικά έσοδα αφαιρούνται από τη δημόσια χρηματοδότηση κατά τη διάρκεια του προγράμματος και τα σχετικά κέρδη αφαιρούνται από τη δημόσια χρηματοδότηση μετά τη λήξη του προγράμματος, έτσι ώστε δεν παραμένει όφελος στον δημόσιο φορέα αρωγό, δεν συνιστούν απαγορευμένες κρατικές ενισχύσεις κατά την έννοια του άρθρου 107(1) ΣΛΕΕ.

Η χρηματοδότηση χορηγείται ως υποδομή, εφόσον πρόκειται για δημόσιο φορέα.

- Δαπάνες εκπαίδευσης και κατάρτισης (λειτουργικά)

Επισημαίνεται ότι οι λειτουργικές δαπάνες και τα πάγια του φορέα αρωγού θα πρέπει να κυμαίνονται σε αναλογία 50% - 50% ενδεικτικά .

Ειδικότερα, διευκρινίζονται τα εξής:

9.2.1 Α. Κατάρτιση του Επιχειρηματικού Σχεδίου της Συστάδας

Οι δαπάνες κατάρτισης του επιχειρηματικού σχεδίου της συστάδας, όπως υποβλήθηκε στο πλαίσιο της παρούσας προκήρυξης είναι επιλέξιμες μόνον για όσες προτάσεις εγκριθούν για χρηματοδότηση. Το ύψος της δημόσιας δαπάνης δεν θα ξεπερνά τις 20.000 €. Διευκρινίζεται ότι την όλη διαδικασία για την κατάρτιση του επιχειρηματικού σχεδίου αναλαμβάνει ο φορέας αρωγός, στο όνομα του οποίου εκδίδονται και τα σχετικά παραστατικά (αποτελεί δηλαδή επιλέξιμη δαπάνη μόνο για τον φορέα αρωγό).⁴² Η συγκεκριμένη δαπάνη είναι επιλέξιμη από 15.2.2012 (ημερομηνία έκδοσης της απόφασης της Υπουργού Παιδείας Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων, με αρ. πρωτ. 1685/15.2.2012 και θέμα "Έγκριση των πρακτικών αξιολόγησης, όπως αυτά συνετάχθησαν από την Επιτροπή Αξιολόγησης των Προτάσεων που υποβλήθηκαν στο πλαίσιο της Πρόσκλησης Εκδήλωσης Ενδιαφέροντος για συμμετοχή στη Δράση : «Δημιουργία Καινοτομικών Συστάδων Επιχειρήσεων – Ένα Ελληνικό Προϊόν, Μια Αγορά : Ο ΠΛΑΝΗΤΗΣ» και καθορισμός των προκριθέντων προτάσεων")

9.2.2 Β. Κοινές Υποδομές

Σε περίπτωση που κριθεί αναγκαία⁴³ η συστέγαση του φορέα αρωγού και τουλάχιστον 5 επιχειρήσεων - μελών της συστάδας, είναι επιλέξιμες από το Πρόγραμμα όλες οι ενέργειες που θα επιτρέψουν την δημιουργία του Κοινού Κτιρίου Συστέγασης⁴⁴. Η έδρα του Κοινού Κτιρίου Συστέγασης θα προσδιορίζεται στο Επιχειρηματικό Σχέδιο που θα υποβληθεί, θα ταυτίζεται με την έδρα του φορέα - αρωγού και θα αποτελεί το κοινό και αναγνωρίσιμο σημείο αναφοράς για όλα τα μέλη της συστάδας, ως επίκεντρο του συγκεκριμένου θεματικού τομέα. Διευκρινίζεται ωστόσο ότι παρεχόμενη χρηματοδότηση θα διατεθεί αποκλειστικά για μίσθωση (η χρηματοδοτική μίσθωση – leasing είναι επίσης επιλέξιμη) /και διαμόρφωση υπαρχουσών εγκαταστάσεων και όχι για αγορά οικοπέδων και κτιρίων και ανάπτυξη νέων υποδομών. Η διαπραγμάτευση του μισθώματος θα γίνει με βάση τις τρέχουσες τιμές αγοράς. Οι επιχειρήσεις που θα εγκατασταθούν στο κοινό κτίριο πληρώνουν την τιμή ενοικίου που τους αναλογεί επιμερίζοντας τα τ.μ. που καταλαμβάνουν σε σχέση με το συνολικό ενοίκιο της κοινής υποδομής. Η δράση επιδοτεί το κόστος ενοικίασης για τις επιχειρήσεις μέλη της συστάδας, οι οποίες αιτούνται αυτής της ενίσχυσης στα

⁴² Δεν ισχύει για την περίπτωση που ο φορέας αρωγός χαρακτηρίζεται ως Μεγάλη Επιχείρηση

⁴³ Δεν είναι απαραίτητο να μετακινηθούν σε συστεγασμένο κτίριο όλες οι επιχειρήσεις / μέλη, αλλά είτε τα εργαστήρια καινοτομίας τους, όπου θα γίνεται χρήση κοινών υποδομών, είτε εκπρόσωποί τους υπεύθυνοι για τα θέματα αρμοδιότητας της συστάδας καινοτομίας. Μία άλλη προοπτική είναι να παραχωρηθεί ένα κομμάτι μίας Βιομηχανικής περιοχής, ή ενός Τεχνολογικού Πάρκου ή Θερμοκοιτίδας, που θα λειτουργήσει σαν «θεματική περιοχή» και θα αποτελεί τον χώρο συστέγασης. Το μοντέλο της συστέγασης φαίνεται ότι εξυπηρετεί άμεσα, κυρίως τις επιχειρήσεις μέλη του cluster που είναι μικρές.

⁴⁴ Προϋπόθεση για την επιλεξιμότητα των δαπανών είναι, να έχει προηγηθεί της μετεγκατάστασης του φορέα αρωγού, ή να γίνει ταυτόχρονα η πλήρης μετεγκατάσταση τουλάχιστον πέντε επιχειρήσεων.

επί μέρους σχέδια που υποβάλλουν στο πλαίσιο της παρούσας προκήρυξης (σύμφωνα με όσα περιγράφονται στο Κεφάλαιο 9.1 «Επιλέξιμες δραστηριότητες και δαπάνες για τις επιχειρήσεις»), χωρίς να προκύπτει κανένα οικονομικό όφελος για τον Φορέα Αρωγό. Η χρηματοδότηση του κόστους ενοικίασης των γραφείων του Φορέα Αρωγού στο κοινό κτίριο συστέγασης, καθώς και των κοινόχρηστων χώρων π.χ. αίθουσα τηλεδιάσκεψης, χώρος εκπαίδευσης ή και φιλοξενίας, εκθεσιακός χώρος κλπ. είναι επιλέξιμη στο πλαίσιο της Δράσης για τον Φορέα Αρωγό. Επίσης, στην περίπτωση που το Επιχειρηματικό Σχέδιο τεκμηριώνει την αναγκαιότητα δημιουργίας άλλου τύπου κοινής υποδομής (π.χ. κοινό εργαστήριο δοκιμών) οι σχετικές δαπάνες ανάπτυξης και λειτουργίας του είναι επιλέξιμες για τον Φορέα Αρωγό.

Η ανώτατη δημόσια δαπάνη για τον φορέα αρωγό [εφόσον είναι δημόσιος ερευνητικός οργανισμός], για την περίπτωση που απαιτείται ανάπτυξη κοινών υποδομών, μπορεί να ανέλθει έως και στο 50% της συνολικά αιτούμενης δημόσιας χρηματοδότησης⁴⁵ και θα χρηματοδοτηθεί - σε περίπτωση έγκρισης - ως ιδιαίτερη πράξη υποδομών (με ειδικό ΤΔΥ από ότι οι υπόλοιπες πράξεις της αίτησης που θα υποβληθεί).

9.2.3 Γ. Υπηρεσίες

Όπως ήδη αναφέρθηκε, ο Φορέας Αρωγός θα λειτουργήσει ως **δομή εθνικής εμπέλειας και ανοιχτής πρόσβασης στον τομέα δραστηριοποίησης της συστάδας**, παρέχοντας **βασικές υπηρεσίες και πληροφόρηση** σε θέματα επιχειρηματικότητας, καινοτομίας, πνευματικής/ βιομηχανικής ιδιοκτησίας κα, εξασφαλίζοντας τις απαιτούμενες συνέργιες και δικτυώσεις, καθώς και την προβολή και την αναγνωρισιμότητα της συστάδας. Οι υπηρεσίες του τύπου αυτού (οριζόντιες υπηρεσίες) παρέχονται σε όλες τις ενδιαφερόμενες επιχειρήσεις του αντίστοιχου τομέα/ κλάδου, δεν χρεώνονται και δεν τιμολογούνται.

Ωστόσο, εάν κριθεί αναγκαία για την επιτυχία της συστάδας, με βάση το επιχειρηματικό σχέδιο, η παροχή **εξειδικευμένων υπηρεσιών** από τον Φορέα Αρωγό (δοκιμές και αναλύσεις νέων προϊόντων, ειδική τεχνική εκπαίδευση κα), επισημαίνονται τα εξής:

- Η παροχή τους σε κάθε ενδιαφερόμενη επιχείρηση θα τιμολογείται στις τρέχουσες τιμές αγοράς.
- Κάθε έσοδο προερχόμενο από παροχή εξειδικευμένων υπηρεσιών θα αφαιρείται από την δημόσια χρηματοδότηση καθ' όλη τη διάρκεια της χρηματοδοτικής περιόδου της δράσης (2 χρόνια). Μετά τη λήξη της δράσης, τυχόν κέρδη επίσης θα αφαιρούνται από την δημόσια δαπάνη για όλο το διάστημα μέχρι την πλήρη απόσβεση του εξοπλισμού και των οργάνων που αποκτήθηκαν για το σκοπό αυτό. Ωστόσο, η ανάκτηση τόσο των εσόδων όσο και των κερδών δεν μπορεί να υπερβεί το συνολικό ποσό της δημόσιας δαπάνης που χορηγήθηκε για την ανάπτυξή τους.
- Ο υπολογισμός των εσόδων αυτού του τύπου προϋποθέτει την ύπαρξη κατάλληλου λογιστικού συστήματος που περιλαμβάνει *έναν ξεχωριστό τριτοβάθμιο λογαριασμό* στον οποίο θα καταγράφονται τα έσοδα. Ο λογαριασμός αυτός θα αποτελεί υποκατηγορία ενός ξεχωριστού λογιστικού λογαριασμού με τον οποίο θα παρακολουθείται η συνολική διαχείριση του αντίστοιχου έργου. Οι εξειδικευμένες υπηρεσίες θα χρεώνονται και θα

⁴⁵ Υπενθυμίζεται ότι το ανώτατο όριο δημόσιας χρηματοδότησης είναι τα 5.000.000 €

τιμολογούνται με διαφανή τρόπο. Μία κατάλληλη μέθοδος επιμερισμού των δαπανών σε άμεσες και έμμεσες δαπάνες για τις υπηρεσίες αυτές, θα εφαρμοσθεί επίσης έτσι ώστε να είναι εφικτός ο υπολογισμός τυχόν κερδών, για την περίοδο μετά την λήξη του προγράμματος και να μπορούν να αφαιρεθούν (κέντρο κόστους). Τα κέρδη θα εγγράφονται σε ειδικό λογιστικό φύλλο που θα αποστέλλεται σε ετήσια βάση στην εποπτεύουσα αρχή, συνοδεύοντας τον ισολογισμό του δικαιούχου.

Σε περίπτωση που ο φορέας αρωγός είναι δημόσιος ερευνητικός οργανισμός το ποσοστό ενίσχυσής του μπορεί να ανέλθει σε 100%, τόσο για την ανάπτυξη των απαιτούμενων υποδομών ανοιχτής πρόσβασης, όσο και για τα σχετικά λειτουργικά του έξοδα. Σε κάθε άλλη περίπτωση, η δημόσια χρηματοδότηση του φορέα αρωγού διέπεται από το καθεστώς των Ενισχύσεων Ήσσονος Σημασίας (de minimis)⁴⁶. και δεν ξεπερνά τις 200.000 € Η ένταση της ενίσχυσης μπορεί να φτάσει έως και το 100% του αντίστοιχου προϋπολογισμού. **Σε κάθε περίπτωση ο φορέας αρωγός θα είναι αποδέκτης χρηματοδότησης αποκλειστικά για δαπάνες που αποδεδειγμένα γίνονται προς όφελος της συστάδας, και εφόσον το ύψος τους δεν υπερβαίνει ή το κόστος (για δαπάνες ιδίων μέσων) ή τις τρέχουσες τιμές αγοράς (για αγορά αγαθών και υπηρεσιών).**

10. ΜΕΤΡΗΣΙΜΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ ΤΗΣ ΔΡΑΣΗΣ

Όπως προαναφέρθηκε ειδικός στόχος της Δράσης είναι η τόνωση συγκεκριμένων αναπτυξιακών δεικτών των συστάδων, τόσο σε επίπεδο άμεσα μετρήσιμων ποσοτικών και οικονομικών στοιχείων των επιμέρους επιχειρήσεων και λοιπών φορέων, όσο και σε επίπεδο έμμεσων ποιοτικών στοιχείων της κάθε καινοτομικής συστάδας. Οι δείκτες αποτελούν κριτήριο αξιολόγησης όχι μόνο για την έγκριση και ένταξη της πρότασης στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα, αλλά και για την πιστοποίηση της ετήσιας και τελικής έκθεσης και για την αξιολόγηση από την «Επιτροπή Αξιολόγησης των Μετρήσιμων Δεικτών» (όπως προσδιορίζεται στο Κεφάλαιο 16 του παρόντος Οδηγού).

Συγκεκριμένα, η Δράση αναμένεται να συμβάλλει, ώστε στο διάστημα 2011-2015, σε κάθε ενισχυόμενη συστάδα να:

- Αυξηθεί ο αριθμός των επιχειρήσεων – μελών της συστάδας με έδρα στην Ελλάδα,
- Αυξηθεί ο κύκλος εργασιών των επιχειρήσεων – μελών της συστάδας, (κύκλος εργασιών άμεσα σχετιζόμενος με το αντικείμενο της συστάδας)
- Αυξηθεί η εξωστρέφεια των επιχειρήσεων – μελών της συστάδας
- Αυξηθούν οι πωλήσεις, εξαγωγές προϊόντων/ υπηρεσιών νέων για την αγορά ή και τις επιχειρήσεις - μέλη της συστάδας,
- Αυξηθεί η επένδυση στην έρευνα στις επιχειρήσεις – μέλη της συστάδας, (δαπάνη για έρευνα άμεσα σχετιζόμενη με το αντικείμενο της συστάδας)
- Δημιουργηθούν νέες θέσεις εργασίας, κυρίως στις επιχειρήσεις – μέλη της συστάδας, (εξαρτημένη σχέση εργασίας αορίστου χρόνου)

⁴⁶ Σύμφωνα με τον εν λόγω Κανονισμό (ΕΚ 1998/15.12.2006), η ενίσχυση υπολογίζεται σωρευτικά για μια τριετία.

- Αυξηθούν οι θέσεις εργασίας εξειδικευμένου προσωπικού (κάτοχοι μεταπτυχιακού ή διδακτορικού τίτλου σπουδών), κυρίως στις επιχειρήσεις – μέλη της συστάδας, (εξαρτημένη σχέση εργασίας αορίστου χρόνου)
- Αυξηθούν οι ακαδημαϊκοί /ερευνητικοί και λοιποί υποστηρικτικοί φορείς που συμμετέχουν στην συστάδα, περιλαμβανομένων των προμηθευτών και χρηστών
- Αυξηθούν οι δραστηριότητες κατάρτισης/ δια βίου μάθησης του προσωπικού των επιχειρήσεων / μελών των συστάδων,
- Αυξηθεί ο αριθμός διδακτορικών διατριβών που εκπονούνται στους ερευνητικούς φορείς μέλη των συστάδων σε συνεργασία με τις επιχειρήσεις – μέλη των συστάδων,
- Αυξηθεί ο αριθμός διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας με συμμετοχή των επιχειρήσεων – μελών της συστάδας,
- Αυξηθούν οι πιστοποιήσεις ποιότητας για τις επιχειρήσεις – μέλη της συστάδας (ISO, CMMI, κ.λ.π.),
- Αυξηθεί η συμμετοχή σε εκθέσεις, δράσεις δημοσιότητας, διεθνή δίκτυα (π.χ. meta-clusters),
- Προσελκυσθούν επενδύσεις ιδιωτών επενδυτών.

Ανάλογα με το αντικείμενο της προς δημιουργία συστάδας είναι δυνατόν να εξειδικευθούν και επιπλέον δείκτες απόδοσης. Η εξειδίκευση και οριστικοποίηση των μετρήσιμων δεικτών για την συστάδα την ίδια καθώς και τους φορείς που συμμετέχουν σε αυτήν, η ποσοτικοποίησή τους (ποσοστιαία αύξηση), η μεθοδολογία εκτίμησης της μεταβολής, το έτος βάσης και το έτος επαλήθευσης θα προσδιορίζονται στο ειδικό για το σκοπό αυτό Κεφάλαιο του επιχειρηματικού σχεδίου.⁴⁷

Η υλοποίηση του επιχειρηματικού σχεδίου θα θεωρηθεί ικανοποιητική εάν επιτευχθεί η προβλεπόμενη ανά δείκτη μεταβολή σε ένα ποσοστό τουλάχιστον 80% επί του συνολικού πλήθους των επί μέρους μετρήσιμων δεικτών. Σε περίπτωση μη επίτευξης των ανωτέρω, [ακόμα και αν το σύνολο των δικαιούχων έχει ολοκληρώσει επιτυχώς την υλοποίηση του φυσικού και του οικονομικού αντικειμένου που έχει αναλάβει], ο Υπουργός Παιδείας Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων—δύναται να αποφασίσει τη μη καταβολή έως και 10% της συνολικής ενίσχυσης σε όλα τα μέλη της συστάδας που συμμετέχουν στο έργο. Για την εφαρμογή αυτού, θα πρέπει απαραίτητα να έχει ολοκληρωθεί ο έλεγχος επίτευξης των δεικτών του έργου από την Επιτροπή «Αξιολόγησης Μετρήσιμων Δεικτών», καθώς και οι σχετικές υποστηρικτικές διοικητικές ενέργειες που απαιτούνται, πριν την αποπληρωμή του υπολοίπου 20% της συνολικά αντιστοιχούσας χρηματοδότησης ανά συμμετέχοντα στο έργο, κατά τα οριζόμενα στο Κεφάλαιο 16-Γ.

Στόχος είναι η ενισχυόμενη συστάδα να συνεχίσει την λειτουργία της και μετά την περίοδο συγχρηματοδότησης, σύμφωνα με τις προβλέψεις του επιχειρηματικού σχεδίου. Η βιωσιμότητα της συστάδας μετά το πέρας της δημόσιας χρηματοδότησής της θα αποτελέσει κρίσιμο σημείο αξιολόγησης, όπως και ο βαθμός επίτευξης των μετρήσιμων δεικτών. Σχετικά με την βιωσιμότητα της συστάδας, σημειώνεται το εξής: στη φάση ανάπτυξης και απεξάρτησης της συστάδας από τη δημόσια χρηματοδότηση, αυτή θα πρέπει να είναι σε θέση να αυτοχρηματοδοτεί τον φορέα αρωγό, ο οποίος θα έχει και έσοδα από τις υπηρεσίες που παρέχει. Ο χρονικός

⁴⁷ Υπενθυμίζεται ότι ο δείκτης για την κρίσιμη μάζα των επιχειρήσεων, θα πρέπει να συμπεριληφθεί υποχρεωτικά στους μετρήσιμους δείκτες.

προσδιορισμός του break even point (αυτοχρηματοδότηση του φορέα αρωγού και ανεξάρτηση των δραστηριοτήτων του cluster από τη δημόσια χρηματοδότηση), θα προταθεί στο Επιχειρηματικό Σχέδιο που θα εκπονηθεί.

11. ΣΤΑΔΙΑ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΗΣ ΔΡΑΣΗΣ

Αρμόδιος Φορέας για το Σχεδιασμό και την Διαχείριση της Δράσης είναι η Γενική Γραμματεία Έρευνας και Τεχνολογίας του Υπουργείου Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων.

Η υλοποίηση της Δράσης περιλαμβάνει τα ακόλουθα διαδοχικά στάδια:

- **Προκήρυξη:** Η Προκήρυξη της Δράσης πραγματοποιείται με σχετική Απόφαση του Υπουργού Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων, στην οποία επισυνάπτεται και ο παρών Οδηγός Εφαρμογής. Η Απόφαση του Υπουργού Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων με τον αντίστοιχο Οδηγό Εφαρμογής, καθορίζει τους δικαιούχους να συμμετάσχουν στην δράση, τους τομείς προτεραιότητας, τις ενισχυόμενες δραστηριότητες, τις επιλέξιμες δαπάνες, την διαδικασία και τα κριτήρια αξιολόγησης, τη διαδικασία ένταξης των πράξεων στη δράση, τον τρόπο καταβολής των χρηματοδοτήσεων, τη διαδικασία ελέγχου και παρακολούθησης της υλοποίησης της δράσης και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια. Η προκήρυξη θα αναρτηθεί στην ιστοσελίδα της ΓΓΕΤ και του Υπουργείου Παιδείας Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων, και θα δημοσιοποιηθεί σε τρεις τουλάχιστον ημερήσιες εφημερίδες.
- **Υποδοχή των Προτάσεων:** Οι διαδικασίες υποδοχής και προκαταρκτικού ελέγχου των προτάσεων πραγματοποιούνται από την ΓΓΕΤ, σύμφωνα με τα οριζόμενα στον παρόντα Οδηγό Εφαρμογής.
- **Αξιολόγηση των Προτάσεων:** Η αξιολόγηση των Προτάσεων πραγματοποιείται από την ΓΓΕΤ, σύμφωνα με τα κριτήρια, όρους και διαδικασίες που προβλέπονται στον παρόντα Οδηγό Εφαρμογής (Κεφάλαιο 13). Στοιχεία των εγκεκριμένων προτάσεων αναρτώνται στον ιστότοπο της ΓΓΕΤ.
- **Αποφάσεις Χρηματοδότησης / ένταξης πράξεων** (Κεφάλαιο 14): Οι δικαιούχοι φορείς, (φορέας αρωγός, εταιρείες – μέλη, κλπ.) των οποίων εγκρίθηκε η πρόταση καλούνται από την ΓΓΕΤ προκειμένου να διαμορφωθεί το τεχνικό παράρτημα⁴⁸ της προς υλοποίησης πρότασης, το οποίο αποτελεί αναπόσπαστο παράρτημα της Απόφασης Ένταξης της εγκεκριμένης πρότασης σε Ε.Π. και χρηματοδότησής της (ως «πράξης» πλέον). Επίσης, καλούνται να προσκομίσουν στην ΓΓΕΤ τα απαραίτητα δικαιολογητικά, που επιβεβαιώνουν την συμμόρφωση των δικαιούχων της προς υλοποίηση πράξης, με το κανονιστικό πλαίσιο χρηματοδότησης. Εφόσον τα δικαιολογητικά συνάδουν με το κανονιστικό πλαίσιο και το τεχνικό παράρτημα έχει διαμορφωθεί οριστικά, υπογράφεται αρμοδίως η Απόφαση Χρηματοδότησης /Ένταξης πράξης (μία για κάθε δικαιούχο) και ορίζεται η πηγή χρηματοδότησης ανά Περιφέρεια.
- **Παρακολούθηση Υλοποίησης - Έλεγχοι - Πληρωμές:** Η παρακολούθηση της εφαρμογής των αποφάσεων ένταξης / χρηματοδότησης, οι τακτικοί / έκτακτοι έλεγχοι και πιστοποιήσεις-επαληθεύσεις των επιμέρους σχεδίων ενίσχυσης και της

⁴⁸ Το τεχνικό παράρτημα περιλαμβάνει σαφή αναλυτική περιγραφή του προς εκτέλεση έργου, τον τρόπο διοίκησης, το χρονοδιάγραμμα, τον συνολικό προϋπολογισμό, τις πηγές, το ποσοστό, το ύψος, τον τρόπο, τις προϋποθέσεις και τους όρους της χρηματοδότησής του, τον έλεγχο και κάθε άλλη σχετική με την εκτέλεση του έργου λεπτομέρεια.

δράσης συνολικά, οι καταβολές της δημόσιας χρηματοδότησης, οι πιθανές τροποποιήσεις των πράξεων και των αποφάσεων χρηματοδότησης /ένταξης , η ολοκλήρωση, παραλαβή των αποτελεσμάτων, η αξιολόγηση των μετρήσιμων δεικτών, η τελική πιστοποίηση των πράξεων και αποπληρωμή καθώς και ο έλεγχος βιωσιμότητας της συστάδας, θα πραγματοποιηθούν σύμφωνα με τους όρους, προϋποθέσεις και διαδικασίες που περιγράφονται αναλυτικά στον παρόντα Οδηγό Εφαρμογής. (Όπως ειδικότερα προσδιορίζεται στα Κεφάλαια 15 έως 20).

12. ΥΠΟΒΟΛΗ ΠΡΟΤΑΣΕΩΝ

Οι προτάσεις θα υποβληθούν μόνο ηλεκτρονικά, μέσω διαδικτύου, σε ειδικά διαμορφωμένη ηλεκτρονική πλατφόρμα, με την πλήρη ανάπτυξή τους στην αγγλική γλώσσα. Στην ηλεκτρονική πλατφόρμα υποβολής, θα ενσωματωθεί αίτηση που θα υποβάλλει ο δικαιούχος, η οποία θα εκτυπωθεί από την Υπηρεσία και θα πρωτοκολληθεί.

Η υποβολή της πρότασης γίνεται με ευθύνη του Φορέα Αρωγού και ειδικότερα του νομίμου εκπροσώπου και του υπεύθυνου έργου,⁴⁹ οι οποίοι πρέπει να μεριμνήσουν για την έγκαιρη και έγκυρη υποβολή της, καθώς και για την πληρότητά της.

Η πλατφόρμα ηλεκτρονικής υποβολής έχει εγκατασταθεί στην ιστοσελίδα:

????????

ενώ εγγραφή στην πλατφόρμα μπορεί να γίνει αυτόματα στη διεύθυνση:

????????

Οδηγίες για την ηλεκτρονική υποβολή των προτάσεων έχουν ενσωματωθεί στην ηλεκτρονική πλατφόρμα.

Πληροφορίες σχετικά με την ηλεκτρονική πλατφόρμα υποβολής της πρότασης δίνονται στην διεύθυνση ?????????

Για τεχνική υποστήριξη οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να απευθύνονται στην ηλεκτρονική διεύθυνση: ?????????

Οι προτάσεις θα υποβάλλονται από την ημερομηνία που θα αναρτηθούν στην ιστοσελίδα της ΓΓΕΤ η προκήρυξη της δράσης και η ηλεκτρονική πλατφόρμα υποβολής προτάσεων έως και την..... (καταληκτική ημερομηνία). Σχετική ανακοίνωση θα αναρτηθεί στην ιστοσελίδα της ΓΓΕΤ και του ΕΣΠΑ.

Οι υποβληθείσες προτάσεις λαμβάνουν κωδικό αριθμό καθώς και αριθμό πρωτοκόλλου, ο οποίος είναι μοναδικός και θα χρησιμοποιηθεί στη συνέχεια από την ΓΓΕΤ για την ανακοίνωση των αποτελεσμάτων. Με την υποβολή της πρότασης θεωρείται ότι οι υποβάλλοντες αποδέχονται ανεπιφύλακτα τους όρους της Προκήρυξης. Επίσης, σε περίπτωση νομικών προσώπων, θεωρείται ότι η υποβολή της πρότασης έχει εγκριθεί από το αρμόδιο όργανο του συμμετέχοντος νομικού προσώπου.

---

⁴⁹ Βλέπε παρακάτω υπό 12.1

Οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να ζητήσουν συμπληρωματικές πληροφορίες ή διευκρινίσεις για το περιεχόμενο της παρούσας Προκήρυξης, στην Δ/νση Υποστήριξης Ερευνητικών Προγραμμάτων :

Αγνή Σπηλιώτη, Διευθύντρια ΕΡΕ, email aspi@gstrt.gr

Ειρήνη Σημαντήρα, Προϊσταμένη Τμήματος Α' ΕΡΕ, email rsim@gstrt.gr

Ξένια Κασδοβασίλη, Χειριστής προγράμματος, email xkasd@gstrt.gr

12.1 «Υπεύθυνος Έργου» - «Υπεύθυνος Πράξης» - «Επιστημονικός Υπεύθυνος Συνεργατικού Έργου»

Συντονιστικό ρόλο στην προετοιμασία της Συνολικής πρότασης επιτελεί ο «Υπεύθυνος Έργου», δηλαδή, εντεταλμένο στέλεχος που προέρχεται από τον φορέα – αρωγό, ο οποίος αναλαμβάνει εξουσιοδοτημένα την επιμελή διαχείριση για την άρτια υποβολή της Συνολικής πρότασης στο πλαίσιο της Δράσης.

Ως «Υπεύθυνος Έργου», ορίζεται ένα φυσικό πρόσωπο, το οποίο ανήκει στο προσωπικό του φορέα αρωγού. Ο «Υπεύθυνος έργου» έχει την ευθύνη για το συντονισμό και την επίβλεψη του έργου από επιστημονικής, τεχνικής και οικονομικής πλευράς, για την αρτιότητα της υλοποίησης και για την τήρηση των σχετικών χρονοδιαγραμμάτων. Κατά συνέπεια, Υπεύθυνος Έργου προτείνεται το άτομο με την μεγαλύτερη εμπειρία στην επίβλεψη και το συντονισμό ερευνητικών και καινοτομικών έργων. Ο «Υπεύθυνος Έργου» είναι υπεύθυνος για την υποβολή στην ΓΓΕΤ ή σε οποιονδήποτε αρμόδιο φορέα του ζητηθεί (Κοινότητα ή Ελληνικό Δημόσιο), όλων των εγγράφων ή άλλου στοιχείου που απαιτείται για την υλοποίηση του έργου, για λογαριασμό όλων των συμμετεχόντων στο έργο φορέων. Οποιοδήποτε στοιχείο και οπουδήποτε υποβάλλει ο «Υπεύθυνος Έργου», θα πρέπει να φέρει σφραγίδα και υπογραφή των νομίμων εκπροσώπων.

Ο «Υπεύθυνος Έργου», δρα σε συνεργασία με τους Νομίμους Εκπροσώπους των επιχειρήσεων που συμμετέχουν υποβάλλοντας σχέδιο ενίσχυσης, καθώς και με τον Νόμιμο Εκπρόσωπο του Φορέα Αρωγού, προκειμένου να συλλέξει και να ετοιμάσει όλα τα απαιτούμενα στοιχεία, απαραίτητα για την ηλεκτρονική υποβολή της Συνολικής Πρότασης (4 φόρμες στην ηλεκτρονική πλατφόρμα), έγγραφα και δικαιολογητικά, όπως αναλύεται ακολούθως.

«Υπεύθυνος Πράξης»: Φυσικό πρόσωπο το οποίο έχει την ευθύνη για την επίβλεψη, την υλοποίηση και τον συντονισμό μιας επιμέρους πράξης, την οποία καλείται να εκτελέσει ο φορέας από τον οποίο προέρχεται, ως δικαιούχος χρηματοδότησης (δηλαδή ο Υπεύθυνος Πράξης του Σχεδίου Ενίσχυσης εκάστης επιχείρησης και του Φορέα Αρωγού)

«Επιστημονικός Υπεύθυνος» Συνεργατικού έργου : Φυσικό πρόσωπο το οποίο έχει την ευθύνη για την επίβλεψη, την υλοποίηση και τον συντονισμό ενός συνεργατικού έργου (εάν προβλέπεται τέτοιο έργο)

12.2 Φόρμες Υποβολής

Η «Συνολική πρόταση της Συστάδας Επιχειρήσεων (Σύμπραξης)» περιλαμβάνει τις εξής τέσσερις (4) φόρμες:

Φόρμα Υποβολής Συνολικής πρότασης – Επιχειρηματικό Σχέδιο.

Φόρμες με Αναλυτικά Οικονομοτεχνικά στοιχεία ανά δικαιούχο, δηλαδή **Φόρμα** Επιχείρησης και **Φόρμα** Φορέα Αρωγού.

Φόρμα για Συνεργατικά έργα / Υπεργολαβίες που αναλαμβάνουν -μέσω ενίσχυσης από τη δράση- συμμετέχοντες φορείς.

Περιεχόμενα Φόρμας: Υποβολή Συνολικής πρότασης – Επιχειρηματικό Σχέδιο, η οποία δομείται ως εξής:

- 1. Συνοπτικά στοιχεία του έργου:** Φορέας Αρωγός, Υπεύθυνος Έργου, Συμμετέχουσες επιχειρήσεις, Συμμετέχοντες Ερευνητικοί, Τεχνολογικοί και άλλοι φορείς, Διάρκεια, Συνολικός Προϋπολογισμός, Αιτούμενη δημόσια δαπάνη, Ίδια συμμετοχή, [τα οικονομικά στοιχεία δίνονται για το σύνολο του έργου, ανά δικαιούχο και ενέργεια⁵⁰ - σχέδιο ενίσχυσης επιχείρησης, σχέδιο χρηματοδότησης Φορέα Αρωγού – και ανά έτος].
- 2. Συγκεντρωτικός Πίνακας** με τα χαρακτηριστικά της συστάδας. Συγκεκριμένα ο Πίνακας θα αναφέρει τον **αριθμό των επιχειρήσεων** – μελών της Συστάδας (**κατ' ελάχιστο 10⁵¹**), τον **αριθμό των ΜμΕ⁵²** - μελών της Συστάδας (ελάχιστη τιμή **8**), τον αριθμό των **ακαδημαϊκών/ερευνητικών φορέων** – μελών της συστάδας που έχουν έδρα στην ημεδαπή (ελάχιστη τιμή **1**), τον συνολικό **αριθμό των αιτήσεων για διπλώματα ευρεσιτεχνίας** που κατατέθηκαν από τα μέλη της συστάδας την τελευταία 3-ετία πριν από την υποβολή της πρότασης, τον συνολικό άμεσα σχετιζόμενο με το αντικείμενο της συστάδας **κύκλο εργασιών** όλων των επιχειρήσεων – μελών της Συστάδας βάσει στοιχείων της προηγούμενης χρήσης, το συνολικό ποσοστό **Δαπάνης για έρευνα**, ως ο Μέσος Όρος των ποσών που δαπανήθηκαν την τελευταία τριετία, από το σύνολο των επιχειρήσεων της Συστάδας, -άμεσα σχετιζόμενος με το αντικείμενο της συστάδας,- επί του συνολικού τζίρου, τον συνολικό **αριθμό εργαζομένων** με εξαρτημένη σχέση εργασίας αορίστου χρόνου σε όλες τις επιχειρήσεις – μέλη της Συστάδας, το ποσοστό των **κατόχων μεταπτυχιακού ή διδακτορικού τίτλου** σε όλες τις επιχειρήσεις – μέλη της Συστάδας το τελευταίο δωδεκάμηνο πριν την υποβολή της πρότασης, καθώς και τα συνολικά **έσοδα από εξαγωγές** όλων των επιχειρήσεων μελών της Συστάδας, -άμεσα σχετιζόμενος με το αντικείμενο της συστάδας,- βάσει στοιχείων της

⁵⁰ Υπενθυμίζεται ότι η ελάχιστη αιτούμενη δημόσια δαπάνη για έργο ενίσχυσης επιχείρησης είναι τα 50.000€, με μέγιστη τις 800.000€ και ότι το ύψος της αιτούμενης δημόσιας δαπάνης για τον Φορέα Αρωγό, εξαρτάται από το εάν είναι δημόσιος ερευνητικός οργανισμός και την πρόβλεψη για ανάπτυξη ή όχι κοινής υποδομής.

⁵¹ Διευκρινίζεται ότι σε περιπτώσεις συμμετοχής ενώσεων ή συνδέσμων κλπ. φορέων, θα πρέπει να δηλώνεται ο ακριβής αριθμός των μεμονωμένων φορέων που συμμετέχουν στην πρόταση, ως μέλη του συνδέσμου ή της ένωσης κλπ., δεδομένου ότι η χρηματοδότηση θα απευθύνεται σε αυτούς και όχι στον σύνδεσμο ή ένωση κλπ.

⁵² Επιθυμητός είναι ο διαχωρισμός σε Μικρές, Μεσαίες, Μεγάλες.

προηγούμενης χρήσης, τις **Επενδύσεις από Ιδιώτες** Επενδυτές και τις **Πιστοποιήσεις Ποιότητας** που διαθέτουν οι Επιχειρήσεις της Συστάδας.

3. Επιχειρηματικό Σχέδιο. Το επιχειρηματικό σχέδιο υποχρεωτικά περιλαμβάνει τα εξής:

Περίληψη στα ελληνικά και αγγλικά

Ταυτότητα/ Οριοθέτηση της συστάδας. Θεματική και γεωγραφική εστίαση της συστάδας. Ιστορικό και ανάγκες που οδηγούν στην δημιουργία της.

Σύνθεση και βαθμός καινοτομίας της συστάδας: συνοπτική παρουσίαση των επιχειρήσεων - μελών της συστάδας, ρόλος τους στην συστάδα, καθώς και τρόπος διασύνδεσής τους σε αλυσίδα προστιθέμενης αξίας. Συνοπτική παρουσίαση των ερευνητικών, τεχνολογικών και άλλων φορέων – μελών της συστάδας, ρόλος τους στην συστάδα, υπάρχουσες συνεργασίες με τις επιχειρήσεις – μέλη της. Εμπειρία από συμμετοχή σε εθνικά ή/ και κοινοτικά προγράμματα. Αναμενόμενες αλληλεπιδράσεις μεταξύ των συμμετεχόντων φορέων. Βαθμός καινοτομίας της συστάδας, σύμφωνα και με τα αναφερόμενα στο Κεφάλαιο 6.1 (Χαρακτηριστικά των καινοτομικών συστάδων επιχειρήσεων). Επιτεύγματα των μελών της συστάδας σε τοπικό - περιφερειακό/ εθνικό και διεθνές επίπεδο.

Φορέας αρωγός: στοιχεία, δραστηριότητες και χαρακτηριστικά του φορέα - αρωγού, σύμφωνα με τα κριτήρια που παρουσιάζονται στο Κεφάλαιο 6.2 (χαρακτηριστικά του φορέα αρωγού). Ιδιαίτερη βαρύτητα προσδίδεται στις ιδιότητες του φορέα αρωγού που πείθουν ότι έχει όραμα, ικανότητα και γνώση του χώρου, ώστε να μπορέσει να αποτελέσει τον καταλύτη της συστάδας (*αντικείμενο, οργανωτικό σχήμα, μονάδες του που θα συμμετάσχουν στην υλοποίηση του έργου, κλπ.*) Να αιτιολογηθεί η επιλογή του φορέα αρωγού σε σχέση με την οικονομική ανάπτυξη και τις προβλεπόμενες επενδύσεις της συστάδας. Ρόλος του Φορέα Αρωγού στην υλοποίηση του έργου και μετά την λήξη του. Παρουσίαση των στελεχών υψηλής εξειδίκευσης που θα στηρίξουν και αναπτύξουν την συστάδα, με τεκμηριωμένη εμπειρία σε θέματα καινοτομίας και μεταφοράς τεχνολογίας, strategic management αλλά και στο θεματικό αντικείμενο της συστάδας.

Αγορά/ Ανταγωνιστικό πλεονέκτημα: Αγορά / οικονομικό περιβάλλον/ ανταγωνισμός για την περιοχή ανάπτυξης της συστάδας. Περιγραφή της υφιστάμενης κατάστασης (state of the art) για τις τεχνολογικές περιοχές/ αγορές όπου δραστηριοποιείται η συστάδα. Προοπτικές ανάπτυξης ανταγωνιστικού πλεονεκτήματος για την χώρα.

SWOT ανάλυση: εντοπισμός ισχυρών και ασθενών σημείων, προκλήσεων και απειλών για την ανάπτυξη της συστάδας (παράγοντες κλειδιά για την επιτυχία των στόχων της συστάδας)

Χρηματοδοτικό σχέδιο: Πηγές και ύψος χρηματοδότησης του επιχειρηματικού σχεδίου. Δημόσια δαπάνη και Ίδια συμμετοχή. Λαμβάνεται υπόψη τόσο η αιτούμενη χρηματοδότηση για τα 2 πρώτα χρόνια λειτουργίας της συστάδας, καθώς και πρόσθετες χρηματοδοτικές πηγές, με έμφαση στην προσέλκυση ιδιωτικών επενδύσεων. Βιωσιμότητα μετά την λήξη της χρηματοδότησης - χρονικός προσδιορισμός του break even point για τη συστάδα (αυτοχρηματοδότηση του φορέα αρωγού και απεξάρτηση των δραστηριοτήτων του cluster από τη δημόσια χρηματοδότηση ⁵³). Αναμενόμενα αποτελέσματα της

⁵³ Στη φάση ανάπτυξης και απεξάρτησης από τη δημόσια χρηματοδότηση, τα clusters θα πρέπει να είναι σε θέση να χρηματοδοτούν από μόνα τους τον αρωγό, ο οποίος θα έχει και έσοδα από τις υπηρεσίες που παρέχει

λειτουργίας της συστάδας μετά την λήξη της κρατικής χρηματοδότησης(αισιόδοξο και απαισιόδοξο σενάριο).

Διοικητική και οργανωτική δομή: Μοντέλο διαχείρισης της συστάδας (τρόπος οργάνωσης, διοίκησης, επιβράβευσης μελών, διαχείρισης εσόδων - εξόδων και επιμερισμός χρηματοδότησης, επιβολή ποινών, διαδικασία εισόδου νέων μελών-ενδεχόμενη διαδικασία αξιολόγησης και κριτήρια επιλογής τους κλπ.). Διαχείριση της γνώσης και των πνευματικών δικαιωμάτων στην συστάδα. Συνέργιες που αναπτύσσονται.

Στρατηγική ανάπτυξης και επέκτασης της συστάδας: Μεσο- μακροπρόθεσμη (5-10 χρόνια) στρατηγική εξέλιξης σε διεθνούς εμβέλειας συστάδα (world-class cluster). Εκτίμηση εισόδου νέων μελών. Προβλεπόμενες εξελίξεις αγοράς / οικονομικού περιβάλλοντος / ανταγωνισμού. Συνάφεια και συνέργιες της στρατηγικής της συστάδας με τη γενικότερη πολιτική οικονομικής ανάπτυξης καθώς και διασύνδεσή της με την Ευρωπαϊκή πολιτική για την περιφερειακή ανάπτυξη, την έρευνα και την καινοτομία. Προβλεπόμενες εθνικές, ευρωπαϊκές και διεθνείς συνεργασίες. Προσέλκυση επενδύσεων και προσωπικού από το εξωτερικό.

Επιπτώσεις - Προσδιορισμός ειδικών στόχων – μετρήσιμων δεικτών: Ανάλυση των συνολικών επιπτώσεων της λειτουργίας της συστάδας. Ποσοτικοποίηση των ειδικών στόχων (ποσοστιαία αύξηση), καθώς και των σχετικών μετρήσιμων δεικτών, προτεινόμενη μεθοδολογία εκτίμησης της μεταβολής, έτος βάσης και έτος επαλήθευσης.

Το Επιχειρηματικό Σχέδιο δομείται σύμφωνα με το επισυναπτόμενο Υπόδειγμα (Παράρτημα 1) και δεν ξεπερνά σε έκταση τις 50 σελίδες.

4. Υπεύθυνες Δηλώσεις

Υπεύθυνη Δήλωση από όλους τους εμπλεκόμενους φορείς που συμμετέχουν στην υποβολή της πρότασης, ότι είναι γνώστες του περιεχομένου της προκήρυξης και της πρότασης, συμφωνούν στην υποβολή της πρότασης μέσω του νομίμου εκπροσώπου του Φορέα Αρωγού, ορίζουν τον Υπεύθυνο Έργου και δεσμεύονται να υλοποιήσουν το αντικείμενο της πρότασης, εάν και εφόσον αυτή εγκριθεί για χρηματοδότηση, λαμβανομένων υπόψη των παρατηρήσεων που ενδεχομένως τεθούν από την Επιτροπή Αξιολόγησης.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 1

Βιογραφικά των στελεχών υψηλής εξειδίκευσης που θα στηρίξουν και αναπτύξουν την συστάδα, με τεκμηριωμένη εμπειρία σε θέματα καινοτομίας και strategic management.

Περιεχόμενα Φόρμας: Αναλυτικά Οικονομοτεχνικά στοιχεία ανά δικαιούχο

Τα στοιχεία αυτά καταγράφονται σε ξεχωριστή Φόρμα για τον Φορέα Αρωγό, [λειτουργικά και υποδομή] για δε τις επιχειρήσεις θα χρησιμοποιηθεί **μία** ξεχωριστή φόρμα **για κάθε μία** επιχείρηση που αιτείται ενίσχυσης.

1. **Φορέας – αρωγός.** Αναλυτικά στοιχεία φορέα. Αναλυτική περιγραφή των ενεργειών του φορέα αρωγού. Σκοπιμότητα της κάθε προτεινόμενης ενέργειας και αιτιολόγηση της για την επιτυχία της συστάδας και της

αναπτυξιακής προοπτικής της. Παρουσίαση, αριθμός και ειδικότητα των στελεχών που θα απασχοληθούν και θα στηρίξουν το έργο. Ανάλυση και τεκμηρίωση των επί μέρους δαπανών και της αντίστοιχης αιτούμενης χρηματοδότησης. Χρονοδιάγραμμα υλοποίησης ενεργειών του φορέα αρωγού, χρονική κατανομή ενεργειών και δαπανών (φάσεις). Παραδοτέα ανά φάση και τελικά. Υπεύθυνη Δήλωση από τον φορέα αρωγό ότι όλα τα στοιχεία που κατατίθενται είναι αληθή και ακριβή και -εφόσον είναι δημόσιος ερευνητικός οργανισμός-⁵⁴ ότι έχει λάβει διαχειριστική επάρκεια για υλοποίηση έργου υποδομής (τύπου Β).

2. **Σχέδια Ενίσχυσης επιχειρήσεων της συστάδας** Για κάθε επιχείρηση που αιτείται ενίσχυσης⁵⁵ υποβάλλονται τα κάτωθι:

2α. **Γενικά στοιχεία** Επωνυμία, έδρα, δραστηριότητα της επιχείρησης, Βαθμός καινοτομίας⁵⁶, θέση στον ανταγωνισμό. Κύκλος εργασιών, αποτελέσματα χρήσης την τελευταία τριετία. Τεχνολογία, προϊόντα και πνευματική ιδιοκτησία που διαθέτει η επιχείρηση. Ποσοστό του κύκλου εργασιών για Έρευνα και Τεχνολογική Ανάπτυξη την τελευταία τριετία. Ερευνητική υποδομή και εξοπλισμός. Απασχολούμενο προσωπικό, κατά ειδικότητα και εκπαιδευτικό επίπεδο. Παρουσίαση, αριθμός, ειδικότητα και εμπειρία των στελεχών που θα απασχοληθούν και θα στηρίξουν το σχέδιο. Αποτύπωση της εγχώριας και διεθνούς αγοράς στην οποία απευθύνεται η επιχείρηση, ανταγωνιστικό πλεονέκτημα της επιχείρησης. Εξαγωγική δραστηριότητα και θέση στην αγορά της επιχείρησης. Επενδύσεις Ιδιωτών Επενδυτών που έχει προσελκύσει η επιχείρηση. Διοικητική και οργανωτική δομή της επιχείρησης. Συνεργασίες που έχει αναπτύξει η επιχείρηση μέχρι σήμερα, ιδιαίτερα με άλλους φορείς της συστάδας. Υφιστάμενα τεχνολογικά προβλήματα και ανάγκες της επιχείρησης. Σύνοψη παρουσίαση των γενικών αναπτυξιακών και ποσοτικών στόχων της επιχείρησης.

2β. **Πλάνο υλοποίησης φυσικού και οικονομικού αντικειμένου** (αναλυτική περιγραφή των ενεργειών⁵⁷ - ανάλυση κόστους - διάρκεια - αναλυτικό χρονοδιάγραμμα υλοποίησης ενεργειών και χρονική κατανομή ενεργειών και των τεκμηριωμένα απαιτούμενων δαπανών. Αιτούμενη χρηματοδότηση και Ίδια συμμετοχή. Παραδοτέα ανά φάση και τελικά. Στην περιγραφή του φυσικού αντικειμένου θα πρέπει να σημειωθούν τα ορόσημα

⁵⁴ η διαχειριστική επάρκεια απαιτείται για τον φορέα αρωγό με την ιδιότητά του ως «δικαιούχου» χρηματοδότησης. Εάν ο φορέας αρωγός είναι επιχείρηση δεν απαιτείται διαχειριστική επάρκεια, γιατί η χρηματοδότηση θα θεωρηθεί κρατική ενίσχυση και όχι υποδομή.

⁵⁵ Συμπεριλαμβάνονται και οι νέες καινοτόμες επιχειρήσεις που θα ιδρυθούν από την ημερομηνία που θα υποβληθεί η συνολική πρόταση στο πλαίσιο της παρούσας προκήρυξης. Για να είναι επιλέξιμες για χρηματοδότηση θα πρέπει να υποβάλλουν το σχέδιο ενίσχυσης ταυτόχρονα με την υποβολή της συνολικής πρότασης από τον φορέα αρωγό, μέσω εκπροσώπου τους. Εάν το σχέδιο ενίσχυσης αξιολογηθεί θετικά από την Επιτροπή Αξιολόγησης, η επιχείρηση θα συμπεριληφθεί ως δικαιούχος χρηματοδότησης στην εγκριτική απόφαση ένταξης του Υπουργού Παιδείας ΔΒΜΘ.

⁵⁶ σύμφωνα με τα αναφερόμενα και στο Κεφάλαιο 6.1 (Χαρακτηριστικά των καινοτομικών συστάδων επιχειρήσεων)

⁵⁷ Αν ζητείται χρηματοδότηση για την δραστηριότητα 8 -του Πίνακα του Κεφαλαίου 9.1-, να αναφερθεί η συνεργαζόμενη επιχείρηση, το είδος της συνεργασίας, η τεχνολογική κατεύθυνση της προτεινόμενης πειραματικής ανάπτυξης και τα προσδοκώμενα οφέλη

(milestones) στα οποία πρέπει να ληφθούν αποφάσεις αναφορικά με το επόμενο στάδιο του σχεδίου.

2γ. **Σκοπιμότητα και οφέλη** της επιχείρησης από την υλοποίηση του σχεδίου. Σύνδεση με τους στόχους της συστάδας. Τα αποτελέσματα θα πρέπει να δημιουργούν καθαρό οικονομικό όφελος για τη συμμετέχουσα επιχείρηση, βελτιώνοντας την ανταγωνιστικότητά της με τη δημιουργία νέων αγορών ή με το άνοιγμα σε ήδη υπάρχουσες.

2δ. **Υπεύθυνες Δηλώσεις**

Υπεύθυνη Δήλωση σχετικά με μη υπέρβαση του ύψους ενίσχυσης από ενέργειες που υλοποιεί η επιχείρηση με βάση τον Κανονισμό "de minimis", αν είναι ΜμΕ σύμφωνα με την σύσταση της Επιτροπής για τον ορισμό των ΜμΕ, ότι αναπτύσσει δραστηριότητες σχετικές με το αντικείμενο της καινοτομικής συστάδας, ότι δύναται να καλύψει την ίδια συμμετοχή, ότι θα υποστηρίξει στην συστάδα και τον φορέα αρωγό στην υλοποίηση του συνολικού έργου και ότι όλα τα στοιχεία που κατατίθενται είναι αληθή και ακριβή.

Περιεχόμενα Φόρμας: Συνεργατικά έργα / Υπεργολαβίας

1. Γενικά Στοιχεία :Συνολικός Προϋπολογισμός, Συνολικά Αιτούμενη Δημόσια Δαπάνη, Συνολική Ίδια Συμμετοχή, Χρονική διάρκεια του έργου,Περιφέρεια/ες που ωφελούνται, Περιφέρεια/ες στην οποία/ες χρεώνεται το έργο/υπεργολαβία, Στοιχεία του Επιστημονικού Υπεύθυνου, Συμμετέχοντες φορείς / εταίροι στο Συνεργατικό Έργο /Υπεργολαβία

2. Περιγραφή του Συνεργατικού έργου / Υπεργολαβίας : Αντικείμενο και στόχοι του Συνεργατικού Έργου / Υπεργολαβίας, Μεθοδολογία , Ρόλος των συμμετεχόντων φορέων, Προσωπικό που θα απασχοληθεί, Παραδοτέα του Συνεργατικού Έργου / Υπεργολαβίας, Ορόσημα/σημεία ελέγχου στην υλοποίηση του Έργου, Διοικητική και οργανωτική δομή του Συνεργατικού Έργου, Προϋπολογισμός του Έργου ανά συμμετέχοντα φορέα, Χρονοδιάγραμμα υλοποίησης, Πλάνο συνεκμετάλλευσης των αποτελεσμάτων.

13. ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΠΡΟΤΑΣΕΩΝ

13.1 Διαδικασία Αξιολόγησης⁵⁸

Η αξιολόγηση των προτάσεων γίνεται σε τρία (3) διαδοχικά στάδια.

Στάδιο 1: Προκαταρκτικός έλεγχος

Στο Στάδιο αυτό γίνεται ο έλεγχος τήρησης των προϋποθέσεων συμμετοχής και υποβολής της πρότασης και των δικαιολογητικών, όπως προβλέπονται στον παρόντα Οδηγό Εφαρμογής. Όσες προτάσεις πληρούν τα κριτήρια του προκαταρκτικού ελέγχου προωθούνται στο Στάδιο 2. Ο προκαταρκτικός έλεγχος διενεργείται με ευθύνη της αρμόδιας υπηρεσίας της ΓΓΕΤ.

Στάδιο 2: Αξιολόγηση επιχειρηματικού σχεδίου

Οι προτάσεις θα αξιολογηθούν **κατ' αρχήν στη βάση του επιχειρηματικού τους σχεδίου**, σύμφωνα με τα στοιχεία που κατατίθενται στη σχετική φόρμα της ηλεκτρονικής πλατφόρμας. Μόνο στην περίπτωση που από την αξιολόγηση προκύψει βαθμολογία ίση ή μεγαλύτερη του 65%, η πρόταση θα προχωρήσει στο επόμενο Στάδιο 3. Σε διαφορετική περίπτωση, η πρόταση τίθεται στο αρχείο και ενημερώνονται εγγράφως για τους λόγους της απόρριψης οι νόμιμοι εκπρόσωποι των φορέων που υπέβαλαν την πρόταση.

Στάδιο 3: Αξιολόγηση οικονομοτεχνικών στοιχείων δικαιούχων

Τα επί μέρους σχέδια ενίσχυσης / υποδομής των δικαιούχων (επιχειρήσεις / φορέας αρωγός), θα αξιολογηθούν στη βάση των στοιχείων που έχουν κατατεθεί στη σχετική φόρμα της ηλεκτρονικής πλατφόρμας και μόνον για όσες προτάσεις το προηγούμενο στάδιο 2 της αξιολόγησης είχε επιτυχή έκβαση. Τα επί μέρους σχέδια των δικαιούχων δεν θα βαθμολογηθούν, αλλά η αξιολόγησή τους θα καταλήγει σε εισήγηση του τύπου «εγκρίνεται ως έχει», «εγκρίνεται με τις εξής προϋποθέσεις», «δεν εγκρίνεται η χρηματοδότηση».

13.2 Επιτροπές Αξιολόγησης / Εμπειρογνώμονες

Ο προκαταρκτικός έλεγχος των προτάσεων (**Στάδιο 1**), επιτελείται από την αρμόδια Δ/ση της ΓΓΕΤ.

---

⁵⁸ Σύμφωνα με την ΥΠΑΣΥΔ 28020/ΕΥΘΥ 1212/19.7.2010 «Η προθεσμία για την ολοκλήρωση της διαδικασίας αξιολόγησης των προτάσεων συμπεριλαμβανομένης της διενέργειας προκαταρκτικού ορίζεται μέχρι εξήντα (60) εργάσιμες ημέρες.

Στην περίπτωση εφαρμογής πρόσθετου σταδίου αξιολόγησης από εξωτερικούς εμπειρογνώμονες ή άλλη ειδική επιτροπή, η ημερομηνία ολοκλήρωσης της αξιολόγησης αυξάνεται κατά τριάντα (30) εργάσιμες ημέρες. Στις προκλήσεις που αφορούν πράξεις έρευνας και τεχνολογίας υψηλής πολυπλοκότητας, οι προθεσμίες αξιολόγησης και έκδοσης αποφάσεων ένταξης δύναται να διαφοροποιούνται»

Στάδια 2,3: Αξιολόγηση επιχειρηματικών σχεδίων, οικονομοτεχνικών στοιχείων δικαιούχων

Την αξιολόγηση των Σταδίων 2 και 3 αναλαμβάνει Επιτροπή / Επιτροπές Αξιολόγησης. Οι επιτροπές αξιολόγησης είναι πενταμελείς και ορίζονται με απόφαση του Υπουργού Παιδείας Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων. Οι Επιτροπές συγκαλούνται με φροντίδα της ΓΓΕΤ, στελέχη της οποίας αναλαμβάνουν τον συντονισμό τους.

Τα μέλη των Επιτροπών Αξιολόγησης είναι αξιόλογοι επιστήμονες της Ελλάδας ή του εξωτερικού, με ειδικές γνώσεις και εμπειρία σε θέματα καινοτομικών συστάδων επιχειρήσεων και καινοτομίας γενικότερα, μεταφοράς τεχνολογίας και επιχειρηματικότητας βασισμένης στη γνώση. Μπορεί να προέρχονται από καινοτομικές συστάδες επιχειρήσεων και θερμοκοιτίδες του εξωτερικού, επιχειρήσεις, χρηματοπιστωτικούς οργανισμούς, οργανισμούς παροχής επιχειρηματικών κεφαλαίων κλπ. Επίσης μπορεί να συμμετέχει ερευνητικό προσωπικό Ιδρυμάτων Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης και ερευνητικών κέντρων με ειδικές γνώσεις στα παραπάνω θέματα. Τέλος, θα ληφθεί μέριμνα ώστε στην διαδικασία αξιολόγησης να συμμετέχουν ως μέλη της Επιτροπής ή ως εξωτερικοί εμπειρογνώμονες, επιστήμονες ειδικοί στο θεματικό αντικείμενο των προτάσεων. Τα μέλη της Επιτροπής Αξιολόγησης και οι ειδικοί εμπειρογνώμονες δεν συμμετέχουν οι ίδιοι ή δεν έχουν σχέση με τις αξιολογούμενες προτάσεις ή τους κρινόμενους σε αυτές.

Σημειώνεται ότι η ταυτότητα των συμμετεχόντων στις αξιολογήσεις των προγραμμάτων έχει εμπιστευτικό χαρακτήρα και δεν γνωστοποιείται στους αξιολογούμενους.⁵⁹ Οι συμμετέχοντες στην αξιολόγηση, δεσμεύονται για εχεμύθεια, την τήρηση του απορρήτου και την αμεροληψία, τόσο στο περιεχόμενο της πρότασης που εξετάζουν, όσο και στα λοιπά στοιχεία και πληροφορίες σχετικά με τους φορείς, που συνοδεύουν την πρόταση. Η Επιτροπή Αξιολόγησης έχει απαρτία όταν συνεδριάζουν τουλάχιστον τρία από τα μέλη της.

Τις εργασίες των Επιτροπών μπορεί να παρακολουθεί ως παρατηρητής και εκπρόσωπος του Συνδέσμου Βιομηχανιών (όπως ΣΕΒ, ΣΒΒΕ) ή της Ένωσης Εμπορικών και Βιομηχανικών Επιμελητηρίων (ΕΕΒΕ), χωρίς ψήφο. Επίσης μπορεί να συμμετέχει ως παρατηρητής χωρίς δικαίωμα ψήφου, ένας εκπρόσωπος της αντίστοιχης με την υποβαλλόμενη πρόταση Περιφέρειας⁶⁰, όπως και ένας εκπρόσωπος της ΕΥΔ ΕΠΑΕ.

Οι Επιτροπές αξιολογούν κατ' αρχήν τα επιχειρηματικά σχέδια όσων προτάσεων προκρίθηκαν από τον προκαταρκτικό έλεγχο. Η Επιτροπή μπορεί να ζητήσει την συνδρομή εμπειρογνομώνων. Η συνδρομή των εμπειρογνομώνων συνίσταται στην αξιολόγηση των προτάσεων με βάση τα κριτήρια που αναφέρονται στο παρόν Κεφάλαιο, την σύνταξη ειδικής, τεκμηριωμένης έκθεσης/ εισήγησης και την αιτιολόγηση αυτής ενώπιον της Επιτροπής αν απαιτηθεί. Τέλος, αν το επιθυμεί η Επιτροπή Αξιολόγησης και συμφωνεί ο υπό αξιολόγηση φορέας, κατόπιν

⁵⁹ Η ΓΓΕΤ διατηρεί το δικαίωμα να δημοσιεύσει στο τέλος του έτους κατάλογο όλων των εμπειρογνομώνων που χρησιμοποιήθηκαν στις διαδικασίες αξιολόγησης των δράσεων της

⁶⁰ Θα γίνεται εναλλαγή των εκπροσώπων, ώστε εκπρόσωπος της κάθε Περιφέρειας να συμμετέχει στην αξιολόγηση των προτάσεων που υποβλήθηκαν από την Περιφέρειά του.

συνεννοήσεως με την αρμόδια υπηρεσία της ΓΓΕΤ, θα ορίζεται ημερομηνία κατά την οποία θα γίνεται συνοπτική παρουσίαση της πρότασης, χρονικής διάρκειας μέχρι 45 λεπτών, από εντεταλμένο εκπρόσωπο του φορέα⁶¹ στην επιτροπή αξιολόγησης. Το περιεχόμενο της παρουσίασης θα διαμορφώνεται με αποκλειστική ευθύνη του φορέα, ενδείκνυται όμως να μην υπεισέρχεται σε πολλές τεχνικές λεπτομέρειες και σε επανάληψη στοιχείων που παρουσιάζονται αναλυτικά μέσα στην πρόταση του και είναι ήδη σε γνώση της επιτροπής αξιολόγησης, αλλά να τονίζει την κεντρική ιδέα και το συγκριτικό πλεονέκτημα της πρότασης του. Μετά το τέλος της παρουσίασης, τα μέλη της επιτροπής αξιολόγησης, θα έχουν το δικαίωμα να εκφράσουν πιθανές ερωτήσεις για την αποσαφήνιση θεμάτων που θα έχουν προκύψει σε αυτή.

Έργο της επιτροπής είναι:

- Η αξιολόγηση τόσο από άποψη επιστημονικής, τεχνικής και οικονομικής αρτιότητας και σημασίας με βάση συγκεκριμένα κριτήρια αξιολόγησης, όσο και από άποψη προτεραιοτήτων πολιτικής για την αύξηση της ανταγωνιστικότητας.
- Η βαθμολογία όλων των κριτηρίων του ειδικού φύλλου αξιολόγησης με σχολιασμό και αιτιολόγηση της κρίσης για το κάθε κριτήριο.
- Ο έλεγχος, ενδεχόμενες τροποποιήσεις και περικοπές προϋπολογισμού, περικοπές ή τροποποιήσεις του φυσικού αντικείμενου, και προϋποθέσεις για την υλοποίηση της πρότασης. Η επιτροπή δύναται να εισηγηθεί συνεργασία ή συγχώνευση προτάσεων, του αυτού κατά κανόνα θεματικού τομέα, εάν αυτό κριθεί απαραίτητο για τη δημιουργία κρίσιμης μάζας ή για την αποτελεσματικότερη επίτευξη των στόχων της παρούσας Προκήρυξης. Σε μια τέτοια περίπτωση, πριν την οριστική απόφαση της Επιτροπής Αξιολόγησης και την βαθμολόγηση των προτάσεων, καλούνται οι υποβάλλοντες ή εκπρόσωποί τους να γνωστοποιήσουν τις απόψεις τους στην Επιτροπή.
- Η σύνταξη και η υποβολή στην υπηρεσία τεκμηριωμένης εισήγησης (Έντυπο Αξιολόγησης Επιτροπής) για την αποδοχή ή την απόρριψη κάθε πρότασης με την βαθμολογία και σχολιασμό ανά κριτήριο και συνολικά για κάθε πρόταση. Ο σχολιασμός της βαθμολογίας είναι απαραίτητος για την αξιοπιστία της αξιολόγησης. Οι παρατηρήσεις πρέπει να είναι σύμφωνες με την παρεχόμενη βαθμολογία.

Μετά την ολοκλήρωση της διαδικασίας αξιολόγησης, οι προτάσεις θα ιεραρχηθούν κατά φθίνουσα βαθμολογική σειρά. Με βάση την κατάταξη των προτάσεων και τη διαθέσιμη δημόσια δαπάνη ανά περιφέρεια, προσδιορίζονται οι προς χρηματοδότηση προτάσεις. (Λεπτομέρειες Κεφάλαιο 14).

Δεν προβλέπεται διαδικασία επαναξιολόγησης ή ενστάσεων κατά της διαδικασίας αξιολόγησης.

---

⁶¹ Στην αξιολόγηση επιχείρησης μπορεί η παρουσίαση να γίνει από κοινού από τον εκπρόσωπο της επιχείρησης, τον εκπρόσωπο της Συστάδας ή/και τον εκπρόσωπο του φορέα αρωγού. Στην αξιολόγηση του Επιχειρηματικού Σχεδίου, η παρουσίαση της πρότασης θα γίνει από τους εκπροσώπους της Συστάδας και του Φορέα Αρωγού, λόγω της από κοινού εμπλοκής τους στο Επιχειρηματικό Σχέδιο.

13.3 Κριτήρια Αξιολόγησης

A. Στάδιο 1 – Προκαταρκτικός έλεγχος

Οι υποβαλλόμενες προτάσεις πρέπει να πληρούν όλα τα κριτήρια ένταξης/ αποκλεισμού. Ειδικότερα θα ελεγχθεί:

- η πληρότητα των στοιχείων που περιέχονται στις απαιτούμενες φόρμες και πεδία της ηλεκτρονικής πλατφόρμας υποβολής
- η εμπρόθεσμη υποβολή της πρότασης
- Το ύψος της αιτούμενης χρηματοδότησης των προτάσεων το οποίο συνολικά και ανά δικαιούχο πρέπει να κυμαίνεται μέσα στα όρια που τίθενται στον παρόντα οδηγό εφαρμογής [για τις επιχειρήσεις από 50.000€ έως 800.000€, για τον φορέα αρωγό έως το 25% της συνολικά αιτούμενης δημόσιας δαπάνης -εάν δεν προβλέπεται κοινή υποδομή και είναι δημόσιος ερευνητικός οργανισμός- ή έως το 50% της συνολικά αιτούμενης δημόσιας δαπάνης εάν προβλέπεται κοινή υποδομή και είναι δημόσιος ερευνητικός οργανισμός ή έως 200.000€ εάν δεν είναι δημόσιος ερευνητικός οργανισμός και τέλος η συνολικά αιτούμενη δημόσια δαπάνη να μην υπερβαίνει τα 5.000.000€].
- Η σύνθεση της καινοτομικής συστάδας (στην οποία θα πρέπει υποχρεωτικά να συμμετέχουν τουλάχιστον 10 επιχειρήσεις, από τις οποίες 8 ΜμΕ, καθώς και τουλάχιστον ένας ακαδημαϊκός ή ερευνητικός φορέας της ημεδαπής),
- ότι εφόσον η ίδια επιχείρηση συμμετέχει σε περισσότερες από μια προτάσεις που υποβάλλονται στο πλαίσιο της παρούσας προκήρυξης, δραστηριοποιείται σε δυο ή περισσότερες από τις θεματικές προτεραιότητες, όπως προσδιορίζονται στο Κεφάλαιο 5, με συμμετοχή διακριτών τμημάτων της στις αντίστοιχες καινοτομικές συστάδες.
- Η ύπαρξη υπεύθυνης δήλωσης από όλους τους εμπλεκόμενους φορείς που συμμετέχουν στην υποβολή της πρότασης, ότι συμφωνούν στην υποβολή της και δεσμεύονται να υλοποιήσουν το αντικείμενο της, εάν και εφόσον αυτή εγκριθεί για χρηματοδότηση.

Για κάθε πρόταση, συμπληρώνεται από την υπηρεσία, το «φύλλο προκαταρκτικού ελέγχου» με ΝΑΙ / ΟΧΙ για κάθε κριτήριο. Ένα ΟΧΙ οδηγεί στην απόρριψη της πρότασης από την περαιτέρω διαδικασία αξιολόγησης. Ωστόσο, εάν το ΟΧΙ αφορά τη συμμετοχή επιχείρησης σε περισσότερες από μία προτάσεις και δεν πληρούνται οι τεθείσες ανωτέρω προϋποθέσεις, αυτό οδηγεί στην απόρριψη όλων των σχεδίων ενίσχυσης της συγκεκριμένης επιχείρησης και στη μη προσμέτρησή της στον ελάχιστο απαιτούμενο αριθμό συμμετεχόντων φορέων. Στην περίπτωση απόρριψης ενημερώνονται εγγράφως οι υποβάλλοντες για τους λόγους απόρριψης της πρότασης, στο στάδιο του προκαταρκτικού ελέγχου.

Δευτεροβάθμιος έλεγχος δεν προβλέπεται, εκτός εάν εντοπισθεί ουσιώδες σφάλμα της ΓΓΕΤ.

B. Στάδιο 2: Αξιολόγηση επιχειρηματικών σχεδίων

Η βαθμολόγηση των κριτηρίων αξιολόγησης ακολουθεί τους εξής κανόνες:

- Όλα τα κριτήρια βαθμολογούνται σε μια κλίμακα 1- 100 ("1" ελάχιστο, "100" μέγιστο)
- Οι αξιολογητές βαθμολογούν χωριστά το κάθε κριτήριο σε ακέραιες μονάδες
- Εάν κάποιο στοιχείο κατά την υποβολή της πρότασης απουσιάζει πλήρως ή είναι ελλιπής η περιγραφή του ώστε να είναι αδύνατη η αξιολόγηση του αντίστοιχου κριτηρίου, θα υπάρχει μηδενική βαθμολόγηση ("0") στο εν λόγω κριτήριο.
- Ο βαθμός κάθε κριτηρίου προκύπτει ως ο μέσος όρος του αθροίσματος της βαθμολογίας των αξιολογητών στο εν λόγω κριτήριο διαιρεμένου δια του αριθμού των αξιολογητών που βαθμολόγησε το κριτήριο.
- Τα κριτήρια αξιολόγησης είναι ισοβαρή.
- Ο συνολικός Βαθμός του σταδίου 2 για κάθε πρόταση, προκύπτει ως το άθροισμα των βαθμών των κριτηρίων (μέσων όρων) δια του αριθμού αυτών, δηλαδή:

$$\text{Βαθμός Σταδίου 2} = \text{Άθροισμα βαθμών κριτηρίων} / \text{Αριθμός κριτηρίων}$$

B1. Κριτήρια Αξιολόγησης Σταδίου 2: «Αξιολόγηση και βαθμολόγηση των επιχειρηματικών σχεδίων»

Τα κριτήρια αξιολόγησης των προτάσεων, είναι τα ακόλουθα:

1. **Σύνθεση και βαθμός ωριμότητας της συστάδας** Λαμβάνεται υπόψη η θεματική και γεωγραφική εστίαση της συστάδας, η αξιοπιστία των φορέων που την απαρτίζουν, η διασύνδεσή τους σε αλυσίδα προστιθέμενης αξίας και οι μεταξύ τους αλληλεπιδράσεις. (Ιδιαίτερη προσοχή θα δοθεί στο εάν η προτεινόμενη συνεργασία με τους συμμετέχοντες ακαδημαϊκούς / ερευνητικούς φορείς διασφαλίζει την σύνδεση της αναπτυσσόμενης συστάδας με τον χώρο παραγωγής της γνώσης). Διεθνής δικτύωση και συνεργασία.
2. **Φορέας αρωγός – Διοικητική και οργανωτική δομή της συστάδας.** Λαμβάνεται υπόψη η αξιοπιστία και οι επιδόσεις του προτεινόμενου φορέα αρωγού και εκτιμάται η ικανότητά του να υποστηρίξει την συστάδα στην υλοποίηση του επιχειρηματικού της σχεδίου. Προσόντα και πείρα των στελεχών του φορέα αρωγού που θα υποστηρίξουν την συστάδα.⁶² Μοντέλο διαχείρισης της συστάδας
3. **Βαθμός καινοτομίας και εξωστρέφειας της συστάδας / δυνατότητα ανάπτυξης ανταγωνιστικού πλεονεκτήματος.** Λαμβάνονται υπόψη το τεχνολογικό επίπεδο του τομέα στον οποίο δραστηριοποιείται η συστάδα, ο βαθμός καινοτομίας των προϊόντων/ τεχνολογιών ή υπηρεσιών που θα αναπτύξει, καθώς και τα καινοτομικά επιτεύγματα των μελών της (διπλώματα ευρεσιτεχνίας και άλλοι τίτλοι βιομηχανικής ιδιοκτησίας, νέα προϊόντα για την αγορά ή την επιχείρηση, προσωπικό υψηλής εξειδίκευσης, εξαγωγές, ερευνητικές συνεργασίες κλπ). Ιδιαίτερη βαρύτητα δίνεται στην εξωστρέφεια της συστάδας, στις προοπτικές διεξόδου σε διεθνείς αγορές και στην δυνατότητα ανάπτυξης ανταγωνιστικού πλεονεκτήματος για τη χώρα.

⁶² Ο ίδιος οργανισμός μπορεί να δραστηριοποιηθεί ως φορέας αρωγός σε περισσότερες της μιας συστάδες, εφόσον διαθέσει διαφορετικές και ποιοτικά και ποσοτικά επαρκείς ομάδες προσωπικού, για την υποστήριξη κάθε συστάδας.

Λαμβάνεται επίσης υπόψη η εξυπηρέτηση των στόχων της πράσινης ανάπτυξης.

4. **Χρηματοδοτικό σχέδιο.** Αξιολογείται η καταλληλότητα του σχεδίου χρηματοδότησης της συστάδας. Ιδιαίτερη βαρύτητα δίνεται στην συμμετοχή ιδιωτών επενδυτών καθώς και στην βιωσιμότητα της συστάδας μετά την λήξη της χρηματοδότησης.
5. **Στρατηγική ανάπτυξης της συστάδας - Επιπτώσεις / Δείκτες απόδοσης.** Αξιολογείται η προτεινόμενη στρατηγική ανάπτυξης της συστάδας σε σχέση με την δυναμική της αγοράς στην οποία απευθύνεται. Λαμβάνεται επίσης υπόψη το αναμενόμενο αποτέλεσμα από την λειτουργία της συστάδας, η καταλληλότητα των προτεινόμενων μετρήσιμων δεικτών απόδοσης και της μεθοδολογίας υπολογισμού τους. Εκτίμηση εισόδου νέων μελών.

Γ. Στάδιο 3: «Αξιολόγηση οικονομοτεχνικών στοιχείων», ανά δικαιούχο

Η Επιτροπή Αξιολόγησης εξετάζει την καταλληλότητα των προτεινόμενων οικονομοτεχνικών σχεδίων του φορέα αρωγού και των επί μέρους επιχειρήσεων και εισηγείται την χρηματοδότησή τους ή μη. Η Επιτροπή μπορεί να προτείνει συγκεκριμένες βελτιώσεις, προϋποθέσεις ή και περικοπές στην χρηματοδότηση των επί μέρους οικονομοτεχνικών σχεδίων των δικαιούχων.

Τα οικονομοτεχνικά στοιχεία των δικαιούχων εξετάζονται ως προς τα ακόλουθα:

Φορέας Αρωγός :

1. **Σκοπιμότητα των προτεινόμενων ενεργειών** του φορέα αρωγού και σύνδεσή τους με την υποστήριξη της λειτουργίας και ανάπτυξης της συστάδας, καθώς και με τους στόχους της για την πρώτη διετία
2. **Σαφήνεια** του φυσικού αντικείμενου και των παραδοτέων
3. **Προϋπολογισμός:** καταλληλότητα του προϋπολογισμού, τεκμηρίωση απαιτούμενων δαπανών

Επιχειρήσεις :

1. **Αξιοπιστία/ καινοτομικότητα** της επιχείρησης
2. **Σκοπιμότητα** των προτεινόμενων ενεργειών της επιχείρησης και σύνδεσή τους με τους στόχους της συστάδας
3. **Σαφήνεια** του φυσικού αντικείμενου και των παραδοτέων
4. **Προσόντα και πείρα των στελεχών** της επιχείρησης που θα υλοποιήσουν το σχέδιο
5. **Προϋπολογισμός:** καταλληλότητα του προϋπολογισμού, τεκμηρίωση απαιτούμενων δαπανών

13.4 Συνολική βαθμολογία των προτάσεων

Ο βαθμός που προκύπτει από την αξιολόγηση του **σταδίου 2 (αξιολόγηση επιχειρηματικού σχεδίου)** αποτελεί και την συνολική τελική βαθμολογία που λαμβάνει κάθε πρόταση ανάπτυξης καινοτομικής συστάδας επιχειρήσεων. Υπενθυμίζεται ότι στο στάδιο αυτό, ο ελάχιστος βαθμός που πρέπει να συγκεντρώσει κάθε πρόταση ώστε να είναι επιλέξιμη για χρηματοδότηση είναι 65/100.

Τα επί μέρους οικονομοτεχνικά στοιχεία των δικαιούχων δεν βαθμολογούνται. Ωστόσο, προϋπόθεση για την χρηματοδότηση της πρότασης είναι η θετική εισήγηση

της Επιτροπής (με προϋποθέσεις ή μη) για την χρηματοδότηση του σχεδίου του φορέα αρωγού, καθώς και των σχεδίων τουλάχιστον 7 επιχειρήσεων που συμμετέχουν στην συστάδα.

Μετά την βαθμολόγηση, η Επιτροπή Αξιολόγησης ιεραρχεί τις προτάσεις κατά φθίνουσα βαθμολογική σειρά.

14. ΕΓΚΡΙΣΗ – ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΩΝ – ΑΠΟΦΑΣΗ ΥΠΑΓΩΓΗΣ / ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ ΠΡΑΞΕΩΝ ΚΑΙ ΕΝΤΑΞΗ ΤΟΥΣ ΣΕ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ (ΕΠΑΝ ΙΙ /Π.Ε.Π.)

14.1 Έγκριση προτάσεων- κατάρτιση τεχνικών παραρτημάτων

Μετά την βαθμολόγηση, η Επιτροπή Αξιολόγησης ιεραρχεί τις προτάσεις κατά φθίνουσα βαθμολογική σειρά, ενώ ακόμα και σε περίπτωση ισοβαθμίας η Επιτροπή καλείται να υποδείξει την σχετική προτεραιότητα των προτάσεων.

Με βάση την ιεράρχηση των προτάσεων από την Επιτροπή Αξιολόγησης και την διαθέσιμη δημόσια δαπάνη ανά Περιφέρεια, η υπηρεσία διαμορφώνει εισήγηση για την χρηματοδότηση ή μη των προτάσεων που υποβλήθηκαν.

Όσον αφορά την κατανομή της ενίσχυσης (δημόσιας δαπάνης) ανά δικαιούχο και περιφέρεια τονίζεται ότι:

- α. στην περίπτωση επιχειρήσεων, η δημόσια δαπάνη χρεώνεται στην περιφέρεια στην οποία είναι εγκατεστημένη και λειτουργεί η επωφελούμενη παραγωγική μονάδα ή το Παράρτημα της επιχείρησης που επωφελείται από τη πράξη, ανεξάρτητα από το πού βρίσκεται η έδρα της επιχείρησης
- β. στην περίπτωση ΑΕΙ, Ερευνητικών κέντρων,⁶³ χρεώνεται στην περιφέρεια που είναι εγκατεστημένη η αντίστοιχη σχολή/ τμήμα/ ινστιτούτο.

Στην περίπτωση πρότασης όπου συμμετέχουν δικαιούχοι από διαφορετικές Περιφέρειες, η Δημόσια Δαπάνη που αναλογεί στον κάθε δικαιούχο θα χρεώνεται στο Ε.Π. της Περιφέρειας από την οποία αυτός προέρχεται, με βάση την ιεράρχηση των προτάσεων και την κατανομή της αιτούμενης ενίσχυσης (Δημόσιας Δαπάνης) κάθε πρότασης-συμμετεχόντων φορέων ανά Περιφέρεια, καθώς και τη διαθέσιμη Δημόσια Δαπάνη ανά Περιφέρεια, σύμφωνα με τον πίνακα 1 «ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΤΗΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΑΠΑΝΗΣ ΣΤΙΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΕΣ ΣΤΟΧΟΥ 1 ΚΑΙ ΜΕΤΑΒΑΣΗΣ», (Κεφάλαιο 4). Με βάση τα παραπάνω θα καταρτίζεται πίνακας κατανομής της δημόσιας δαπάνης ανά «περιφέρεια» ανάλογα με τη γεωγραφική θέση των συμμετεχόντων. Δηλαδή, η βαθμολογία βάσης 65% αποτελεί αναγκαία, αλλά όχι ικανή συνθήκη για την ένταξη μιας πρότασης και τη χρηματοδότηση της.

Οι προτάσεις θα ιεραρχούνται στον πίνακα αυτό βάσει της συνολικής βαθμολογίας τους (με φθίνουσα σειρά) και μέχρι εξάντλησης της διαθέσιμης Δημόσιας Δαπάνης

---

⁶³ Ισχύει στην περίπτωση που ο φορέας αρωγός είναι δημόσιος ερευνητικός οργανισμός

του Ε.Π. κάθε Περιφέρειας.⁶⁴ Οι προτάσεις για τις οποίες υπάρχουν διαθέσιμες πιστώσεις για όλους τους δικαιούχους θα προτείνονται για χρηματοδότηση. Εάν δεν προκύπτουν διαθέσιμα κονδύλια σύμφωνα με τα ανωτέρω, θα εξετασθεί η δυνατότητα αύξησης του προϋπολογισμού της αντίστοιχης περιφέρειας.

Εάν παρόλα τα ανωτέρω:

- Ο φορέας αρωγός συστάδας δεν μπορεί να χρηματοδοτηθεί, τότε η πρόταση για ανάπτυξη της εν λόγω συστάδας, θα απορριφθεί στο σύνολό της και τα μη διατιθέμενα κονδύλια θα διατεθούν σε άλλες προτάσεις.
- μία δικαιούχος επιχείρηση συστάδας δεν μπορεί να χρηματοδοτηθεί, τότε προτάσεις επιχειρήσεων της ίδιας ή άλλης συστάδας, που χρηματοδοτούνται από άλλα Ε.Π. μπορούν να προκριθούν για χρηματοδότηση εφόσον έχουν αξιολογηθεί με την παρατήρηση ότι εγκρίνεται η χρηματοδότηση τους (ως έχει ή με προϋποθέσεις). Τονίζεται πάντως, ότι σε μια τέτοια περίπτωση, ο αριθμός των επιχειρήσεων που θα χρηματοδοτηθούν ανά θεματική συστάδα, δεν πρέπει να είναι μικρότερος των 7. Διαφορετικά, η πρόταση για ανάπτυξη της καινοτομικής συστάδας, θα απορριφθεί στο σύνολό της και θα εξετασθεί η δυνατότητα διάθεσης των μη διατιθέμενων κονδυλίων σε άλλες προτάσεις, που πληρούν τις προϋποθέσεις χρηματοδότησης.

Στη συνέχεια, η ΓΓΕΤ εισηγείται σχετικά προς τον Υπουργό Παιδείας Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων, προκειμένου να εγκρίνει τα αποτελέσματα της αξιολόγησης.

Λόγω των ανωτέρω η εισήγηση θα περιλαμβάνει:

- α. προτάσεις για τις οποίες υπάρχουν οι διαθέσιμες δημόσιες δαπάνες για τη χρηματοδότηση όλων των φορέων από όλες τις περιφέρειες, και
- β. προτάσεις σε αναμονή για τη διαθεσιμότητα δημόσιας δαπάνης (reserve list).

Μετά την έγκριση των αποτελεσμάτων της αξιολόγησης και του καταλόγου των προς χρηματοδότηση έργων ακολουθεί η διαδικασία σύνταξης - κατάρτισης του Τεχνικού Παραρτήματος, καθώς και η έκδοση της απόφασης χρηματοδότησης / ένταξης των έργων σε Επιχειρησιακό Πρόγραμμα.

Ειδικότερα, η ΓΓΕΤ αποστέλλει έγγραφο⁶⁵ στον δικαιούχο φορέα αρωγό και σε κάθε δικαιούχο επιχείρηση με κοινοποίηση στον υπεύθυνο έργου του φορέα αρωγού, για την κατ' αρχήν αποδοχή της πρότασης, τις παρατηρήσεις της αξιολόγησης και τους προσκαλεί για την κατάρτιση των τεχνικών παραρτημάτων και την υποβολή τους στην ΓΓΕΤ.

Στο έγγραφο αυτό, θα ορίζεται η καταληκτική ημερομηνία, μετά την οποία η ΓΓΕΤ θα μπορεί να τερματίσει τη διαδικασία σύνταξης και κατάρτισης των τεχνικών παραρτημάτων και να μην προχωρήσει στην έκδοση της απόφασης χρηματοδότησης-ένταξης.

Η διαδικασία κατάρτισης των τεχνικών παραρτημάτων, πραγματοποιείται σε συνεργασία του Υπευθύνου του Έργου και των Υπευθύνων Πράξεων ή και των

⁶⁴ Οι οκτώ (8) περιφέρειες του στόχου 1 χρηματοδοτούνται ενιαία από το ΕΠΑΝ ΙΙ

⁶⁵ Ενημερωτική επιστολή σχετική με το αποτέλεσμα της αξιολόγησης θα λάβουν επίσης όσοι υπέβαλλαν πρόταση, η οποία δεν προωθείται για χρηματοδότηση

Επιστημονικών Υπευθύνων των συνεργατικών έργων. Τα στελέχη της ΓΓΕΤ στηρίζουν την όλη διαδικασία.

Η οριστική διαμόρφωση του τεχνικού παραρτήματος της κάθε πράξης, γίνεται στη βάση της αρχικής πρότασης που έχει κατατεθεί από την ομάδα των συμμετεχόντων φορέων και των υποδείξεων της Επιτροπής Αξιολόγησης για την τεχνική και την οικονομική πλευρά τους.

Στόχος της διαδικασίας είναι η συμμόρφωση της πράξης με τις απαιτήσεις του κανονιστικού πλαισίου χρηματοδότησης, ο καθορισμός των επιστημονικών-τεχνικών λεπτομερειών της πράξης, και η συγκέντρωση πληροφοριών για νομικά, χρηματοδοτικά θέματα που είναι αναγκαία για την **σύνταξη** της απόφασης χρηματοδότησης-ένταξης.

Το κάθε τεχνικό παράρτημα, υποβάλλεται στη ΓΓΕΤ από τον Υπεύθυνο έργου, ο οποίος έχει την ευθύνη του συντονισμού και της έγκαιρης υποβολής των τεχνικών παραρτημάτων, φέροντας τη σφραγίδα και υπογραφή του νομίμου εκπροσώπου κάθε δικαιούχου φορέα.

Στην περίπτωση που προκύψει ότι ο δικαιούχος δεν ανταποκρίνεται στις προϋποθέσεις συμμετοχής και γενικότερα στους όρους της παρούσας προκήρυξης, ή ότι δεν δήλωσε αληθή ή ακριβή στοιχεία, τότε η πρόταση του απορρίπτεται αμέσως. Ειδικότερα, εάν ο δικαιούχος είναι επιχείρηση, θα απορριφθεί το σχέδιο ενίσχυσης της επιχείρησης, εάν ο δικαιούχος είναι ο φορέας αρωγός θα απορριφθεί η συνολική πρόταση για δημιουργία καινοτομικής συστάδας επιχειρήσεων.

Στο **Τεχνικό Παράρτημα** κάθε ενισχυόμενου δικαιούχου, περιγράφεται αναλυτικά το αντικείμενο της πράξης, η διάρκεια της, ο προϋπολογισμός, το συνολικό ύψος της συγχρηματοδότησης, η συγχρηματοδότηση ανά ενισχυόμενη δραστηριότητα⁶⁶, το συνολικό ύψος της ίδιας συμμετοχής καθώς και η ίδια συμμετοχή ανά ενισχυόμενη δραστηριότητα, η ημερομηνία επιλεξιμότητας δαπανών και οι τυχόν επιλέξιμες δαπάνες που έχουν πραγματοποιηθεί από την επομένη της υποβολής της πρότασης, οι δόσεις καταβολής της δημόσιας δαπάνης, το ύψος της απαιτούμενης εγγυητικής επιστολής, οι φάσεις υλοποίησης, τα παραδοτέα, η σύνθεση του προσωπικού που θα εκτελέσει το φυσικό αντικείμενο, η δέσμευση του φορέα αρωγού ότι θα λειτουργήσει ως δομή εθνικής εμβέλειας και ανοιχτής πρόσβασης στον τομέα δραστηριοποίησης της συστάδας κλπ. λεπτομέρειες που αφορούν την πράξη. Ειδικότερα για τον φορέα αρωγό, στο Τεχνικό Παράρτημα αποτυπώνεται διακριτά το φυσικό και οικονομικό αντικείμενο 1) που αφορά στην υλοποίηση των προβλεπόμενων στο Επιχειρηματικό Σχέδιο της συνολικής πρότασης για την δημιουργία της συστάδας 2) που αφορά στο σχέδιο της ενίσχυσής του ως φορέα αρωγού.

Μετά την οριστικοποίηση του περιεχομένου του τεχνικού παραρτήματος κάθε πράξης, προετοιμάζεται η Απόφαση χρηματοδότησης / ένταξης της πράξης (μία για κάθε ενισχυόμενο φορέα), στην οποία συμπεριλαμβάνονται τυχόν επιλέξιμες δαπάνες που πραγματοποίησε ο δικαιούχος από την επομένη της ημερομηνίας υποβολής της πρότασης -δεν ισχύει αν πρόκειται για Μεγάλη Επιχείρηση- (π.χ. στην περίπτωση ίδρυσης πολύ μικρής καινοτόμας επιχείρησης), και προσδιορίζεται η ημερομηνία επιλεξιμότητας των δαπανών.

---

⁶⁶ ενδεχομένως να διαμορφωθεί ένα τεχνικό παράρτημα για κάθε ενισχυόμενη δραστηριότητα

Πριν την υπογραφή των αποφάσεων χρηματοδότησης και των Τεχνικών Παραρτημάτων που την συνοδεύουν, καλούνται οι δικαιούχοι εγγράφως από την ΓΓΕΤ, να προσκομίσουν εντός συγκεκριμένης προθεσμίας τα απαιτούμενα δικαιολογητικά που αναφέρονται κατωτέρω (Κεφάλαιο 14.2), των οποίων η ακρίβεια και ορθότητα θα ελεγχθεί από τον ΕΦΔ (ΓΓΕΤ).

Εφόσον από τον έλεγχο των δικαιολογητικών προκύψει ότι ο δικαιούχος δεν ανταποκρίνεται στις προϋποθέσεις συμμετοχής και γενικότερα στους όρους της παρούσας προκήρυξης, ή ότι δεν δήλωσε αληθή ή ακριβή στοιχεία, τότε η πρόταση του απορρίπτεται αμέσως. Ειδικότερα, εάν ο δικαιούχος είναι επιχείρηση, θα απορριφθεί το σχέδιο ενίσχυσης της επιχείρησης, εάν ο δικαιούχος είναι ο φορέας αρωγός θα απορριφθεί η συνολική πρόταση για δημιουργία καινοτομικής συστάδας επιχειρήσεων.

Σε διαφορετική περίπτωση, υπογράφονται τα Τεχνικά Παραρτήματα⁶⁷ και **εκδίδονται** οι Αποφάσεις χρηματοδότησης⁶⁸ /ένταξης. Οι αποφάσεις χρηματοδότησης / ένταξης των πράξεων, αναπόσπαστο τμήμα των οποίων αποτελούν τα τεχνικά παραρτήματα, υπογράφονται από τον Υπουργό Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων και, κατά περίπτωση, συνυπογράφονται από τυχόν συναρμόδιους Υπουργούς.

Ημερομηνία έναρξης της πράξης ορίζεται η ημερομηνία υπογραφής της απόφασης χρηματοδότησης-ένταξης, η οποία **δεν είναι δυνατόν να τροποποιηθεί εκ των υστέρων.**

Η ΓΓΕΤ βαρύνεται μόνο για τις δαπάνες και τα ορισμένα ποσά που ρητώς αναφέρονται στη σχετική απόφαση χρηματοδότησης και δεν υποχρεούται σε καμία άλλη δαπάνη που προκαλείται κατά την εκτέλεση της πράξης.

Από το Υπουργείο Παιδείας δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων, το Υπουργείο Οικονομίας Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας, τις εμπλεκόμενες Περιφέρειες και την ΓΓΕΤ, θα δημοσιοποιηθούν μόνο στοιχεία των προτάσεων που εγκρίθηκαν.

14.2 Απαραίτητα δικαιολογητικά για την υπογραφή της απόφασης χρηματοδότησης / ένταξης

Τα απαιτούμενα δικαιολογητικά που θα πρέπει να προσκομίσουν οι δικαιούχοι των **εγκεκριμένων προτάσεων** πριν την υπογραφή των αποφάσεων χρηματοδότησης και των Τεχνικών Παραρτημάτων, είναι τα ακόλουθα:

- Ιδιωτικό Συμφωνητικό συνεργασίας υπογεγραμμένο από όλα τα μέλη της Συστάδας Επιχειρήσεων, συμπεριλαμβανομένου του Φορέα Αρωγού, στο οποίο θα ρυθμίζονται οι μεταξύ τους σχέσεις συνεργασίας στο πλαίσιο του έργου, όπως αυτές προκύπτουν από το εγκεκριμένο επιχειρηματικό σχέδιο. Στο συμφωνητικό θα

⁶⁷ Το Τεχνικό Παράρτημα υπογράφεται από τον νόμιμο εκπρόσωπο του δικαιούχου ενίσχυσης φορέα, από τον Υπεύθυνο έργου και τον Υπεύθυνο Πράξης

⁶⁸ Η προθεσμία για την έκδοση της απόφασης χρηματοδότησης της πράξης από το αρμόδιο όργανο ή υπογραφής σύμβασης, ορίζεται μέχρι τριάντα (30) εργάσιμες ημέρες από την ημερομηνία κοινοποίησης του αποτελέσματος της αξιολόγησης στο δικαιούχο και εφ' όσον ο δικαιούχος προσκομίσει εντός της προθεσμίας αυτής τα απαραίτητα δικαιολογητικά. Στις προκλήσεις που αφορούν πράξεις έρευνας και τεχνολογίας υψηλής πολυπλοκότητας, οι προθεσμίες αξιολόγησης και έκδοσης αποφάσεων ένταξης δύναται να διαφοροποιούνται

περιγράφεται συνοπτικά το αντικείμενο του έργου που θα υλοποιηθεί από κάθε εμπλεκόμενο (επιχείρηση, Φορέα Αρωγό, ερευνητικά κέντρα και ΑΕΙ σε περίπτωση συνεργασίας κλπ), και θα αναφέρεται το κόστος του. Το περιεχόμενο του Συμφωνητικού θα συνάδει με το περιεχόμενο του Τεχνικού Παραρτήματος του κάθε δικαιούχου.

- Καταστατικό της κάθε ενισχυόμενης επιχείρησης⁶⁹ (ΦΕΚ) με το οποίο ανακοινώθηκε η ίδρυση και καταχώρηση του καταστατικού της στα αντίστοιχα μητρώα της αρμόδιας νομαρχίας, και για τις ΑΕ απόσπασμα πρακτικού από την τελευταία Γενική Συνέλευση, όπου εμφανίζεται η μετοχική σύνθεση.⁷⁰
- Άδεια λειτουργίας της κάθε ενισχυόμενης επιχείρησης ή νόμιμη απαλλαγή εξ' αυτής.
- Ισολογισμοί ή αναλυτικές λογιστικές καταστάσεις και αναλυτικά φορολογικά στοιχεία (πχ. Ε3) των τελευταίων 3 ετών της κάθε ενισχυόμενης επιχείρησης (αν η εταιρεία έχει χρόνο λειτουργίας λιγότερο από 3 έτη τότε προσκομίζει τον αντίστοιχο αριθμό στοιχείων).
- Φωτοαντίγραφο του ΦΕΚ με το οποίο η ενισχυόμενη επιχείρηση έχει ανακοινώσει την τελευταία εκλογή του διοικητικού της συμβουλίου (για Α.Ε.) ή τον/τους διαχειριστή/ ές της (για Ε.Π.Ε.).
- Τελευταία μισθολογική κατάσταση ανά επιχείρηση για το υφιστάμενο προσωπικό που θα συμμετέχει στο έργο ή/ και απόφαση του ΔΣ του φορέα που να ορίζει το νέο προσωπικό που θα απασχοληθεί στο έργο και θα συνοδεύεται με αναγγελία πρόσληψης από τον ΟΑΕΔ και θεωρημένες καταστάσεις προσωπικού από την επιθεώρηση εργασίας του έτους που προηγείται της υποβολής πρότασης και του έτους υποβολής πρότασης. Για προσωπικό που θα προσληφθεί κατά τη διάρκεια του έργου θα πρέπει να υποβληθούν τα παραπάνω τη χρονική στιγμή που θα γίνει η πρόσληψη.
- *(Εφόσον ζητείται χρηματοδότηση από τη Δράση για επί συμβάσει Προσωπικό)* Συμβάσεις των φυσικών προσώπων με τα βιογραφικά τους σημειώματα, εφόσον έχουν επιλεγεί. Όσα από τα φυσικά πρόσωπα δεν έχουν δηλωθεί ονομαστικά κατά την έναρξη εκάστης πράξης θα πρέπει υποχρεωτικά να δηλωθούν με την ένταξή τους στην υλοποίηση του έργου και πάντως πριν από τη δήλωση δαπανών που τους αφορούν (και πριν τη λήξη της πράξης).
- Υπεύθυνη δήλωση του άρθρου 8 του Ν1599/86 κάθε συμμετέχοντα φορέα υπογεγραμμένο από το νόμιμο εκπρόσωπο ή το αρμοδίως προς τούτο εξουσιοδοτημένο πρόσωπο, ότι το έργο ή τμήμα του έργου που θα επιτελέσει, καθώς και οι δαπάνες που θα πραγματοποιηθούν στο πλαίσιο του έργου, δεν έχει χρηματοδοτηθεί, δεν χρηματοδοτείται ή δεν έχει εγκριθεί προς χρηματοδότηση στο πλαίσιο άλλου προγράμματος εθνικού ή κοινοτικού, της ΓΓΕΤ, της Ε.Ε. ή άλλων φορέων.
- (Προκειμένου να εξασφαλιστεί ότι η εκάστοτε ενίσχυση είναι αναγκαία και ότι χρησιμεύει ως κίνητρο για την ανάπτυξη των δραστηριοτήτων που αναφέρονται στην παρούσα δράση, δεν θα είναι επιλέξιμες επενδύσεις τις οποίες ούτως ή άλλως θα ανέπτυξε η επιχείρηση υπό τους όρους που ισχύουν στην αγορά. Έτσι, για να γίνει αποδεκτή μια ενίσχυση σε μη-ΜμΕ από το Πρόγραμμα, θα πρέπει επιπλέον η επιχείρηση να έχει αναλύσει, σε έγγραφο το οποίο θα είναι στη διάθεση του ΕΦΔ, τη σκοπιμότητα του Έργου Ενίσχυσης, τόσο με την υπόθεση χορήγησης της

⁶⁹ συμπεριλαμβάνονται και οι πολύ μικρές καινοτόμες επιχειρήσεις που ιδρύθηκαν από την επομένη της ημερομηνίας υποβολής πρότασης στην παρούσα προκήρυξη.

⁷⁰ Από το καταστατικό θα ελεγχθεί επίσης το μέγεθος της επιχείρησης, λαμβανομένου υπόψη ότι αυτό διαμορφώνεται και από το εάν πρόκειται για ανεξάρτητη / συνεργαζόμενη / συνδεδεμένη, σύμφωνα με την σύσταση της Επιτροπής για τις ΜμΕ (2003/361/ΕΚ).

ενίσχυσης, όσο και χωρίς αυτήν. Από το έγγραφο, θα πρέπει να επιβεβαιώνεται η ύπαρξη τουλάχιστον ενός από τα ακόλουθα κριτήρια, σύμφωνα με τον Κανονισμό ΓΚΑΚΚ 800/2008:α) ουσιαστικής αύξησης του μεγέθους του σχεδίου/ της δραστηριότητας ως αποτέλεσμα της ενίσχυσης· β) ουσιαστικής αύξησης του συνολικού ποσού που δαπανά ο δικαιούχος για το σχέδιο / τη δραστηριότητα ως αποτέλεσμα της ενίσχυσης. Εάν δεν αποδειχθεί ο χαρακτήρας κινήτρου της ενίσχυσης, βάσει των ανωτέρω κριτηρίων, η επιχείρηση δεν θα χρηματοδοτηθεί.

• Εγγυητική επιστολή καλής εκτέλεσης.

Κάθε δικαιούχος ενισχυόμενης επιχείρησης υποχρεούται να καταθέσει εγγυητική επιστολή **καλής εκτέλεσης** υπέρ της ΓΓΕΤ (ΕΦΔ) ως ακολούθως:⁷¹

1. Για επιχειρήσεις που λειτουργούν επί έξι (6) τουλάχιστον έτη, το ύψος της εγγυητικής επιστολής ανέρχεται σε 10% της δημόσιας χρηματοδότησης (που αντιστοιχεί στην επιχείρηση).
2. Για επιχειρήσεις με διάρκεια λειτουργίας μικρότερη των 6 ετών, το ύψος της εγγυητικής επιστολής ανέρχεται σε 3% της δημόσιας χρηματοδότησης (που αντιστοιχεί στην επιχείρηση). Επιχειρήσεις στο κεφάλαιο των οποίων συμμετέχει με ποσοστό τουλάχιστον 50% άλλη επιχείρηση ηλικίας μεγαλύτερης των 6 ετών θεωρείται ότι υπάγονται στην πρώτη κατηγορία και υποχρεούνται στην κατάθεση εγγυητικής επιστολής ύψους 10% της δημόσιας χρηματοδότησης σύμφωνα με τα παραπάνω.

Η εγγυητική επιστολή θα τηρηθεί από την ΓΓΕΤ, μέχρι της πλήρους και καλής εκτέλεσης των συμβατικών υποχρεώσεων της κάθε δικαιούχου επιχείρησης και θα επιστραφούν μετά την οριστική περάτωση και παραλαβή της πράξης, (το αργότερο εντός δύο μηνών από την υποβολή του πλήρους φακέλου από τον χρηματοδοτηθέντα), εκτός εάν η πρόοδος του έργου δεν είναι σύμφωνη με τα προβλεπόμενα στην απόφαση χρηματοδότησης, οπότε η εγγυητική επιστολή καταπίπτει. Στην εγγυητική επιστολή, ο εγγυητής που την εκδίδει θα δηλώνει, παραιτούμενος της ενστάσεως της διζήσεως, ότι θα καταβάλει το ποσόν της εγγυητικής επιστολής απροφασίστως στην ΓΓΕΤ, εντός τριών (3) ημερών από του εγγράφου περί της γενομένης καταπτώσεως ειδοποίησώς του από την ΓΓΕΤ. (Η για οποιοδήποτε λόγο διακοπή της χρηματοδότησης, ως και η μη εμπρόθεσμη υποβολή της τελικής έκθεσης από τον χρηματοδοτούμενο συνεπάγονται την άμεση και αυτοδίκαιη κατάπτωση της εγγυητικής επιστολής και την είσπραξη του ποσού αυτής σύμφωνα με τις διατάξεις του Κώδικα Είσπραξης Δημοσίων Εσόδων).

- Αν η εταιρεία είναι ΜμΕ, τότε συμπλήρωση της Δήλωσης (υπόδειγμα 2003/C118/03 της Επιτροπής), από τον νόμιμο εκπρόσωπο της εταιρείας σχετικά με την ιδιότητά της ως ΜμΕ, σύμφωνα με τη σύσταση της Επιτροπής για τον ορισμό των ΜμΕ, 2003/361/ΕΚ.
- Συμβάσεις ανάθεσης έργου (επικαιροποιημένες) με τα νομικά πρόσωπα που συμμετέχουν υλοποιώντας τμήμα του έργου με υπεργολαβία, στις οποίες περιγράφεται το αντικείμενο της έρευνας που θα υλοποιηθεί, τα παραδοτέα και αναφέρεται το κόστος των εργασιών
- Όποια δικαιολογητικά κρίνονται απαραίτητα σύμφωνα με τις παρατηρήσεις της αξιολόγησης, όπως αυτές γνωστοποιήθηκαν στο δικαιούχο με το έγγραφο για την κατ' αρχήν αποδοχή της χρηματοδότησης της πρότασης, καθώς και όποια επιπλέον

⁷¹ Από την υποχρέωση κατάθεσης εγγυητικής επιστολής απαλλάσσονται οι Δημόσιες Υπηρεσίες, τα ΝΠΔΔ, Ερευνητικά Κέντρα - Δημόσια ή εποπτευόμενα από το δημόσιο-. Δίνεται η δυνατότητα στην ΓΓΕΤ να διευκολύνει την δικαιούχο επιχείρηση, ώστε να καταθέσει την εγγυητική επιστολή καλής εκτέλεσης μέχρι την ημερομηνία καταβολής της προκαταβολής της ΔΔ

διευκρινιστικά ζητηθούν από τον ΕΦΔ [π.χ. για την τεκμηρίωση της δυνατότητας κάλυψης της ίδιας συμμετοχής των καινοτόμων επιχειρήσεων θα ζητηθούν στοιχεία για το μετοχικό κεφάλαιο, ενδεχομένως αποθεματικά τελευταίας τριετίας κλπ.]

Τα απαιτούμενα δικαιολογητικά συλλέγονται και προσκομίζονται στην ΓΓΕΤ, με ευθύνη του Φορέα Αρωγού και με προσωπική επιστασία του Υπεύθυνου Έργου.

15. ΤΡΟΠΟΣ ΚΑΤΑΒΟΛΗΣ ΤΗΣ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ

Η καταβολή της εκάστοτε δόσης της χρηματοδότησης από τη ΓΓΕΤ θα πραγματοποιείται ανάλογα με τη ροή χρηματοδότησης του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων (ΠΔΕ).

Στο πλαίσιο της παρούσας δράσης, απαγορεύεται η εκχώρηση του ανατιθέμενου έργου καθώς και η εκχώρηση της απαίτησης από χρηματοδότηση, εκτός από οφειλές στο Δημόσιο και σε Ασφαλιστικά Ταμεία.

Ο τρόπος καταβολής στη διάρκεια της πράξης προβλέπεται ως εξής, είτε αφορά τον Φορέα Αρωγό, είτε μεμονωμένη επιχείρηση :

- **ΠΡΟΚΑΤΑΒΟΛΗ** : Με την υπογραφή της απόφασης χρηματοδότησης, δίδεται προκαταβολή ίση με το 35 % της εγκεκριμένης δημόσιας δαπάνης, με την προϋπόθεση ότι ο δικαιούχος -εφόσον είναι επιχείρηση- θα προσκομίσει ισόποση εγγυητική επιστολή προκαταβολής (δηλαδή ισόποση με το ποσό της προκαταβολής που του καταβάλλεται), υπέρ της ΓΓΕΤ. Η εγγυητική επιστολή προκαταβολής επιστρέφεται στους δικαιούχους μετά την πιστοποίηση δαπανών, ύψους τουλάχιστον 80% του συνολικού προϋπολογισμού του δικαιούχου που αντιστοιχεί στην προκαταβολή (α' δόση χρηματοδότησης συν αναλογούσα ίδια συμμετοχή).

Εναλλακτικά, στην περίπτωση που η επιχείρηση δεν επιθυμεί να καταθέσει εγγυητική επιστολή προκαταβολής, η προκαταβολή της δημόσιας δαπάνης δεν θα καταβάλλεται, μέχρι να πιστοποιηθούν δαπάνες ύψους τουλάχιστον 80% του συνολικού προϋπολογισμού του δικαιούχου που αντιστοιχεί στην προκαταβολή (α' δόση χρηματοδότησης συν αναλογούσα ίδια συμμετοχή). Άλλως, με την ολοκλήρωση της ενδιάμεσης πιστοποίησης της πράξης θα καταβληθεί η προκαταβολή, ύψους ίσου με το ύψος της πιστοποιηθείσας δημόσιας δαπάνης.

- **ΕΝΔΙΑΜΕΣΗ ΔΟΣΗ** : Μετά την ολοκλήρωση και πιστοποίηση του φυσικού και οικονομικού αντικειμένου με βάση την Ενδιάμεση Έκθεση Προόδου (βλ. Κεφάλαιο 16), καταβάλλεται το 45% της εγκεκριμένης δημόσιας δαπάνης, εφόσον διαπιστώνεται η δυνατότητα επιτυχούς υλοποίησης της πράξης και επίτευξης των στόχων και εφόσον το ποσοστό πιστοποίησης οικονομικού αντικειμένου αντιστοιχεί στο 80% του συνολικού προϋπολογισμού του δικαιούχου που αντιστοιχεί στην προκαταβολή (α' δόση χρηματοδότησης συν αναλογούσα ίδια συμμετοχή).

Στην περίπτωση που οι πιστοποιημένες δαπάνες των δικαιούχων (φορέα αρωγού και επιχειρήσεων οι οποίες έχουν λάβει προκαταβολή), δεν είναι στο 80%, αλλά:

κυμαίνονται μεταξύ 60-80% , καταβάλλεται το αντίστοιχο ποσοστό της χρηματοδότησης μειωμένο κατά 10%.

είναι κάτω του 60%, η β' δόση δεν καταβάλλεται στο στάδιο αυτό αλλά με την ολοκλήρωση της πράξης μαζί με την αποπληρωμή.

Προϋπόθεση καταβολής της ενδιάμεσης δόσης είναι οι δικαιούχοι -εφόσον είναι επιχειρήσεις- να προσκομίσουν εγγυητική επιστολή ενδιάμεσης δόσης⁷² υπέρ της ΓΓΕΤ. Η εγγυητική επιστολή ενδιάμεσης δόσης επιστρέφεται στους δικαιούχους μετά την πιστοποίηση των δαπανών της Τελικής Έκθεσης Προόδου, ύψους τουλάχιστον 80% του συνολικού προϋπολογισμού του δικαιούχου, που αντιστοιχεί στην β' δόση χρηματοδότησης συν την αναλογούσα ίδια συμμετοχή.

Εναλλακτικά, στην περίπτωση που η επιχείρηση δεν επιθυμεί να καταθέσει εγγυητική επιστολή ενδιάμεσης δόσης, η ενδιάμεση δόση δεν θα καταβάλλεται μέχρι την ολοκλήρωση της τελικής πιστοποίησης της πράξης.

- ΑΠΟΠΛΗΡΩΜΗ: Μετά την ολοκλήρωση και την πιστοποίηση του συνόλου του φυσικού και οικονομικού αντικειμένου από την Τελική Έκθεση (βλ. Κεφάλαιο 16), και τα συνοδευτικά της κείμενα και παραδοτέα, καθώς και μετά την πιστοποίηση της επίτευξης των στόχων / δεικτών⁷³ της πράξης, καταβάλλεται το υπόλοιπο 20% της εγκεκριμένης δημόσιας δαπάνης⁷⁴. Της καταβολής αυτής προηγείται Απόφαση του Φορέα Διαχείρισης, σχετική με την έγκριση των αποτελεσμάτων της πράξης.

Προκειμένου να διευκολυνθούν οι δικαιούχοι στην απρόσκοπτη οικονομικά υλοποίηση της πράξης, κυρίως εάν πραγματοποιηθούν δαπάνες μεγάλου ύψους στην έναρξη της, **δίνεται η δυνατότητα** καταβολής της ενδιάμεσης δόσης πριν το μέσον της χρονικής διάρκειας της πράξης. Η δυνατότητα θα ενεργοποιείται με αίτηση που υπογράφεται από τον δικαιούχο και τον Φορέα Αρωγό και απευθύνεται προς την ΓΓΕΤ, η οποία θα συνοδεύεται από την έκθεση προόδου φυσικού και οικονομικού αντικειμένου μαζί με τα απαραίτητα παραστατικά (όπως προβλέπεται στο Κεφάλαιο 16). Την ευθύνη για τη συγκέντρωση όλων των αιτούμενων στοιχείων, τον έλεγχο της ορθότητάς τους, το συντονισμό της όλης διαδικασίας, τη συμπλήρωση των εντύπων και την αποστολή τους στην ΓΓΕΤ έχει ο Υπεύθυνος του έργου. Η ΓΓΕΤ, θα διενεργεί πιστοποίηση οικονομικού και φυσικού αντικειμένου, όπως προβλέπεται στο Κεφάλαιο 16, και μόνο εάν διαπιστωθεί ότι έχει υλοποιηθεί το 35% του συνολικού αντικειμένου της πράξης, και έχει δαπανηθεί το 35% του συνολικού προϋπολογισμού (δημόσια και ίδια χρηματοδότηση) θα καταβάλλεται η ενδιάμεση δόση.

Κατά ανάλογο τρόπο, δίνεται η δυνατότητα στον δικαιούχο, με αίτηση που υπογράφεται από τον ίδιο και τον Φορέα Αρωγό και απευθύνεται προς την ΓΓΕΤ, να

⁷² Το ύψος της εξαρτάται από το ύψος των πιστοποιημένων δαπανών και θα προσδιορισθεί από την ΓΓΕΤ. Δίνεται η δυνατότητα «αναβίωσης» της εγγυητικής επιστολής προκαταβολής

⁷³ Σε περίπτωση μη επίτευξης των ανωτέρω δεικτών, ακόμα και αν για το σύνολο των μελών η ολοκλήρωση του φυσικού και του οικονομικού αντικειμένου επιτευχθεί πλήρως, ο Φορέας Διαχείρισης του Προγράμματος δύναται να αποφασίσει τη μη καταβολή έως και 10% της συνολικής ενίσχυσης από όλα τα μέλη της Συστάδας που συμμετέχουν στο Πρόγραμμα, όπως έχει ήδη προαναφερθεί.

⁷⁴ Το ποσοστό αυτό είναι το ανώτατο που δικαιούται ο ενισχυόμενος. Το ακριβές ποσοστό εξαρτάται από τις συνολικές πιστοποιημένες δαπάνες του κάθε δικαιούχου για το σύνολο της πράξης.

υποβάλλει την Τελική έκθεση προόδου, πριν την ημερομηνία λήξης της πράξης, εφόσον το φυσικό και οικονομικό αντικείμενο της ενταγμένης πράξης έχει ολοκληρωθεί νωρίτερα. Η ΓΓΕΤ εγκαίρως θα προχωρήσει στην πιστοποίηση και εάν συντρέχει λόγος, στη καταβολή μέρους της αποπληρωμής (λαμβάνοντας υπόψη ότι η αποπληρωμή πραγματοποιείται μετά την πιστοποίηση της επίτευξης των στόχων / δεικτών της πράξης και της σύστασης της καινοτομικής συστάδας σε νομικό πρόσωπο).

Ειδικότερα, ισχύουν τα εξής:

Για την πληρωμή των δόσεων (Προκαταβολή, Ενδιάμεση δόση, Αποπληρωμή), η ΓΓΕΤ καταθέτει σε **ξεχωριστό τραπεζικό λογαριασμό** που θα ανοίξει για τον σκοπό αυτό ο κάθε δικαιούχος, (Φορέας αρωγός, επιχείρηση) **και θα της δηλωθεί**, το ποσό των δόσεων χρηματοδότησης αφού ζητήσει και λάβει τα απαραίτητα δικαιολογητικά.

Τα ανωτέρω δικαιολογητικά, θα πρέπει να προσκομιστούν μέσα σε **δύο μήνες** το αργότερο από την υπογραφή της απόφασης χρηματοδότησης. Στην αντίθετη περίπτωση, η ΓΓΕΤ μπορεί να εξετάσει την περίπτωση διακοπής της χρηματοδότησης της πράξης, εάν υπάρχουν βάσιμοι λόγοι ότι ο δικαιούχος δεν θα προχωρήσει στην υλοποίηση του.

16. ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΩΝ ΠΡΑΞΕΩΝ

Ο Ενδιάμεσος Φορέας Διαχείρισης ΓΓΕΤ έχει την βασική ευθύνη για να παρακολουθεί την υλοποίηση του προγράμματος, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα από τους μηχανισμούς ελέγχου και παρακολούθησης του ΕΣΠΑ, και τα οριζόμενα ειδικά στις σχετικές Αποφάσεις Χρηματοδότησης και τα Τεχνικά Παραρτήματα.

Ο έλεγχος υλοποίησης της κάθε ενταγμένης πράξης (φυσικό και οικονομικό αντικείμενο) ενός εκάστου δικαιούχου, γίνεται όπως περιγράφεται ακολούθως, με τις εκθέσεις προόδου, χρησιμοποιώντας ως σημείο αναφοράς την απόφαση χρηματοδότησης της πράξης και το τεχνικό παράρτημα αυτής⁷⁵. Όλα τα έντυπα παρακολούθησης και οι εκθέσεις υποβάλλονται σε ένα αντίτυπο και σε ηλεκτρονική μορφή (flash disc, cd κλπ). Την ευθύνη για τη συγκέντρωση όλων των αιτούμενων στοιχείων, τον έλεγχο της ορθότητάς τους, το συντονισμό της όλης διαδικασίας, τη συμπλήρωση των εντύπων και την αποστολή τους στην ΓΓΕΤ έχει ο Υπεύθυνος του έργου .

Οι εκθέσεις προόδου παρέχουν κάθε αναγκαία πληροφορία για το φυσικό και οικονομικό αντικείμενο του έργου τεκμηριώνοντας την υλοποίηση όσων αντιστοιχούν στην περίοδο αναφοράς.

Σημειώνεται ότι η υποβολή των εκθέσεων είναι υποχρεωτική. Η μη υποβολή τους εμπρόθεσμα μπορεί να οδηγήσει σε ενέργειες όπως Έκτακτος Έλεγχος Προόδου, ή και ακόμη στην Ανάκληση της Απόφασης Χρηματοδότησης, ή στη διακοπή της

---

⁷⁵ Σε περίπτωση ασάφειας, τα διευκρινιστικά στοιχεία παρέχονται από το κείμενο της αρχικής πρότασης που έχει κατατεθεί και από τις τυχόν υποδείξεις της Επιτροπής Αξιολόγησης

χρηματοδότησης πράξης, στην κατάπτωση της εγγυητικής επιστολής καλής εκτέλεσης και στην επιστροφή της χορηγηθείσας χρηματοδότησης, ως αχρεωστήτως καταβληθείσας.

Με βάση τις εκθέσεις προόδου πραγματοποιείται από εμπειρογνώμονες, με ευθύνη της ΓΓΕΤ, η αξιολόγηση και πιστοποίηση της προόδου των πράξεων.

Ειδικότερα, με αποφάσεις του Υπουργού Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων ή του αρμοδίως εξουσιοδοτημένου προσώπου, ορίζονται ένας ή περισσότεροι εμπειρογνώμονες ή και συστήνεται επιτροπή εμπειρογνομόνων έως τρία (3) μέλη για τον έλεγχο και την πιστοποίηση των πράξεων των δικαιούχων. Στην Επιτροπή επιτρέπεται να ορίζονται και στελέχη της ΓΓΕΤ. Οι εμπειρογνώμονες και τα μέλη της επιτροπής έχουν ειδικότητα και πείρα ανάλογη προς το περιεχόμενο του αντικείμενου που θα αξιολογήσουν / πιστοποιήσουν. Ως εμπειρογνώμονας μπορεί να ορίζεται και εξωτερικός εμπειρογνώμονας ειδικός στο αντικείμενο του αξιολογούμενου έργου.

Ο έλεγχος, αξιολόγηση και πιστοποίηση της πράξης γίνεται είτε επιτόπια - στην έδρα του δικαιούχου ή του φορέα αρωγού, είτε στην έδρα της ΓΓΕΤ. Στους επιτόπιους ελέγχους, καλούνται ως παρατηρητές, στελέχη του φορέα αρωγού προκειμένου να διαμορφωθεί εκατέρωθεν σφαιρική εικόνα για την ελεγχόμενη πράξη.

Με την λήξη των εργασιών ελέγχου συντάσσεται έκθεση πιστοποίησης φυσικού και οικονομικού αντικείμενου της πράξης. Στην έκθεση καταγράφονται και οι τυχόν διατυπωθείσες διαφορετικές γνώμες των μελών της Επιτροπής.

Η πιστοποίηση συνίσταται

- στην επαλήθευση του φυσικού αντικείμενου του έργου, σύμφωνα με τους όρους της Απόφασης Χρηματοδότησης και του Τεχνικού Παραρτήματος. Συγκεκριμένα, προσδιορίζεται το φυσικό αντικείμενο που έχει επαληθευτεί/πιστοποιηθεί.
- Στον προσδιορισμό των επιλεξιμών δαπανών, σύμφωνα με τους όρους της Απόφασης Χρηματοδότησης και του Τεχνικού Παραρτήματος, αλλά και σε συνάφεια με το βαθμό υλοποίησης του φυσικού αντικείμενου
- στην διασφάλιση της τήρησης των λοιπών όρων υλοποίησης

Με βάση το πόρισμα της πιστοποίησης, καταβάλλεται η επόμενη δόση χρηματοδότησης, ή μέρος αυτής, όπως προαναφέρθηκε στο Κεφάλαιο 15.

Τμήμα της έκθεσης με τις παρατηρήσεις του ελέγχου επί της πορείας υλοποίησης του φυσικού και οικονομικού αντικείμενου της πράξης, αποστέλλεται στο δικαιούχο. Ειδικότερα, η έκθεση που αφορά ενισχυόμενη επιχείρηση, κοινοποιείται και στον Φορέα Αρωγό.

Επισημαίνεται ότι, η ΓΓΕΤ, η ΕΥΔ-ΕΠΑΕ και άλλα εξουσιοδοτημένα όργανα ελέγχου, διατηρούν το δικαίωμα να ελέγχουν, όποτε κρίνουν απαραίτητο, την πορεία των ενταγμένων πράξεων.

Οι τακτικοί έλεγχοι / πιστοποιήσεις της προόδου κάθε πράξης γίνονται με την Ενδιάμεση Έκθεση Προόδου, την Τελική Έκθεση Ολοκλήρωσης της Πράξης και με την Αξιολόγηση των Μετρήσιμων Δεικτών.

Προβλέπεται και έλεγχος της βιωσιμότητας της συστάδας, μετά την λήξη της κρατικής χρηματοδότησης, όπως προσδιορίζεται κατωτέρω, στο σημείο Ε.

Έκτακτος έλεγχος προόδου, μπορεί να ζητηθεί από τον ΕΦΔ, οποτεδήποτε κριθεί απαραίτητο.

Ειδικότερα, ισχύουν τα εξής:

A. Ενδιάμεση Έκθεση Προόδου

Η Ενδιάμεση έκθεση προόδου υποβάλλεται σε έντυπη και ηλεκτρονική μορφή **το αργότερο ένα μήνα μετά το τέλος του ημίσεως της συνολικής διάρκειας υλοποίησης της πράξης**⁷⁶. Αφορά συγκεντρωτικά στοιχεία φυσικού και οικονομικού αντικειμένου. Με βάση αυτή την έκθεση θα γίνεται πιστοποίηση του φυσικού και οικονομικού αντικειμένου σύμφωνα με τα πορίσματα της οποίας θα αποφασιστεί η καταβολή ή μη της β' δόσης.

Οι εκθέσεις προόδου περιέχουν (χωριστά κεφάλαια για κάθε δικαιούχο και ένα κεφάλαιο για το επιχειρηματικό σχέδιο συνολικά) :

- α) Στοιχεία για την πρόοδο του φυσικού και οικονομικού αντικειμένου της πράξης – παραδοτέα, σε σχέση με το χρονοδιάγραμμα που έχει καταρτισθεί και περιέχεται στην απόφαση χρηματοδότησης και στο Τεχνικό Παράρτημα, τυχόν αποκλίσεις από αυτό, την πρόοδο των στόχων / δεικτών, ενέργειες δικτύωσης σε διεθνές επίπεδο, καθώς και για τις προοπτικές για τα επόμενα στάδια. Ειδικά το κεφάλαιο για την πρόοδο υλοποίησης του επιχειρηματικού σχεδίου, θα περιέχει και στοιχεία για το βαθμό επιτυχίας των τεθέντων στόχων και ιδίως για την πρόοδο στην αύξηση των μελών της Συστάδας με νέες επιχειρήσεις. Ο ελάχιστος αριθμός επιχειρήσεων από τις οποίες θα πρέπει να αποτελείται η συστάδα καθώς και ο ελάχιστος αριθμός των δημόσιων ερευνητικών οργανισμών (1) δεν πρέπει να έχει μειωθεί ⁷⁷.
- β) Τα προβλήματα που συναντά η ομάδα υλοποίησης στην εκτέλεση της πράξης και τις λύσεις που δόθηκαν ή προτείνονται.
- γ) Τα επιστημονικά επιτεύγματα της πράξης και αναφορά της σκοπιμότητας κατοχύρωσης αυτών με δίπλωμα ευρεσιτεχνίας, στην Ελλάδα ή και στο εξωτερικό.
- δ) Αναλυτικό πίνακα εσόδων και δαπανών, όπου εμφανίζονται κατά κατηγορία οι δαπάνες που έγιναν για την υλοποίηση της πράξης, ο ρυθμός ανάλωσης του προϋπολογισμού κατά το χρονικό διάστημα στο οποίο αφορά η έκθεση προόδου και τα αποτελέσματα της οικονομικής διαχείρισης της πράξης. Σε περιπτώσεις δαπανών που αφορούν μόνο εν μέρει στη συγχρηματοδότηση από την παρούσα δράση, η διάκριση του συγχρηματοδοτούμενου και μη τμήματος της πράξης θα

⁷⁶ Υπενθυμίζεται ότι δίνεται η δυνατότητα στον δικαιούχο, με αίτηση που υπογράφεται από τον ίδιο και τον Φορέα Αρωγό και απευθύνεται προς την ΓΓΕΤ, να υποβάλλει την Ενδιάμεση έκθεση προόδου, πριν το τέλος του ημίσεως της συνολικής διάρκειας υλοποίησης της πράξης, προκειμένου να γίνει νωρίτερα η πιστοποίηση και η καταβολή της ενδιάμεσης δόσης (βλέπε κεφάλαιο 15 - 16)

⁷⁷ Υπενθυμίζεται ότι ο ελάχιστος αριθμός επιχειρήσεων από τις οποίες θα πρέπει να αποτελείται η συστάδα είναι 10, εκ των οποίων οι 8 ΜμΕ. Οι ελεύθεροι επαγγελματίες και τα φυσικά πρόσωπα δεν προσμετρώνται στον ελάχιστο απαιτούμενο αριθμό επιχειρήσεων και δεν χρηματοδοτούνται από τη δράση. Δεν προσμετρώνται επίσης στο ελάχιστο απαιτούμενο αριθμό επιχειρήσεων οι επιχειρήσεις που θα ιδρυθούν στο πλαίσιο της ενέργειας 9^α, (βλέπε Κεφάλαιο 9.1).

πρέπει να είναι ορατή στο φυσικό αντικείμενο, στις επιμέρους εργασίες, στα προϊόντα στις δαπάνες και στις πληρωμές.

- ε) ενδεχομένως, κάθε άλλο ειδικότερο σχετικό στοιχείο που εγγράφως θα ζητείται από τον ΕΦΔ

Μαζί με την ενδιάμεση έκθεση προόδου θα πρέπει να υποβάλλονται:

- σε έντυπη και ηλεκτρονική μορφή, όσα **παραδοτέα** του φυσικού αντικειμένου αντιστοιχούν στη περίοδο αναφοράς.
- σε ξεχωριστό τόμο, φωτοαντίγραφα των παραστατικών δαπανών ανά κατηγορία δαπάνης, τα οποία θα συνοδεύονται απαραίτητα από τις εξοφλητικές αποδείξεις και τις λογιστικές εγγραφές των παραστατικών, κατά προτίμηση με τη μορφή αναλυτικού καθολικού του ξεχωριστού λογαριασμού της πράξης (με υπογραφή του υπεύθυνου λογιστή και σφραγίδα του φορέα). Επισημαίνεται ότι τα φωτοαντίγραφα των τιμολογίων θα πρέπει να παράγονται αφού έχουν σφραγιστεί τα πρωτότυπα τιμολόγια με τη σφραγίδα της πράξης.
- υπεύθυνη δήλωση εκ μέρους των δικαιούχων, υπογεγραμμένη αρμοδίως, όπου θα αναφέρεται ότι:
  - Τα υποβαλλόμενα αντίγραφα είναι ακριβή αντίγραφα των πρωτότυπων παραστατικών,
  - Τα πρωτότυπα είναι πάντα στη διάθεση της ΓΓΕΤ ή άλλου αρμόδιου ελεγκτικού οργάνου,
  - Τα παραστατικά δεν αντιστοιχούν σε δαπάνες που έχουν χρηματοδοτηθεί από άλλο πρόγραμμα.
  - Ειδικά για τον Φορέα Αρωγό: Η χρηματοδότηση χρησιμοποιήθηκε αποκλειστικά για δαπάνες που αποδεδειγμένα έγιναν προς όφελος της συστάδας και δεν δημιούργησαν πλεονέκτημα στον ίδιο.
- Οι αποφάσεις των Δ.Σ. των φορέων, που αναφέρονται σε θέματα σχετικά με την υλοποίηση της πράξης.
- Εισηγητική αναφορά του Φορέα Αρωγού σχετικά με την πρόοδο του φυσικού και οικονομικού αντικειμένου κάθε πράξης και του επιχειρηματικού σχεδίου στο σύνολό του.

Β. Τελική έκθεση Ολοκλήρωσης πράξης

Εντός χρονικού διαστήματος **δύο μηνών το αργότερο** από την ημερομηνία λήξης εκάστης πράξης,⁷⁸ οι χρηματοδοτούμενοι είναι υποχρεωμένοι να υποβάλουν τελική έκθεση που περιλαμβάνει τον απολογισμό φυσικού και οικονομικού αντικειμένου της κάθε ενταγμένης πράξης (σε έντυπη και ηλεκτρονική μορφή). Η τελική έκθεση του φυσικού αντικειμένου θα περιέχει όσα στοιχεία αναφέρονται στην ενδιάμεση έκθεση προόδου, αλλά για την συνολική διάρκεια της πράξης. Αναφορικά με το οικονομικό αντικείμενο θα αναφέρονται μόνο οι δαπάνες που δεν είχαν αναφερθεί και ελεγχθεί στο πλαίσιο της Ενδιάμεσης έκθεσης. Επιπλέον η τελική έκθεση θα περιέχει στοιχεία για το βαθμό επιτυχίας σε σχέση με τους αρχικούς στόχους της Συστάδας Επιχειρήσεων και το βαθμό επίτευξης των μετρήσιμων δεικτών. Με βάση αυτήν την έκθεση θα γίνει η αξιολόγηση του βαθμού επίτευξης των μετρήσιμων δεικτών, και

⁷⁸ δίνεται η δυνατότητα στον δικαιούχο, με αίτηση που υπογράφεται από τον ίδιο και τον Φορέα Αρωγό και απευθύνεται προς την ΓΓΕΤ, να υποβάλλει την Τελική έκθεση προόδου, πριν την ημερομηνία λήξης της πράξης, εφόσον το φυσικό και οικονομικό αντικείμενο της ενταγμένης πράξης έχει ολοκληρωθεί νωρίτερα. Η ΓΓΕΤ εγκαίρως θα προχωρήσει στην πιστοποίηση και εάν συντρέχει λόγος, στη καταβολή μέρους της αποπληρωμής (λαμβάνοντας υπόψη ότι η αποπληρωμή πραγματοποιείται μετά την πιστοποίηση της επίτευξης των στόχων / δεικτών της πράξης και της σύστασης της καινοτομικής συστάδας σε νομικό πρόσωπο)

τελική πιστοποίηση του φυσικού και οικονομικού αντικειμένου σύμφωνα με τα πορίσματα της οποίας θα αποφασιστεί η καταβολή ή μη καθώς και το ποσό της δόσης αποπληρωμής/ επιστροφής. Θα πρέπει επίσης να αναφέρονται οι ενέργειες διάχυσης και αξιοποίησης των αποτελεσμάτων.

Μαζί με την τελική έκθεση ολοκλήρωσης θα πρέπει να υποβάλλονται:

όσα **παραδοτέα** του φυσικού αντικειμένου αντιστοιχούν στην περίοδο ελέγχου και δεν έχουν ήδη υποβληθεί (σε έντυπη και ηλεκτρονική μορφή). Έμφαση πρέπει να δοθεί στα παραδοτέα και στη σαφή περιγραφή του τελικώς επιτευχθέντος αποτελέσματος. Εφόσον στα παραδοτέα περιλαμβάνονται, π.χ. software ή άλλο υλικό, αυτά παραδίδονται με την τελική έκθεση.

Υπενθυμίζεται ότι **η ίδρυση νομικού προσώπου** οποιασδήποτε φύσης και μορφής (ένωση, σύνδεσμος, κοινοπραξία κλπ.) αποτελεί υποχρεωτικό παραδοτέο των καινοτομικών συστάδων επιχειρήσεων. Στο πλαίσιο αυτό, με την τελική έκθεση προόδου υποβάλλεται επικυρωμένο φωτοαντίγραφο του καταστατικού ίδρυσης της Καινοτομικής Συστάδας επιχειρήσεων και ερευνητικών οργανισμών ή/ και άλλων υποστηρικτικών φορέων, από το οποίο να τεκμηριώνεται ότι η Συστάδα :

- είναι νομικό πρόσωπο (οποιασδήποτε μορφής),
- έχει σαν αντικείμενο τον τομέα στον οποίο υποβάλλεται η πρόταση,
- η ημερομηνία ίδρυσής της προηγείται της ημερομηνίας υποβολής της τελικής έκθεσης προόδου
- περιλαμβάνει τουλάχιστον δέκα (10) εταιρείες-μέλη, εκ των οποίων οι 8 ΜμΕ, και τουλάχιστον έναν ερευνητικό / ακαδημαϊκό φορέα της ημεδαπής
- Αναφέρεται ο συνολικός αριθμός των μελών και οι επωνυμίες τους, με επιμέρους ανάλυση σε ερευνητικούς /ακαδημαϊκούς φορείς και Επιχειρήσεις
- δίνεται η διεύθυνση της έδρας της,
- δίνονται τα στοιχεία του νομίμου εκπροσώπου της
- Περιγράφεται η διοικητική και οργανωτική δομή της Καινοτομικής Συστάδας και το μοντέλο διαχείρισής της (μηχανισμοί λήψης απόφασης, στρατηγική επικοινωνίας μεταξύ των μελών κλπ)
- Περιγράφεται η διαχείριση της γνώσης και των πνευματικών δικαιωμάτων στη συστάδα (ιδιοκτησία πνευματικών δικαιωμάτων, δικαιώματα χρήσης τους π.χ. άδειες εκμετάλλευσης, royalties κλπ.)⁷⁹

Σε περίπτωση που το νομικό πρόσωπο της καινοτομικής συστάδας δεν συσταθεί, [ακόμα και αν το σύνολο των δικαιούχων έχει ολοκληρώσει επιτυχώς την υλοποίηση του φυσικού και του οικονομικού αντικειμένου που έχει αναλάβει], ο Υπουργός Παιδείας Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων δύναται να αποφασίσει τη μη καταβολή ποσοστού 5% της συνολικής ενίσχυσης σε όλα τα μέλη της συστάδας που συμμετέχουν στο έργο. Για την εφαρμογή αυτού, θα πρέπει απαραίτητα να έχει ολοκληρωθεί η πιστοποίηση της τελικής έκθεσης των δικαιούχων από την Επιτροπή Πιστοποίησης -η οποία και εισηγείται σχετικά-, η αξιολόγηση των μετρήσιμων δεικτών του προγράμματος, καθώς και οι σχετικές υποστηρικτικές διοικητικές

---

⁷⁹ Θα πρέπει να περιγράφεται με σαφήνεια πώς η ομάδα των συμμετεχόντων προτίθεται να προστατεύσει, να διαμοιράσει, να διαχειριστεί και να εκμεταλλευθεί τα δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας που υπάρχουν ή αναμένεται να προκύψουν από τη λειτουργία της συστάδας.

ενέργειες που απαιτούνται, πριν την αποπληρωμή του υπολοίπου 20% της συνολικά αντιστοιχούσας χρηματοδότησης ανά συμμετέχοντα στο έργο.

- **έκθεση αξιοποίησης και διάχυσης** στην οποία ο δικαιούχος αναφέρει πώς προτίθεται να αξιοποιήσει και να διαδώσει τα αποτελέσματα του έργου, καθώς και όλα τα δικαιώματα πνευματικής και βιομηχανικής ιδιοκτησίας επί των αποτελεσμάτων, όπου περιλαμβάνονται μεταξύ άλλων και οι εφευρέσεις που έγιναν, τα διπλώματα ευρεσιτεχνίας που ζητούνται ή πρόκειται να ζητηθούν ή έχουν αποκτηθεί, τα καταχωρημένα σχέδια και παρόμοια νόμιμα δικαιώματα επί των αποτελεσμάτων. Η έκθεση περιλαμβάνει κάθε σχετική έρευνα και στοιχεία που απαιτούνται για την αξιοποίηση και διάχυση των αποτελεσμάτων.
- σε ξεχωριστό τόμο, φωτοαντίγραφα των παραστατικών δαπανών ανά κατηγορία δαπάνης, τα οποία θα συνοδεύονται απαραίτητα από τις εξοφλητικές αποδείξεις και τις λογιστικές εγγραφές των παραστατικών, κατά προτίμηση με τη μορφή αναλυτικού καθολικού του ξεχωριστού λογαριασμού της πράξης (με υπογραφή του υπεύθυνου λογιστή και σφραγίδα του φορέα). Επισημαίνεται ότι τα φωτοαντίγραφα των τιμολογίων θα πρέπει να παράγονται αφού έχουν σφραγιστεί τα πρωτότυπα τιμολόγια με τη σφραγίδα της πράξης.
- υπεύθυνη δήλωση εκ μέρους των δικαιούχων, υπογεγραμμένη αρμοδίως, όπου θα αναφέρεται ότι:
  - Τα υποβαλλόμενα αντίγραφα είναι ακριβή αντίγραφα των πρωτότυπων παραστατικών
  - Τα πρωτότυπα είναι πάντα στη διάθεση της ΓΓΕΤ, ή άλλου ελεγκτικού οργάνου
  - Τα παραστατικά δεν αντιστοιχούν σε δαπάνες που έχουν χρηματοδοτηθεί από άλλο πρόγραμμα.
  - Ειδικά για τον Φορέα Αρωγού: Η χρηματοδότηση χρησιμοποιήθηκε αποκλειστικά για δαπάνες που αποδεδειγμένα έγιναν προς όφελος της συστάδας και δεν δημιούργησαν πλεονέκτημα στον ίδιο
- Οι αποφάσεις των Δ.Σ. των φορέων, που αναφέρονται σε θέματα υλοποίησης της πράξης.
- Εισηγητική αναφορά του Φορέα Αρωγού σχετικά με την πρόοδο του φυσικού και οικονομικού αντικειμένου κάθε πράξης και του επιχειρηματικού σχεδίου στο σύνολό του, καθώς και για την επίτευξη ή μη των στόχων και των δεικτών του.

Τέλος, πρέπει να επισυνάπτεται μια **σύνοψη της πλήρους έκθεσης** –επιμέρους για κάθε σχέδιο ενίσχυσης επιχείρησης και συνολικού έργου- (στα ελληνικά και τα αγγλικά) σε μορφή κατάλληλη για δημοσίευση (έντυπη και ηλεκτρονική), όπου αναφέρονται οι στόχοι και τα επιτεύγματα του έργου. Η σύνοψη συντάσσεται και κατατίθεται με ευθύνη του φορέα αρωγού.

Γ. Αξιολόγηση Μετρήσιμων Δεικτών (με την υποβολή της Τελικής Έκθεσης)

Η αξιολόγηση των μετρήσιμων δεικτών του Προγράμματος, διενεργείται από «Επιτροπή Αξιολόγησης Μετρήσιμων Δεικτών», όπως αναλυτικά περιγράφεται στη συνέχεια.

Με απόφαση του Υπουργού Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων ή του αρμοδίως εξουσιοδοτημένου προσώπου, συστήνεται επιτροπή Αξιολόγησης Μετρήσιμων Δεικτών αποτελούμενη από τρία (3) έως πέντε (5) μέλη για την αξιολόγηση των μετρήσιμων δεικτών ενός εκάστου δικαιούχου και της Συστάδας στο

σύνολό της.⁸⁰ Την Επιτροπή απαρτίζουν εμπειρογνώμονες με γνώσεις και υπόβαθρο σχετικό με τον εκάστοτε δείκτη / στόχο (Οικονομικό/Ελεγκτικό όπως π.χ. Ορκωτοί Λογιστές, Νομικό/Διοικητικό όπως π.χ. Δικηγόροι κλπ.). Επίσης συμμετέχουν στελέχη της ΓΓΕΤ και του Φορέα Αρωγού, ως παρατηρητές.

Με βάση τα ευρήματα της Αξιολόγησης, συντάσσεται το πόρισμα της Επιτροπής το οποίο, με ευθύνη της αρμόδιας Δ/σης της ΓΓΕΤ, διαβιβάζεται προς τον Γενικό Γραμματέα Έρευνας και Τεχνολογίας και τον Υπουργό Παιδείας Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων. Στο πόρισμα πιστοποιείται ο βαθμός επίτευξης των μετρήσιμων δεικτών και προτείνονται σχετικές ενέργειες καθώς και εισήγηση για την περικοπή ή όχι της έως και 10% συνολικής ενίσχυσης σε όλα τα μέλη της συστάδας που συμμετέχουν στο έργο, ανάλογα με τον βαθμό επίτευξης των μετρήσιμων δεικτών. Ο Υπουργός Παιδείας Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων, δύναται να συμφωνήσει ή να διαφοροποιηθεί από την εισήγηση της Επιτροπής Αξιολόγησης Μετρήσιμων Δεικτών, **μόνο όσον αφορά** στην καταβολή ή όχι έως και 10% της συνολικής ενίσχυσης.

Δ. Έκτακτος Έλεγχος Προόδου

Έκτακτος Έλεγχος Προόδου πραγματοποιείται εφόσον εκτιμηθεί από το Φορέα Διαχείρισης του Προγράμματος, (ΓΓΕΤ) ότι δεν έχει επιτευχθεί η απαιτούμενη πρόοδος είτε των δεικτών/στόχων που έχουν τεθεί, είτε του Επιχειρηματικού Σχεδίου, είτε της υλοποίησης του φυσικού ή/και οικονομικού αντικειμένου ενός Σχεδίου ενίσχυσης (εταιρείας μέλους της Συστάδας ή του φορέα αρωγού⁸¹).

Ο Έκτακτος Έλεγχος Προόδου, που ανατίθεται από την ΓΓΕΤ, επιτελείται κατά περίπτωση από έναν ή περισσότερους εμπειρογνώμονες ή Επιτροπή⁸² και απαρτίζεται από τρία βασικά τμήματα: α) αξιολόγηση της προόδου υλοποίησης και επίτευξης των δεικτών/στόχων του σχεδίου ενίσχυσης εταιρείας / μέλους της Συστάδας ή του Φορέα Αρωγού, ή της συστάδας στο σύνολό της β) αξιολόγηση της προόδου υλοποίησης του φυσικού και οικονομικού αντικειμένου σχεδίου / σχεδίων ενίσχυσης ενισχυόμενης εταιρείας και του φορέα αρωγού και γ) αξιολόγηση της προόδου υλοποίησης του Επιχειρηματικού Σχεδίου.

Το πόρισμα του/των Εμπειρογνώμονα /ων ή της Επιτροπής, είναι η αποτίμηση της δυνατότητας επιτυχούς υλοποίησης και επίτευξης του εγκεκριμένου επιχειρηματικού σχεδίου, των δεικτών /στόχων που περιέχονται στις πράξεις των ελεγχόμενων και του φυσικού ή/και οικονομικού αντικειμένου τους, καθώς και εκτίμηση του βαθμού που η πιθανή αποτυχία θα επηρεάσει την υλοποίηση του εγκεκριμένου επιχειρηματικού σχεδίου και την ολοκλήρωση του έργου.

Το πόρισμα με ευθύνη της αρμόδιας Δ/σης της ΓΓΕΤ, διαβιβάζεται στον Γενικό Γραμματέα Έρευνας και Τεχνολογίας και στον Υπουργό Παιδείας Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων με σχετική εισήγηση της Υπηρεσίας.

---

⁸⁰ Η εξειδίκευση των μετρήσιμων δεικτών, η προβλεπόμενη ποσοστιαία τους αύξηση, η μεθοδολογία εκτίμησης της μεταβολής, το έτος βάσης και επαλήθευσης κλπ. έχουν προσδιορισθεί σε ειδικό κεφάλαιο στο εγκεκριμένο προς υλοποίηση επιχειρηματικό σχέδιο της Συστάδας.

⁸¹ Ο φορέας αρωγός είναι υπεύθυνος όχι μόνο για την υλοποίηση της πράξης που τον αφορά, αλλά και για την υλοποίηση του Επιχειρηματικού Σχεδίου.

⁸² Ορίζονται με απόφαση του Υπουργού Παιδείας Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων ή άλλου εξουσιοδοτημένου προσώπου. Έχουν γνώσεις και υπόβαθρο σχετικό με τον εκάστοτε δείκτη / στόχο που θα αξιολογηθεί, ειδικότητα και πείρα ανάλογη προς το αντικείμενο που θα αξιολογηθεί / πιστοποιηθεί. Στην Επιτροπή συμμετέχουν και στελέχη της ΓΓΕΤ .

Ανάλογα με τα ευρήματα του ελέγχου μπορεί να ακολουθήσει η συνέχιση του έργου ή ανάκληση Απόφασης χρηματοδότησης, ή τροποποίηση αυτής, κ.λπ.

Ε. Έλεγχος Βιωσιμότητας

Με βάση τον χρονικό προσδιορισμό του break even point (αυτοχρηματοδότηση του φορέα αρωγού και ανεξάρτηση των δραστηριοτήτων του cluster από τη δημόσια χρηματοδότηση⁸³), ο οποίος έχει συμπεριληφθεί στο Επιχειρηματικό Σχέδιο που υλοποιείται, και στο εγκεκριμένο Τεχνικό Παράρτημα υλοποίησης πράξης του Φορέα Αρωγού (υλοποίηση επιχειρηματικού σχεδίου), θα ελεγχθεί η βιωσιμότητα της συστάδας, καθώς και τα αποτελέσματα της λειτουργίας της μετά την λήξη της κρατικής χρηματοδότησης. Στον έλεγχο θα ληφθούν υπόψη όλες οι προηγούμενες αξιολογήσεις/ πιστοποιήσεις, το εγκεκριμένο επιχειρηματικό σχέδιο, καθώς και οι σχετικοί κανονισμοί / οδηγίες της Ε.Ε. για την διατήρηση της οικονομικής δραστηριότητας στη περιοχή όπου χορηγείται η ενίσχυση⁸⁴.

Εάν από τα αποτελέσματα του ελέγχου προκύψει μη βιωσιμότητα της συστάδας, ή αδυναμία συνέχισης της λειτουργίας της, μπορεί να ζητηθεί επιστροφή χρηματοδότησης από τους δικαιούχους. Το ύψος της επιστροφής θα εξαρτηθεί από τα μέχρι τότε αποτελέσματα της συστάδας και συγκεκριμένα από την διατήρηση / αύξηση / ή μείωση των επιθυμητών χαρακτηριστικών της συστάδας, όπως προσδιορίστηκαν στο επιχειρηματικό σχέδιο.

Ο έλεγχος βιωσιμότητας γίνεται από Επιτροπή εμπειρογνομόνων της ημεδαπής ή αλλοδαπής και προκαλείται από την ΓΓΕΤ ή την ΕΥΔ/ΕΠΑΕ ή τις Διαχειριστικές Αρχές των Περιφερειακών Προγραμμάτων που χρηματοδότησαν την δράση, με σχετική Απόφαση που συνοπογράφεται κατά περίπτωση από τους αρμόδιους Υπουργούς.

17. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΤΩΝ ΠΡΑΞΕΩΝ

Επιλέξιμες κρίνονται οι πραγματοποιηθείσες δαπάνες, όταν προβλέπονται στην Απόφαση Χρηματοδότησης και στο Τεχνικό Παράρτημα εφόσον διαπιστώνεται η σχέση τους με το Πρόγραμμα, το εύλογο του τιμήματός τους και η νομιμότητά τους.

Όσον αφορά τη διαχείριση των πράξεων τονίζεται ιδιαίτερα ότι είναι **απαραίτητη η τήρηση ξεχωριστού λογαριασμού** στα λογιστικά βιβλία του κάθε ενισχυόμενου/ χρηματοδοτούμενου φορέα, για τις δαπάνες και τα έσοδα της πράξης σύμφωνα με το ΕΓΛΣ.

Θα πρέπει δηλαδή να τηρούνται για τη πράξη τελευταίας βαθμίδας λογαριασμοί όπου θα φαίνονται αναλυτικά τα έσοδα και οι δαπάνες κατά κατηγορία. Στην περίπτωση φορέων που τηρούν Β' κατηγορίας βιβλία, η χρηματοδότηση (έσοδα) και οι δαπάνες θα πρέπει να παρακολουθούνται σε ιδιαίτερες στήλες του βιβλίου εσόδων – εξόδων και να εμφανίζονται χωριστά από την κανονική δραστηριότητα στα αναλυτικά στοιχεία φορολογίας εισοδήματος. Οι λογιστικές καταχωρήσεις στα βιβλία των δικαιούχων φορέων θα παρέχουν πλήρη, ακριβή και διακριτή εικόνα των λογιστικών

⁸³ Στη φάση ανάπτυξης και ανεξάρτησης από τη δημόσια χρηματοδότηση, τα clusters θα πρέπει να είναι σε θέση να χρηματοδοτούν από μόνα τους τον αρωγό, ο οποίος θα έχει και έσοδα από τις υπηρεσίες που παρέχει

⁸⁴ για τουλάχιστον 5 έτη, ή τρία έτη σε περίπτωση ΜΜΕ, μετά την ολοκλήρωση του συνόλου της επένδυσης (άρθρο 13 ΓΚΑΚΚ, άρθρο 20 ΥΠΑΣΥΔ 43804/ΕΥΘΥ 2041/9.9.2009).

στοιχείων της πράξης. Δημόσια δαπάνη, που δεν έχει χρησιμοποιηθεί, ή ποσό που είναι απαιτητό ως επιστροφή, επιστρέφονται στο φορέα χρηματοδότησης, εφαρμοζόμενων για την είσπραξη τους των διατάξεων του Κώδικα Είσπραξης Δημοσίων Εσόδων.

Ειδικότερα, επισημαίνεται ότι δεν είναι υποχρεωτική η παροχή υπηρεσιών μεταξύ του Φορέα Αρωγού και των μελών της Συστάδας Επιχειρήσεων που ενισχύονται. Σε περίπτωση όμως παροχής τέτοιων υπηρεσιών αυτές δίδονται έναντι αντιπαροχής σε τρέχουσες τιμές αγοράς και υπόκεινται σε ΦΠΑ, αν αυτό προβλέπεται από την κείμενη νομοθεσία. Οι συναλλαγές που τυχόν γίνουν στο πλαίσιο των χρηματοδοτούμενων δραστηριοτήτων μεταξύ των ενισχυόμενων επιχειρήσεων, θα πρέπει, για να είναι επιλέξιμες οι σχετικές δαπάνες, να τεκμηριώνεται ότι πραγματοποιήθηκαν με τιμές αγοράς.

Ενδεικτικά, δεν είναι επιλέξιμες οι ακόλουθες δαπάνες :

- οποιοδήποτε κέρδος κατά τη διάρκεια υλοποίησης του Σχεδίου Ενίσχυσης και όσο διαρκεί η περίοδος της Δράσης και η Δημόσια Χρηματοδότηση. Διευκρινίζεται ότι το κέρδος φορέα-μέλους της συστάδας επιχειρήσεων που προέρχεται από πωλήσεις (π.χ. εξοπλισμού, λογισμικού) σε άλλα μέλη της συστάδας, δεν είναι επιλέξιμο
- οποιοσδήποτε προβλέψεις για πιθανές μελλοντικές ζημιές ή υποχρεώσεις,
- οι τόκοι ή η απόδοση του χρησιμοποιηθέντος κεφαλαίου
- αβάσιμες δαπάνες, μεταξύ των οποίων και τα μη δυνάμενα να διαπιστωθούν πλήρως
- δαπάνες που αφορούν άλλα έργα που έχουν χρηματοδοτηθεί από τρίτους,
- Οποιαδήποτε δαπάνη πραγματοποιήθηκε πριν από την ημερομηνία λήξης υποβολής προτάσεων της Προκήρυξης για την παρούσα δράση (εξαιρείται η δαπάνη κατάρτισης του Επιχειρηματικού Σχεδίου, όπως προβλέπεται στο Κεφάλαιο 9.2.Α)

17.1 Παραστατικά Δαπανών

Όλα τα δικαιολογητικά, πρωτότυπα τιμολόγια κ.λ.π. παραστατικά στοιχεία δαπανών της πράξης που τηρούνται τίθενται, οποτεδήποτε αυτό ζητηθεί, στη διάθεση της ΓΓΕΤ και των λοιπών αρμοδίων ελεγκτικών οργάνων που προβλέπονται από την εθνική και κοινοτική νομοθεσία.

Οι δαπάνες συνοδεύονται υποχρεωτικά από αντίστοιχα παραστατικά , π.χ. αποδείξεις, δελτία αποστολής, εξοφλημένα τιμολόγια κλπ. ή από λογιστικά έγγραφα ισοδύναμης⁸⁵ αποδεικτικής ισχύος σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία. **Τα πρωτότυπα των παραστατικών δαπανών πρέπει να σφραγίζονται με σφραγίδα με την ακόλουθη ένδειξη: «ΕΠΑΝ ΙΙ- Συστάδα «ΑΚΡΩΝΥΜΙΟ»] - κωδικός της πράξης» και στη συνέχεια θα αναπαράγονται φωτοαντίγραφα**

---

⁸⁵ Ως «λογιστικό έγγραφο ισοδύναμης αποδεικτικής αξίας» νοείται κάθε έγγραφο το οποίο υποβάλλει ο δικαιούχος και το οποίο αιτιολογεί ότι η λογιστική εγγραφή αποτελεί πιστή και ανόθευτη εικόνα των εργασιών που εκτελέστηκαν, σύμφωνα με αποδεκτές λογιστικές πρακτικές.

των σφραγισμένων πρωτοτύπων προκειμένου να αποσταλούν στον ΕΦΔ για πιστοποίηση.

Όλα τα δικαιολογητικά που αφορούν την εκτέλεση της πράξης πρέπει να τηρούνται τόσο κατά τη διάρκεια της περιόδου εκτέλεσης της πράξης όσο και μετά απ' αυτήν, για χρόνο τουλάχιστον τριών ετών μετά την ολοκλήρωση των προγραμμάτων του ΕΣΠΑ 2007-13 και πάντως όχι μικρότερο από τον χρόνο παραγραφής της αξίωσης του Δημοσίου για την επιστροφή των αχρεωστήτως καταβληθέντων. Η προαναφερθείσα υποχρέωση τήρησης των πρωτοτύπων δικαιολογητικών της πράξης εξακολουθεί να υπάρχει ακόμη και αν από φορολογικές διατάξεις της εθνικής νομοθεσίας προκύπτει ότι τουλάχιστον ένας από τους συμπράττοντες φορείς απέκτησε δικαίωμα καταστροφής των σχετικών στοιχείων μετά από φορολογικό έλεγχο. Μη τήρηση των στοιχείων, που θα έχει ως συνέπεια την αδυναμία ελέγχου των πράξεων από τα προβλεπόμενα εθνικά ή κοινοτικά όργανα ελέγχου, θα οδηγήσει σε ανάκληση των σχετικών αποφάσεων ένταξης και επιστροφή του συνόλου της δημόσιας δαπάνης.

Η χρηματοδοτούμενη επένδυση σε πάγιο εξοπλισμό θα πρέπει να διατηρηθεί επί 5 έτη τουλάχιστον από τη λήψη της χρηματοδότησης.

Οι δαπάνες για γενικότερα έξοδα είναι επιλέξιμες εφόσον αποδεικνύεται ότι συνδέονται άμεσα από την υλοποίηση του έργου, αντιστοιχούν σε παραδοτέο του και συνοδεύονται υποχρεωτικά από αντίστοιχα παραστατικά.

Υπενθυμίζεται ότι αν ο δικαιούχος (δεν ισχύει για μεγάλες επιχειρήσεις), έχει εκτελέσει δαπάνες σχετικές με την χρηματοδοτούμενη πράξη βάσει προσκόμισης νόμιμων παραστατικών, από την επομένη της ημερομηνίας υποβολής της πρότασης στο πλαίσιο της παρούσας προκήρυξης της Δράσης, αυτές θεωρούνται επιλέξιμες προς χρηματοδότηση, εφόσον αποδεδειγμένα έχουν εκτελεσθεί για την συγκεκριμένη πράξη, εμπίπτουν στις επιλέξιμες κατηγορίες δαπάνης και εφόσον η Απόφαση Χρηματοδότησης του Υπουργού Παιδείας αναφέρεται και σε αυτές τις δαπάνες.⁸⁶

Όσον αφορά στις δαπάνες διάχυσης αποτελεσμάτων, δημοσιότητας και προβολής, απαραίτητη προϋπόθεση για την επιλεξιμότητά τους είναι η αναφορά στη χρηματοδότηση της πράξης από εθνικούς και κοινοτικούς πόρους μέσω της παρούσας δράσης με το κατάλληλο λεκτικό, αλλά και με τη χρήση των σχετικών λογότυπων όπου αυτό είναι εφικτό. Η προϋπόθεση αυτή ισχύει και για πιθανές ανακοινώσεις σε επιστημονικά συνέδρια, περιοδικά κ.λπ. Γενικότερα, θα πρέπει να τηρούνται οι προβλέψεις του Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1828/2006 σχετικά με την ενημέρωση και τη δημοσιότητα.

Τονίζεται ότι όλα τα παραστατικά των δαπανών κάθε πράξης για να θεωρηθούν επιλέξιμα, πρέπει να έχουν εκδοθεί μέχρι τη λήξη της πράξης και εξοφληθεί το αργότερο μέχρι δύο μήνες από την λήξη της, με την υποβολή της τελικής έκθεσης και πάντως όχι αργότερα από την 31.12.2015

Ο Φόρος Προστιθέμενης Αξίας (ΦΠΑ) είναι επιλέξιμη δαπάνη, εφ' όσον ο δικαιούχος δεν έχει δικαίωμα έκπτωσης του ΦΠΑ σύμφωνα με τις διατάξεις του κώδικα ΦΠΑ

⁸⁶ Ο ξεχωριστός λογαριασμός σύμφωνα με το ΕΓΛΣ, στα λογιστικά βιβλία του χρηματοδοτούμενου φορέα, για το έργο θα πρέπει να έχει δημιουργηθεί και να έχουν ήδη συμπεριληφθεί σε αυτόν οι σχετικές αυτές δαπάνες.

όπως εκάστοτε ισχύει. Ειδικότερα είναι επιλέξιμη δαπάνη εφ' όσον βαρύνει δαπάνες που χρησιμοποιούνται για την άσκηση εξαιρούμενων ή απαλλασσόμενων του ΦΠΑ δραστηριοτήτων του δικαιούχου. Ο ΦΠΑ που μπορεί να ανακτηθεί με οποιονδήποτε τρόπο δεν είναι επιλέξιμη δαπάνη ακόμη και εάν δεν ανακτάται από το δικαιούχο. Ο ΦΠΑ που βαρύνει δαπάνες που χρησιμοποιούνται για την άσκηση δραστηριοτήτων που υπάγονται στα ειδικά καθεστώτα κατά αποκοπή καταβολής του φόρου δεν είναι επιλέξιμη δαπάνη. Στις περιπτώσεις που ο ΦΠΑ βαρύνει δαπάνες οι οποίες χρησιμοποιούνται τόσο για την άσκηση δραστηριοτήτων για τις οποίες δεν παρέχεται δικαίωμα έκπτωσης όσο και για την άσκηση δραστηριοτήτων για τις οποίες παρέχεται το σχετικό δικαίωμα, ο ΦΠΑ είναι επιλέξιμη δαπάνη κατά το ποσοστό που δεν μπορεί να ανακτηθεί.

Διευκρινίζεται ότι για τους φορείς / επιχειρήσεις του ιδιωτικού τομέα ο ΦΠΑ δεν είναι επιλέξιμη δαπάνη.

Πληροφορίες σε σχέση με την επιλεξιμότητα των δαπανών και το είδος των παραστατικών, παρέχονται στο Κεφάλαιο Ε' της Υπουργικής Απόφασης συστήματος διαχείρισης (ΑΠ 14053/ΕΥΣ 1749), όπως τροποποιήθηκε με την 43804/ΕΥΘΥ 2041/9.09.09 (ΦΕΚ 1957Β) όμοια και την 28020/ΕΥΘΥ 1212/19.7.2010 (ΦΕΚ 1088 Β) και όπως εκάστοτε ισχύει.

17.2 Τρόπος Εξόφλησης Παραστατικών

Η εξόφληση κάθε δαπάνης (τμηματική ή ολική), για να είναι επιλέξιμη, πρέπει να ακολουθεί τις διατάξεις των άρθρων 19 και 20 του Ν.3842/2010 (ΦΕΚ 58Α'/23.04.2010) και μπορεί να γίνει ως ακολούθως:

1. Φορολογικά στοιχεία αξίας ή λοιπά έγγραφα που εκδίδονται ή συντάσσονται αντί φορολογικών στοιχείων, συνολικής αξίας κάτω των τριών χιλιάδων (3.000) ευρώ (με ΦΠΑ), εξοφλούνται απευθείας στον προμηθευτή με μετρητά ή επιταγές της επιχείρησης ή μέσω τραπεζικών λογαριασμών (όπου θα αποδεικνύεται η εξόφλησή τους και μέσω του λογαριασμού όψεως της εταιρείας).
2. Φορολογικά στοιχεία αξίας ή λοιπά έγγραφα που εκδίδονται ή συντάσσονται αντί φορολογικών στοιχείων, συνολικής αξίας άνω των τριών χιλιάδων (3.000) ευρώ (με ΦΠΑ), τα οποία εκδίδονται για συναλλαγές μεταξύ επιτηδευματιών εξοφλούνται μέσω επαγγελματικών τραπεζικών λογαριασμών του εκδότη-πωλητή αγαθών ή υπηρεσιών και του λήπτη των αντίστοιχων στοιχείων ή επιταγών που εξοφλούνται μέσω των ιδίων λογαριασμών. Δεν επιτρέπεται εξόφληση των στοιχείων αυτών με μετρητά.

Αποδεκτοί τρόποι εξόφλησης είναι:

- Έκδοση τραπεζικής επιταγής από τον εταιρικό λογαριασμό του λήπτη της ενίσχυσης (δικαιούχου) προς τον προμηθευτή, που πρέπει να έχει εξοφληθεί σε χρόνο προγενέστερο της συμβατικής ημερομηνίας ολοκλήρωσης του έργου. Για την πιστοποίηση της πληρωμής απαιτείται τουλάχιστον:
  - α) τα σχετικά με την εκδοθείσα τραπεζική επιταγή έντυπα κίνησης των επαγγελματικών τραπεζικών λογαριασμών (extrait) της επιχορηγούμενης επιχείρησης καθώς και του προμηθευτή αυτής ή/και βεβαίωση της τράπεζας ότι έχει εξοφληθεί (αριθμός επιταγής-ημερομηνία-ποσό),
  - β) φωτοαντίγραφο του σώματος της επιταγής,
  - γ) απόδειξη είσπραξης του προμηθευτή και
  - δ) καρτέλα προμηθευτή (λογαριασμός 50).
- Κατάθεση μετρητών στον τραπεζικό λογαριασμό του προμηθευτή, από τον λήπτη της ενίσχυσης (δικαιούχο). Για την πιστοποίηση της πληρωμής απαιτείται τουλάχιστον:

- α) το αντίγραφο κατάθεσης του ποσού στον τραπεζικό λογαριασμό από τον οποίο θα φαίνεται ως δικαιούχος του λογαριασμού ο προμηθευτής των αγαθών και υπηρεσιών προς τον λήπτη της ενίσχυσης (δικαιούχο),
  - β) καρτέλα ταμείου (λογαριασμός 38) ή/και extrait εταιρικού λογαριασμού από όπου θα διαπιστώνεται η ανάληψη των μετρητών,
  - γ) απόδειξη είσπραξης του προμηθευτή και
  - δ) καρτέλα προμηθευτή (λογαριασμός 50).
- . Μεταφορά από τον εταιρικό λογαριασμό του λήπτη της ενίσχυσης (δικαιούχου) σε εταιρικό λογαριασμό του προμηθευτή. Για την πιστοποίηση της πληρωμής απαιτείται τουλάχιστον:
    - α) το αντίγραφο του εγγράφου της τράπεζας για μεταφορά χρημάτων όπου φαίνονται τα στοιχεία των λογαριασμών,,
    - β) απόδειξη είσπραξης του προμηθευτή και
    - γ) καρτέλα προμηθευτή (λογαριασμός 50).
  - . Έκδοση Τραπεζικής Επιταγής από την επιχορηγούμενη επιχείρηση προς τον προμηθευτή. Πρόκειται για επιταγές που εκδίδονται από νόμιμα λειτουργούσα στην Ελλάδα τράπεζα, με αντίστοιχη κατάθεση μετρητών στην τράπεζα από την επιχορηγούμενη επιχείρηση. Για την πιστοποίηση της πληρωμής αποδεικτικά εκτός των άλλων (π.χ. καταθετήριο) αποτελούν τα έγγραφα της τράπεζας για την έκδοση της επιταγής προς τον προμηθευτή, αντίγραφο και φωτοτυπία του σώματος της αντίστοιχης επιταγής.
  - . Είναι δυνατή και η χρήση ηλεκτρονικών τραπεζικών συναλλαγών (π.χ. ηλεκτρονική κατάθεση) για τις εξοφλήσεις των παραστατικών αρκεί να προσκομιστεί σφραγισμένο από την Τράπεζα έντυπο κίνησης του τραπεζικού λογαριασμού (extrait) (δύναται να ζητούνται και τα αντίγραφα της ηλεκτρονικής συναλλαγής σφραγισμένα από την τράπεζα) και συναφή με τις ως άνω τραπεζικές συναλλαγές αποδεικτικά στοιχεία.

Επισημαίνεται ότι:

- Δεν επιτρέπεται κατακερματισμός της δαπάνης που οδηγεί σε αποφυγή της παραπάνω υποχρέωσης (δηλαδή δεν επιτρέπεται τμηματική πληρωμή τιμολογίου, με σκοπό την μετάπτωση σε μικρότερη κατηγορία τρόπου εξόφλησης δαπανών).
- Για τους ανωτέρω τρόπους εξόφλησης δαπανών απαιτούνται οι αντίστοιχες λογιστικές εγγραφές στα βιβλία της επιχείρησης.

Επιπρόσθετα, επισημαίνεται ότι:

- . Δεν είναι επιτρεπτή η εξόφληση δαπανών με επιταγές τρίτων.
- . Το σύνολο των δαπανών θα πρέπει να εξοφληθεί πριν από την υποβολή του αιτήματος ολοκλήρωσης της επένδυσης.

Σε όλες τις περιπτώσεις, τα σχετικά παραστατικά εξοφλούνται σύμφωνα με τα εκάστοτε ισχύοντα στον Κώδικα Βιβλίων και Στοιχείων (Κ.Β.Σ.).

18. ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΕΙΣ

18.1 Τροποποίηση Οδηγού Εφαρμογής Δράσης

Η ΓΓΕΤ δύναται να προβεί σε τροποποίηση του Οδηγού Εφαρμογής, πάντα υπό την αίρεση ότι οι τροποποιήσεις συντελούν στην επίτευξη ή βελτίωση των στόχων ή/και του τρόπου υλοποίησης της Δράσης, και εφόσον οι αιτούμενες τροποποιήσεις αξιολογηθούν θετικά από την ΕΥΔ-ΕΠΑΕ. Στην περίπτωση αυτή, ο Υπουργός Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων ή εξουσιοδοτημένο από αυτόν πρόσωπο, επικυρώνει την τροποποίηση με σχετική εγκριτική Απόφαση.

18.2 Τροποποιήσεις Ενταγμένων Πράξεων

Τα αιτήματα τροποποιήσεων μπορούν να κατατεθούν από την ημερομηνία έκδοσης της απόφασης χρηματοδότησης/ένταξης και **τουλάχιστον 60 (εξήντα) ημερολογιακές μέρες πριν από την ημερομηνία λήξης της πράξης.**

Την ευθύνη για τη συγκέντρωση όλων των απαιτούμενων στοιχείων που τεκμηριώνουν την ανάγκη τροποποίησης και την αποστολή τους στην ΓΓΕΤ με αίτημα τροποποίησης, έχει ο Υπεύθυνος του έργου.

Τα αιτήματα τροποποιήσεων με τα απαραίτητα συνοδευτικά τους στοιχεία και δικαιολογητικά θα εξετάζονται ανάλογα, είτε από «Επιτροπή Τροποποίησης», είτε από την ΓΓΕΤ η οποία θα αποστέλλει τις σχετικές απαντητικές επιστολές. Σε περίπτωση μη αποδοχής του Αιτήματος Τροποποίησης, ο φορέας που υπέβαλε την αίτηση ενημερώνεται εγγράφως για την απόφαση αυτή και για τους λόγους απόρριψης καθώς και για το ότι υποχρεούται να υλοποιήσει την πράξη, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στην αρχική Απόφαση Χρηματοδότησης και το Τεχνικό Παράρτημα. Στην περίπτωση έγκρισης του Αιτήματος Τροποποίησης, ακολουθούνται οι απαραίτητες διαδικασίες για να εμφανισθούν οι τροποποιήσεις στις Αποφάσεις Χρηματοδότησης και στα Τεχνικά Παραρτήματα.

Τροποποιήσεις που γίνονται χωρίς την έγκριση της ΓΓΕΤ και την τροποποίηση των σχετικών διοικητικών εγγράφων δεν θα γίνονται αποδεκτές, όπως και οι δαπάνες που πραγματοποιούνται συνεπεία αυτών των χωρίς έγκριση αλλαγών.

Τροποποίηση Απόφασης Χρηματοδότησης και Τεχνικών Παραρτημάτων της

Μια ενισχυόμενη επιχείρηση, (με την σύμφωνη γνώμη του Φορέα Αρωγού), και ο Φορέας Αρωγός μπορεί να ζητήσει τροποποιήσεις της Απόφασης Χρηματοδότησης ή/και του Τεχνικού Παραρτήματος που τον αφορά, πάντα υπό την αίρεση ότι οι τροποποιήσεις συντελούν στην επίτευξη ή βελτίωση των στόχων ή/και του τρόπου υλοποίησης του Προγράμματος.

Ενδεικτικά περιπτώσεις για τις οποίες δύναται να υποβληθεί Αίτηση Τροποποίησης είναι: η απόκλιση στο Φυσικό ή/και στο Οικονομικό Αντικείμενο, η ανάγκη παράτασης του χρονοδιαγράμματος ολοκλήρωσης, η αλλαγή του νομίμου εκπροσώπου φορέα, η αλλαγή έδρας, η αλλαγή μέλους της ομάδας του έργου, η αλλαγή ή και αποχώρηση εταιρείας μέλους της Συστάδας που χρηματοδοτείται από το παρόν Πρόγραμμα κ.λπ.

Στις περιπτώσεις που τα αιτήματα τροποποιήσεων μπορούν να επιφέρουν σημαντική⁸⁷ αλλαγή στο ήδη εγκεκριμένο έργο, όπως αυτό περιγράφεται στην Απόφαση Χρηματοδότησης και στο Τεχνικό Παράρτημα, τότε εξετάζονται από «Επιτροπή Τροποποίησης», στην οποία μπορούν να συμμετέχουν εμπειρογνώμονες και / ή στελέχη της ΓΓΕΤ. Η Επιτροπή Τροποποίησης ορίζεται με απόφαση του Υπουργού Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων, ύστερα από σχετική εισήγηση της ΓΓΕΤ.

Τροποποίηση Τεχνικού Παραρτήματος, μπορεί να γίνει και με πρωτοβουλία της ΓΓΕΤ ως Φορέα Διαχείρισης του Προγράμματος. Ενδεικτικά περιπτώσεις στις οποίες δύναται να διαπιστωθεί αναγκαιότητα τέτοιας τροποποίησης είναι μετά από την ολοκλήρωση Πιστοποίησης Εκθέσεων, την ολοκλήρωση Έκτακτου Ελέγχου, κ.λπ.

Τροποποίηση του φυσικού αντικείμενου μπορεί να γίνει, σε εξαιρετικές περιπτώσεις, σε άμεση συνάρτηση με τα ορόσημα (milestones) του έργου, όπως σαφώς προσδιορίζονται στο τεχνικό παράρτημα και αφού κατατεθεί στην ΓΓΕΤ αιτιολογημένο αίτημα, *(μέσω του Φορέα Αρωγού, συνοδευόμενο από σχετική δική του εισήγηση)*, εξεταστεί από επιτροπή και δοθεί η σχετική έγκριση. Σε καμία περίπτωση η τροποποίηση δεν θα οδηγήσει σε υποβάθμιση του αρχικά εγκριθέντος έργου.

Τροποποίηση Προϋπολογισμού. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις μετά από αιτιολογημένη γραπτή αίτηση του χρηματοδοτούμενου, *(μέσω του Φορέα Αρωγού, συνοδευόμενο από σχετική εισήγηση)*, εξέταση από Επιτροπή Τροποποίησης με θετική της εισήγηση και έγκριση από τη ΓΓΕΤ, επιτρέπεται η τροποποίηση του προϋπολογισμού, ως εξής:

- ✓ Αν η τροποποίηση αφορά σε μεταφορά προϋπολογισμού μεταξύ ενισχυόμενων δραστηριοτήτων ενός δικαιούχου, αυτή εγκρίνεται μόνο υπό την προϋπόθεση ότι η μεταφορά δεν αυξάνει ούτε μειώνει καμία από τις ενισχυόμενες δραστηριότητες του εν λόγω δικαιούχου περισσότερο από 20% με βάση την αρχική απόφαση χρηματοδότησης
- ✓ Αν η τροποποίηση αφορά μεταφορά επιμέρους κονδυλίων από κατηγορία δαπάνης σε άλλη κατηγορία δαπάνης εντός της ίδιας ενισχυόμενης ενέργειας, επιτρέπεται υπό την προϋπόθεση ότι η μεταφορά αυτή δεν αυξάνει ούτε μειώνει καμία από τις παραπάνω κατηγορίες δαπανών της εν λόγω ενέργειας περισσότερο από 20% με βάση την αρχική απόφαση χρηματοδότησης
- ✓ Εντός της ίδιας καινοτομικής συστάδας: Αν η τροποποίηση αφορά σε μεταφορά προϋπολογισμού από ενισχυόμενες δραστηριότητες ενός ή περισσότερων δικαιούχων που συμμετέχουν, προς ενισχυόμενες δραστηριότητες άλλων δικαιούχων που ήδη συμμετέχουν, με την προϋπόθεση ότι οι άμεσα εμπλεκόμενοι δικαιούχοι προέρχονται από την ίδια περιφέρεια. Το αίτημα της τροποποίησης υποβάλλεται από κάθε ένα από τους δικαιούχους του οποίου τροποποιείται ο προϋπολογισμός και συνοδεύεται αιτιολογημένη γραπτή εισήγηση του Φορέα Αρωγού. Επί της τροποποίησης πρέπει να υπάρξει θετική εισήγηση της Επιτροπής Τροποποίησης και τέλος εγκρίνεται μόνο υπό την προϋπόθεση ότι η μεταφορά δεν αυξάνει ούτε μειώνει το συνολικό προϋπολογισμό κάθε δικαιούχου περισσότερο από 20% με βάση την αρχική απόφαση χρηματοδότησης

---

⁸⁷ Ενδεικτικά, σημαντική αλλαγή θεωρείται η τροποποίηση του φυσικού αντικείμενου, κλπ.

Οι τροποποιήσεις του προϋπολογισμού σε καμία περίπτωση δεν αλλοιώνουν τα όρια της ενίσχυσης σύμφωνα με τους σχετικούς κανονισμούς της Ε.Ε. που εφαρμόζονται στην παρούσα δράση.

Επίσης οι ως άνω μεταφορές, δεν πρέπει να επιφέρουν:

- ✓ αύξηση ή μείωση της ενίσχυσης (δημόσιας δαπάνης) του συνόλου του έργου
- ✓ αύξηση του μέγιστου επιτρεπόμενου ποσοστού (20%) για υπεργολαβία, επί του συνολικού προϋπολογισμού της συγκεκριμένης ενισχυόμενης ενέργειας.

Δεν επιτρέπονται οι κάτωθι τροποποιήσεις:

- ✓ τροποποίηση της ημερομηνίας έναρξης πράξης, ημερομηνίας επιλεξιμότητας δαπανών, του ύψους των δαπανών που πραγματοποιήθηκαν πριν την ένταξη της πράξης και δηλώθηκαν στην απόφαση ένταξης

19. ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΤΩΝ ΔΙΚΑΙΟΥΧΩΝ⁸⁸

Οι υποχρεώσεις των δικαιούχων των πράξεων συνοψίζονται στα εξής:

- Τήρηση των χαρακτηριστικών και της ακριβούς περιγραφής των παραδοτέων, όπως αυτή αναφέρεται στο Τεχνικό Παράρτημα της απόφασης χρηματοδότησης.
- Τήρηση του χρονοδιαγράμματος υλοποίησης της πράξης, όπως αυτό αναφέρεται στο Τεχνικό Παράρτημα της απόφασης χρηματοδότησης.
- Πραγματοποίηση των δαπανών που αφορούν στην υλοποίηση της πράξης, κατανομή ανά κατηγορία δαπάνης του προϋπολογισμού, όπως αναφέρονται στο Τεχνικό Παράρτημα της απόφασης χρηματοδότησης.
- Τήρηση των αποφάσεων ένταξης και του Τεχνικού Παραρτήματος αυτών, καθώς και του Οδηγού Εφαρμογής, του Κανονιστικού και Νομοθετικού Πλαισίου εντός του οποίου υλοποιείται και συγχρηματοδοτείται η δράση, από όλους τους συμβαλλόμενους (από μια πρόταση για δημιουργία καινοτομικής συστάδας που θα εγκριθεί για χρηματοδότηση, θα προκύψουν τόσοι δικαιούχοι, όσες και οι πράξεις που θα ενταχθούν). Όλοι οι δικαιούχοι ευθύνονται έναντι του δημοσίου αλληλεγγύως και εις ολόκληρον για την ορθή και πιστή τήρηση των ανωτέρω και υπέχουν όλοι μαζί και αυτοτελώς ο καθένας χωριστά τις υποχρεώσεις της εθνικής και κοινοτικής νομοθεσίας για την υλοποίηση των πράξεων και την τήρηση των όρων του προγράμματος)
- Ενημέρωση και παροχή όλων των απαιτούμενων στοιχείων στις Επιτροπές Ελέγχου των πράξεων που ορίζονται από την Ε.Ε., την ΓΓΕΤ, ή άλλα εξουσιοδοτημένα όργανα.
- Τήρηση χωριστού λογαριασμού στα Λογιστικά Βιβλία, σύμφωνα με τους κανόνες του Ενιαίου Γενικού Λογιστικού Συστήματος που θα παρέχουν πλήρη, ακριβή και διακριτή εικόνα των λογιστικών στοιχείων της πράξης.
- Διατήρηση των σχετικών με εκάστη πράξη στοιχείων προς έλεγχο, επί 10 έτη από την ημερομηνία κατά την οποία χορηγήθηκε η ενίσχυση
- Σύνταξη Ενδιάμεσης Έκθεσης Προόδου εκάστης πράξης και υποβολή της στην ΓΓΕΤ εντός ενός μηνός από τη συμπλήρωση κάθε έτους υλοποίησης, όπως προβλέπεται στο σχετικό κεφάλαιο
- Σύνταξη Τελικής Έκθεσης Ολοκλήρωσης της πράξης, μετά την ολοκλήρωση της

⁸⁸ Για τις πράξεις που πρόκειται να ενταχθούν στα Επιχειρησιακά Προγράμματα, οι υποχρεώσεις των δικαιούχων περιλαμβάνονται στο Σύμφωνο Αποδοχής Όρων

- υλοποίησής της και υποβολή της στην ΓΓΕΤ εντός του προσδιορισθέντος διαστήματος από την ημερομηνία λήξης.
- Συνεργασία με τις αρμόδιες υπηρεσίες της ΓΓΕΤ, με το Σύμβουλο Τεχνικής Υποστήριξης, τη Δ.Α του Ε.Π. «Ανταγωνιστικότητα & Επιχειρηματικότητα», και με άλλα αρμόδια ελεγκτικά όργανα (Αρχή Πληρωμής, Επιτροπή Δημοσιονομικού Ελέγχου κ.λ.π.) για την παροχή κάθε στοιχείου, εγγράφου ή δικαιολογητικού που κρίνεται απαραίτητο, καθώς και για την διενέργεια επιτόπιων ελέγχων, σε οποιαδήποτε χρονική στιγμή κατά την πορεία υλοποίησης της πράξης.
  - Ο δικαιούχος υποχρεούται να ενημερώνει την ΓΓΕΤ για κάθε αλλαγή που προκύπτει στη νομική του υπόσταση, στη δημόσια οικονομική υπηρεσία (Δ.Ο.Υ), στην ταχυδρομική του διεύθυνση και στα τηλέφωνα.
  - Αναφορικά με τις απαιτήσεις δημοσιότητας, θα πρέπει να τηρούνται οι απαιτήσεις του Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1828/2006 της Επιτροπής της 8ης Δεκεμβρίου 2006. Στόχος των μέτρων πληροφόρησης και δημοσιότητας είναι η ενίσχυση του κύρους και της διαφάνειας των δράσεων που αναλαμβάνουν από κοινού η Ευρωπαϊκή Ένωση και τα κράτη μέλη και η παρουσίαση σε όλα τα κράτη μέλη μιας ομοιογενούς εικόνας των σχετικών παρεμβάσεων
Ειδικότερα:
    - ο να δηλώνεται η συμμετοχή της Ε.Ε. και του Ευρωπαϊκού Ταμείου Περιφερειακής Ανάπτυξης σε όλο το υλικό πληροφόρησης και επικοινωνίας που παράγεται (δημοσιεύσεις, βάση δεδομένων, φυλλάδια, σελίδες διαδικτύου, πληροφοριακό υλικό κ.α.), καθώς και του Ελληνικού Δημοσίου (μέσω της ΓΓΕΤ / ΕΠΑΝ ΙΙ και των αντίστοιχων Π.Ε.Π.)
    - ο να τοποθετείται η ευρωπαϊκή σημαία κατά τη διοργάνωση εκδηλώσεων πληροφόρησης (συνέδρια, διαλέξεις, εκθέσεις κ.α.)
  - Επί πλέον, ο Φορέας Αρωγός δημιουργεί ειδικό ιστότοπο για την συστάδα επιχειρήσεων στην οποία περιγράφεται η φύση, η σύνθεση και οι στόχοι της συστάδας, το επιχειρηματικό της σχέδιο, οι χρηματοδοτούμενες και οι γενικότερες δραστηριότητές της, η πρόοδος και τα επιτεύγματά της και κάθε άλλο στοιχείο που είναι απαραίτητο για την διάχυση και προβολή των αποτελεσμάτων του έργου. Ο ιστότοπος ενημερώνεται με ευθύνη του φορέα Αρωγού τουλάχιστον ανά τρίμηνο.

20. ΔΙΑΚΟΠΗ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ, ΑΝΑΚΤΗΣΗ ΑΧΡΕΩΣΤΗΤΩΣ ΚΑΤΑΒΛΗΘΕΝΤΩΝ

Στις περιπτώσεις που δεν καταβάλλεται η ίδια συμμετοχή από τις επιχειρήσεις σύμφωνα με το χρονοδιάγραμμα, δεν υποβάλλονται εμπρόθεσμα οι εκθέσεις προόδου, οι τελικές εκθέσεις καθώς και τα παραστατικά δαπανών ή δεν στέλνονται τα συμπληρωματικά στοιχεία που ζητούνται κατά την αξιολόγηση της πορείας του έργου/ των πράξεων από τους ελεγκτές ή όταν διαπιστωθούν σοβαρές παραβάσεις, ή απόκλιση από το σκοπό για τον οποίο εγκρίθηκε η χρηματοδότηση της κάθε πράξης, μη τήρηση ξεχωριστών λογαριασμών για την εκτελούμενη πράξη ή όταν αποδεικνύονται διαχειριστικές ατασθαλίες στη διαχείριση των κονδυλίων της πράξης, ή απασχόληση του προσωπικού σε εργασίες άσχετες προς την απόφαση χρηματοδότησης, ο Φορέας Διαχείρισης ΓΓΕΤ, με αιτιολογημένη απόφαση του Υπουργού Παιδείας Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων ή του εξουσιοδοτημένου προσώπου, έχει το δικαίωμα να προχωρήσει αρχικά στην προσωρινή διακοπή της καταβολής της δημόσιας δαπάνης και εν συνεχεία στην οριστική διακοπή της, κατάπτωση της εγγυητικής επιστολής και σε πράξη καταλογισμού για επιστροφή

μέρους ή όλης της χρηματοδότησης σύμφωνα με τις εκάστοτε ισχύουσες διατάξεις περί ανάκτησης αχρεωστήτως καταβληθέντων ποσών και είσπραξης δημοσίων εσόδων για την περίπτωση έργων εθνικής και κοινοτικής χρηματοδότησης.

Πριν από την έκδοση των ανωτέρω αποφάσεων του Υπουργού Παιδείας Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων ή του εξουσιοδοτημένου προσώπου, ο χρηματοδοτούμενος καλείται εγγράφως να παράσχει εξηγήσεις για τις παραβάσεις του, μέσα σε 30 ημέρες.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 1 ΥΠΟΔΕΙΓΜΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ

"BP Template
final.doc"

"cluster BP
overview final.

**ΕΓΚΡΙΝΕΤΑΙ
Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗΣ ΚΑΙ
ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ**